

KULTUREN

Vård- och underhållsplan

Ballingstorpsgården och Per Olsgården
Kviinge socken, Östra Göinge kommun, Skåne
2015

KULTURMILJÖRAPPORT 2015:22

CARITA MELCHERT OCH GUNILLA GARDELIN

KULTURHISTORISKA FÖRENINGEN FÖR SÖDRA SVERIGE

Innehåll

Inledning	5
Bakgrund	5
<i>Tidigare utförda undersökningar och rapporter.....</i>	<i>6</i>
Syfte.....	7
Omfattning	7
Metod.....	7
Medverkande	8
Lagskydd	8
Administrativa uppgifter	10
Värdebeskrivning	10
Restaureringsprinciper	11
Ritningar.....	11
Byggnadshistorik Ballingstorpsgården och Per Ols gården .	15
Åtgärdsplan.....	22
Förslag på fortsatta framtida undersökningar:.....	22
Åtgärdsplan Ballingstorpsgården.....	23
Åtgärdsplan Per Olsgården	24
Åtgärdsprioriteringar	25
Brandskydd.....	26
Inventering av byggnader	28
Situationsplan.....	28
Inventering av byggnader	31
Ballingstorpsgården	31
A. Boningslängan (ryggåsstugan och västra härbergshuset).....	31
<i>Exteriör.....</i>	<i>31</i>
Fasad 1. Stugdelen och östra härbergshuset södra fasaden	35
Fasad 2. Stugdelen och östra härbergshuset norra fasaden.....	39
Fasad 3. Stugdelen och östra härbergshuset östra fasaden	43
Fasad 4. Härbergshuset södra fasaden.....	46

Fasad 5. Härbergshuset västra fasaden.....	50
Fasad 6. Härbergshuset norra fasaden.....	53
A. Boningslängan (ryggåsstugan och västra härbergshuset)	56
Interiör.....	56
Rum 001. Källare i Härbergshuset.....	58
Rum 101. "Huset" i Härbergshuset.....	60
Rum 102. Kammare Härbergshuset.....	62
Rum 103. Förstuga Härbergshuset.....	64
Rum 104. Stugan i ryggåsstugan.....	66
Rum 105. Köket i ryggåsstugan.....	69
Rum 106. Spiskammare	72
Rum 107. Pigkammaren.....	74
Rum 201. Vind på västra härbergshuset.....	76
Rum 202. Vind på ryggåsstugan.....	78
B. Brygghuset (undantaget med tillbyggnad).....	80
Exteriör.....	80
Fasad 7. Brygghuset södra fasaden	83
Fasad 8. Brygghuset västra fasaden.....	86
Fasad 9. Brygghuset norra fasaden.....	90
Fasad 10. Brygghuset östra fasaden	93
B. Brygghuset (undantaget med tillbyggnad).....	96
Interiör.....	96
Rum 109. Dass	97
Rum 110. Hönshus.....	98
Rum 111. Grisstia.....	100
Rum 112. Stallgång.....	101
Rum 113. Sters.....	103
Rum 114. Stuga.....	105
Rum 115. Förstuga.....	107
Rum 116. Drängkammare.....	109
Rum 203. Vind på brygghuset.....	110
C. Logen.....	112
Exteriör.....	112
Fasad 11. Logen södra fasaden.....	114
Fasad 12. Logen västra fasaden	118

Fasad 13. Logen norra fasaden.....	121
Fasad 4. Logen östra fasaden	124
C. Logen	127
<i>Interiör</i>	127
Rum 117. Loggolv.	128
Rum 118. Lilla logen.....	130
Rum 119. Huggehus.....	132
Rum 120. Stora porten.....	134
Rum 121. Loggolv.	136
Rum 122. Loge.	138
Rum 123. Loggolv.	140
D. Stallet.....	142
<i>Exteriör</i>	142
Fasad 15. Stallet södra fasaden	145
Fasad 16. Stallet västra fasaden.....	147
Fasad 17. Stallet norra fasaden.....	150
Fasad 18. Stallet östra fasaden	153
D. Stallet.....	157
<i>Interiör</i>	157
Rum 124. Hölada.....	158
Rum 125. Kostall.....	160
Rum 126. Häststall.....	163
Rum 127. Hackselloge.....	166
Rum 128. Hönshus.....	168
Per Olsgården	169
<i>Exteriör</i>	169
<i>Per Olsgård illaren</i>	171
Fasad 1. Södra fasaden	172
Fasad 2 . Västra fasaden	175
Fasad 3. Norra fasaden	177
Fasad 4. Östra fasaden.....	180
Per-Ols.....	182
<i>Interiör</i>	182
Rum 101. Förråd.....	184
Rum 102. Förstu	186

Rum 103 Kammare	188
Rum 104 Kök.....	190
Rum 105. Stuga.....	192
Rum 106.....	194
Rum 107 Förråd	195
Rum 201. Vind.....	197
Referenser.....	199
Bilagor.....	200
<i>Bilaga 1.....</i>	<i>201</i>
<i>Bilaga 2.....</i>	<i>207</i>
<i>Bilaga 3.....</i>	<i>216</i>

Inledning

Denna vård- och underhållsplan för byggnadsminnet Ballingstorpsgården och Per Olsgården har utförts av Kulturen (Kulturhistoriska föreningen för södra Sverige) på uppdrag av Skånes Hembygdsförbund. Arbetet har utförts under sommarhalvåret 2015. Skånes hembygdsförbund som äger och förvaltar gården har av Länsstyrelsen Skåne beviljats bidrag om högst 114 402 kronor för framtagande av vård- och underhållsplan för byggnadsminnet.

Skånes hembygdsförbund driver den historiska miljön med fokus på platsens natur- och kulturhistoriska värden, kombinerat med en ambition att bygga upp och förmedla kunskap till besökare. Skånes hembygdsförbund vill utveckla Ballingstorp till en plats för förmedling av kunskap om metoder för att tolka, förstå, utveckla och bevara natur- och kulturvärden, varsamt utveckla byggnadsminnet som besöksmål och sprida kunskap, arbeta med tillgänglighet i bred bemärkelse genom publikt och pedagogiskt arbete, stötta den ideella arbetsgruppen genom kurser om markvård, traditionella byggnadsmaterial och natur- och kulturvärden i Ballingstorp, samarbeta kring byggnadsminnet med institutioner, kommunen, organisationer, föreningar, byggnadshantverkare, naturvårdare samt medverka i nätverket sydsvenska natur- och kulturgårdar (SNOK), lyfta fram verksamheten som exempel och inspiration för länets 100 hembygdsföreningar, till exempel genom temadagar, seminarier och kurser, sköta byggnader, trädgårdar och markerna i enlighet med skötselplanerna.

Bakgrund

Ballingstorpsgården blev skyddad som kulturhistoriskt märklig byggnad 1947. I början av 1960-talet gjordes en avstyckning och så småningom fick Skånes hembygdsförbund byggnaderna och tomtplatsen som gåva. Gården blev byggnadsminne 1964 och 1994 erhöll Skånes hembygdsförbund även den intilliggande Per Olsgården tillsammans med ett stycke mark i Ballingstorps by. 2002 utökades byggnadsminnet till att omfatta hela fastigheten med intilliggande Per Olsgården och i samband härmed utfärdades också nya skyddsföreskrifter.

Ballingstorpsgården består av fyra längor grupperade kring en rektangulär gårdsplan. Boningshuset i norr består av en ryggåsstuga som i väster är anslutet med ett härbergshus, båda är knuttimrade. Ryggåsstugan och delar av härbergshuset är klädda med locklistpanel. Ekonomibyggnaderna som består av ladugård i väster, loge i söder och bryggghus i öster är uppförda i knuttimring och skiftesverk. En grundlig historik och beskrivning över Ballingstorpsgården har presenterats i en skrift författad av Magnus Lindhagen 1997.

Av den så kallade Per Olsgård återstår idag bara boningshuset sedan tre ekonomilängor, rymmande bland annat bryggghus, häst- och kostall, rivits. Boningshusets mittdel är uppförd i knuttimring medan den östra och västra delen utgörs av skiftesverk. Merparten av byggnadens exteriör är reveterad och avfärgad i en gul nyans, resterande del är i huvudsak klädd med panel.

Tidigare utförda undersökningar och rapporter

En vårdplan för byggnaderna upprättades 2001 av Arkitektbolaget Dahlquist-Larsson och en antikvarisk komplettering till vårdplanen utfördes 2003 av Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne (se Regionmuseets rapport 2003:32).

2004 gjordes en vårdplan för Per Olsgården (se Regionmuseets rapport 2004:72).

Ballingstorpsgården är relativt väl dokumenterad genom skriften från 1997 medan mindre är känt om Per Olsgårdens historia. Byggnaderna till de båda gårdarna har under senare år vidare undersökts och dokumenterats av Knadriks Kulturbygg genom dendrokronologisk provtagning och datering, genom inventering av ristningar samt genom uppmätning och byggnadsarkeologiska iakttagelser, vilket resulterat i både möjliga dateringar av byggnaderna samt en genomgång av förändringar både exteriört och interiört (se Knadriks Kulturbygg rapporter 2009:4, 2011:3, 2014:4).

Trädgården vid Ballingstorpsgården uppmärksammades 1983 då en trädgårdsplan upprättades i ett examensarbete från Lantbruksuniversitetet i Alnarp. Länsstyrelsen upprättade 2007 en skötselplan för kulturmiljön i Ballingstorp. Planen omfattar hela skyddsområdet om 4,4 ha och syftar genom de föreslagna åtgärderna till att visa ett äldre tidsskede belagt i det historiska kartmaterialet. Det eftersträfvade resultatet är ett pedagogiskt landskap som bättre ansluter till den ålderdomliga bebyggelsen i byn och härigenom bidrar till att skapa bättre möjligheter till förståelse av livet i Ballingstorp.

2010 gjordes en dokumentation och skötselplan för Ballingstorps trädgårdar, omfattande både Ballingstorpsgården och Per Olsgården. Syftet med skötselplanen är att presentera dagens (2010) innehåll av växter i de båda trädgårdarna och ge förslag till fortsatt skötsel av trädgårdarna baserad på en sammantagen analys av det historiska källmaterialet och dagens innehåll och utseende. Målet är dels att med skötselplanen som grund vårda trädgårdarna och dels att utifrån denna berika den publika verksamheten genom berättelser om växterna och deras användning/betydelse i hushållet (se Regionmuseets rapport 2010:42).

2013 genomfördes en markradarundersökning vid Ballingstorpsgården i samarbete mellan Karl Magnus Melin, Knadriks Kulturbygg AB och Roberto Grassi, Gradar Geofysik. Med markradar finns det möjlighet att skilja på olika material som t.ex. olika jordarter och berg, plast, metall, hålrum fyllda med sediment, vatten eller luft.

Huvudfrågeställningar var:

- Går det att hitta spår efter de byggnader som finns markerade på lagaskifteskartan från 1883 men som nu är borta?
- Kan vi hitta spår av andra äldre byggnader som ej fanns längre när skifteskartan gjordes 1883.
- Finns det någon brunn eller källare som vi inte känner till?

I texterna i denna rapport hänvisas generellt inte direkt till källan, sakuppgifter är hämtade i källorna som anges i referenslistan.

Syfte

Syftet med vård- och underhållsplanen är att vara ett stöd i planeringen av de kontinuerliga underhålls- och vårdåtgärderna i byggnaderna. Planen presenterar dagens byggnadsskick och vårdbehov där föreslagna åtgärder grundas på en sammantagen analys av det historiska källmaterialet och dagens utseende.

Syftet är att ge en överblick av vård- och underhållsbehovet, inte att ge en arbetsbeskrivning för respektive åtgärd. Åtgärdsförslagen är kortfattade och vid mer omfattande skador föreslås en mer ingående undersökning inför framtagande av ett åtgärdsförslag.

Målet är ett underhåll med få och små insatser och med stor respekt för det befintliga, en varsam hantering av originalmaterial och särskilt kulturhistoriskt värdefulla delar och detaljer. Åtgärderna ska även föras i överensstämmelse med skötselprogram för trädgårdarna. Målet är vidare att ge en insikt i att olika förändringar i byggnaderna utförts av de personer som genom tiden brukat gårdarna och av ett behov i brukandet.

Vård- och underhållsplanen ska uppdateras med 10 års intervall.

Omfattning

Vård- och underhållsplanen omfattar byggnaderna vid den fyrlängade Ballingstorpsgården och Per Olgården bestående av en bostadslänga. Både exteriör och interiör omfattas. Besiktning av byggnaderna har gjorts okulärt, vilket gör att dolda konstruktioner så som panelklätt timmer och inbyggda takstolskonstruktioner inte redovisas.

Metod

Historik och händelselistor bygger på genomgång av litteratur, rapporter över tidigare utförda undersökningar och åtgärder samt äldre kartmaterial. Inledningsvis fördes en diskussion med Skånes Hembygdsförbund samt med Karl-Magnus Melin, Knadriks Kulturbygg, för att få en överblick av byggnadshistorik och tidigare utförda förändringar och underhållsåtgärder.

Byggnaderna har inventerats avseende skador och åtgärdsbehov både invändigt och utvändigt. Besiktning av byggnaderna har gjorts okulärt från marken.

I en detaljerad inventeringsredovisning presenteras exteriörens delar och interiörens rum med dess uppbyggnad, skador och åtgärdsförslag. Åtgärderna är prioriterade i tre grupper A-C samt kontinuerligt underhåll U. Där det varit relevant och möjligt har kulturhistoriska kommentarer lämnats dels till de olika byggnadsdelarna och dels angående särskilda vårdbehov eller diskussion om restaurering. Om inga särskilda behov uppmärksammats i nuläget har fälten lämnats tomma. Skador redovisas förutom i tabell även på fotografier för att ge en lättöverskådlig bild av åtgärdsbehov.

Varje fasad och rum har getts ett nummer för att underlätta orienteringen. För varje byggnad har fönster och dörrar försetts med ett löpande nummer. Se sidan 27-29 med situationsplan för orientering över anläggningen.

Översiktlig inventering av brandskydd har utförts.

Under arbetets gång genomfördes ett möte den 12 oktober 2015 på Ballingstorpssgården i syfte att följa upp och kvalitetssäkra vård- och underhållsplanen. I denna deltog Pia Sander och Sven Jensén från Skånes Hembygdsförbund, Karl- Magnus Melin från Knadriks Kulturbbygg samt Carita Melchert, Gunilla Gardelin och Henrik Borg från Kulturen.

Länsstyrelsen Skåne och Skånes Hembygdsförbund har getts möjlighet att lämna synpunkter på vård- och underhållsplanen innan den slutgiltigt fastställts. Synpunkter har beaktats.

Medverkande

Inventering, skadebesiktning, foto (där annat inte anges) och författande av vård och underhållsplanen:

Carita Melchert, bebyggelseantikvarie, Kulturen
Gunilla Gardelin, kulturmiljöutvecklare, Kulturen

Sakkunnig byggnadsantikvariskt och sakkunnig avseende åtgärdsförslag:

Henrik Borg, bebyggelseantikvarie/stadsantikvarie Lund, Kulturen

Sakkunnig byggnadsteknik och hantverk:

Karl-Magnus Melin, Knadriks Kulturbbygg

Lagskydd

Byggnadsminnesförklaringen 16 september 1964:

1. Byggnaderna må ej utan riksantikvariens samtycke flyttas rivas eller eljest till sitt yttre ombyggas eller förändras.
2. Byggnaderna må ej utan riksantikvariens samtycke till sitt inre ombyggas, förändras eller repareras.
3. Den till byggnaderna hörande trädgården och gårdsplanen må ej utan riksantikvariens samtycke ytterligare bebyggas eller bli föremål för annan väsentlig förändring.
4. Ägaren skall ägna byggnaderna med tillhörande trädgård och gårdsplan erforderligt löpande underhåll.

Ändring av skyddsbestämmelserna 2002-12-19:

1. Gårdarna 1 och 2 inom skyddsområdet får inte rivas, byggas till eller i övrigt till sin exteriör förändras. Inga ingrepp får göras i byggnadernas stommar. Ingrepp i eller ändring av fast inredning får inte göras. Byggnadernas planlösningar får inte förändras.
2. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård och underhållsarbete skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar, med material och metoder som är väl beprövade och anpassade tillbyggnadens egenart.
3. Skyddsområdet får inte ytterligare bebyggas samt skall hållas i ett sådant skick att byggnadsminnets karaktär inte förvanskas. Skyddsområdet ska bevaras och vårdas enligt en vårdplan som godkännes av länsstyrelsen.

I kommentarerna till skyddsbestämmelserna står det att:

De förändrade skyddsbestämmelserna innebär bl a att båda gårdarna inom skyddsområdet blir byggnadsminnen. Intentionen med skyddsbestämmelserna är att anläggningen ska bibehålla sin ursprunglighet för framtiden. Detta innebär bl a att även mindre utvändiga förändringar (tex. Markbeläggningar, staket, skärmtak, markiser och skyltar) kräver tillstånd. Med fast inredning menas bl a golv, golvlister, dörrar, snickerier, öppna spisar och trappor med trappräcken (se 2 kap 2§ Jordabalken).

Ändringar som strider mot skyddsbestämmelserna kräver skriftligt tillstånd från länsstyrelsen. Med ändring menas alla åtgärder som inte är rent underhåll exempelvis borttagande eller ändring av byggnadsdelar, upptagande och igensättning av fönster och dörrar, nya installationer såsom t ex rördragningar, byte av färgsättning samt ändring av material eller färgtyp. Länsstyrelsen vill påpeka att utförandet i sig inte bara utseendet på den utförda insatsen, är en stor del av byggnadsminnes kulturhistoriska värde, varför såväl material som utförande måste anpassas till huset, alla eventuella tillägg måste kunna återställas.

Karta ur byggnadsminnesförklaringen, Länsstyrelsen Skåne, med den felaktiga benämningen av Per Olsgården som Västergård.

Länsstyrelsen Skånes kulturmiljöprogram

Ballingstorp ingår i Länsstyrelsen Skånes kulturmiljöprogram Hanaskog-Ballingstorp-Odersberga.

Administrativa uppgifter

Fastighetsbeteckning: Ballingstorp 1:9

Socken: Kviinge

Kommun: Östra Göinge

Fastighetsägare: Skånes hembygdsförbund

Värdebeskrivning

Byggnaderna är en viktig del i det kulturhistoriska sammanhanget, livsmiljön i Ballingstorp från åtminstone 1500-talet till 1900-talets mitt. Byggnaderna är präglade både av de förutsättningar som fanns vid uppförandet, bland annat tillgång till byggnadsmaterial och verktyg samt det grundläggande: att försörja familjen och arbetskraften samt leverera arrende till gårdens ägare. Byggnaderna är välbevarade både till det inre och till det yttre, de förändringar som skett successivt när gårdarna brukades är dels tydliga i byggnaderna och dels genom påbörjad dokumentation. Den ålderdomliga bebyggelsen i byn bidrar till att skapa möjligheter till förståelse av livet i Ballingstorp.

Byggnadernas egenskaper i form av material, byggnadsteknik, utformning och funktion medverkar till det kulturhistoriska värdet. Detta innefattar även många detaljer så som släthyvlade bålar och brädor som både ger ett mer lättskött och behagligt inomhusklimat, spår av tapeter som visar på både tillgång till tryckta tapeter och människornas val av att utforma sitt hem, trappor, krokar och urtag i väggar har alla en funktion i ett visst skede, detaljer i dörrar och fönster, inskriptioner och hantverksspår efter gårdens brukare. Att byggnaderna är så pass gamla som träbyggnader i Skåne (dendrokronologiskt daterade till 1600- och 1800-talen) gör att själva originalmaterialet är mycket värdefullt och har ännu mycket att berätta om hur och varför byggnaderna är uppförda och vidare om livet i Ballingstorp.

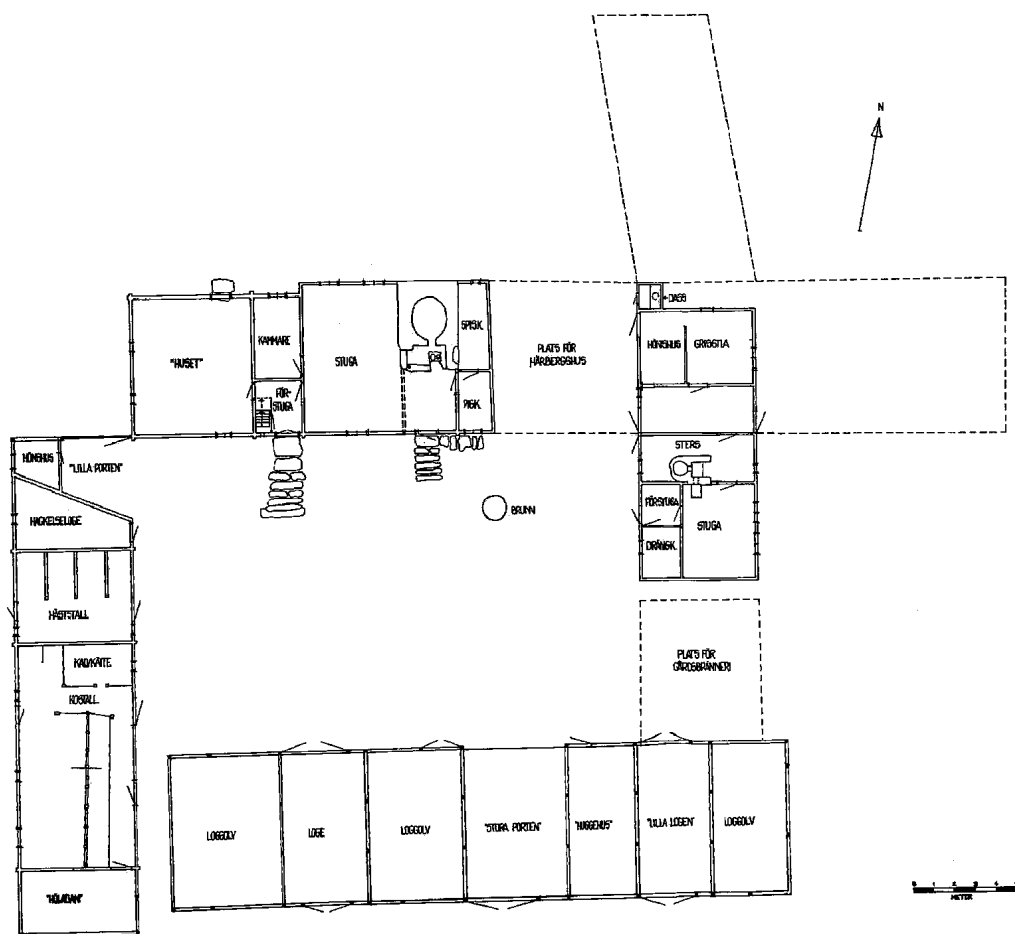
Datering av byggnaderna har visat att stall, härberge och stuga är från 1600-talet och därmed är de äldst kända bevarade i Skåne. Ur ett nordiskt perspektiv är stall av denna höga ålder dessutom extremt ovanligt. Undantaget/bryggghuset från 1700-talet och logen från 1800-talet gör dessutom att man på ett pedagogiskt sätt kan avläsa hur den profana byggnadstekniken utvecklats under tre århundraden. Tack vare att Skånes Hembygdsförbund ägt och förvaltat fastigheten har de antikvariska ställningstagandena varit vägledande under lång tid med följd att autenticitetsvärdena och upplevelsevärdena även ur byggnadsminnessynpunkt är ovanligt stora. Den etnologiska forskningen i början av 1900-talet intresserade sig tidigt för Ballingstorp och därför dokumenterades tidigt uppgifter om livet på gården. Under slutet av 1900-talet intensifierade Skånes Hembygdsförbund insamlandet av personhistoria och berättelser om livet på gården. Denna insamling fortgår och även på detta sätt utmärker sig Ballingstorp. Då Ballingstorpsgården ligger kvar på sin ursprungliga plats har man under senare år mer och mer valt att fokusera på Ballingstorp inte som enbart byggnader utan som en del av en helhet där omlandet med sina naturresurser är en lika viktig pusselbit för att förstå livet i en liten by med tre gårdar.

Restaureringsprinciper

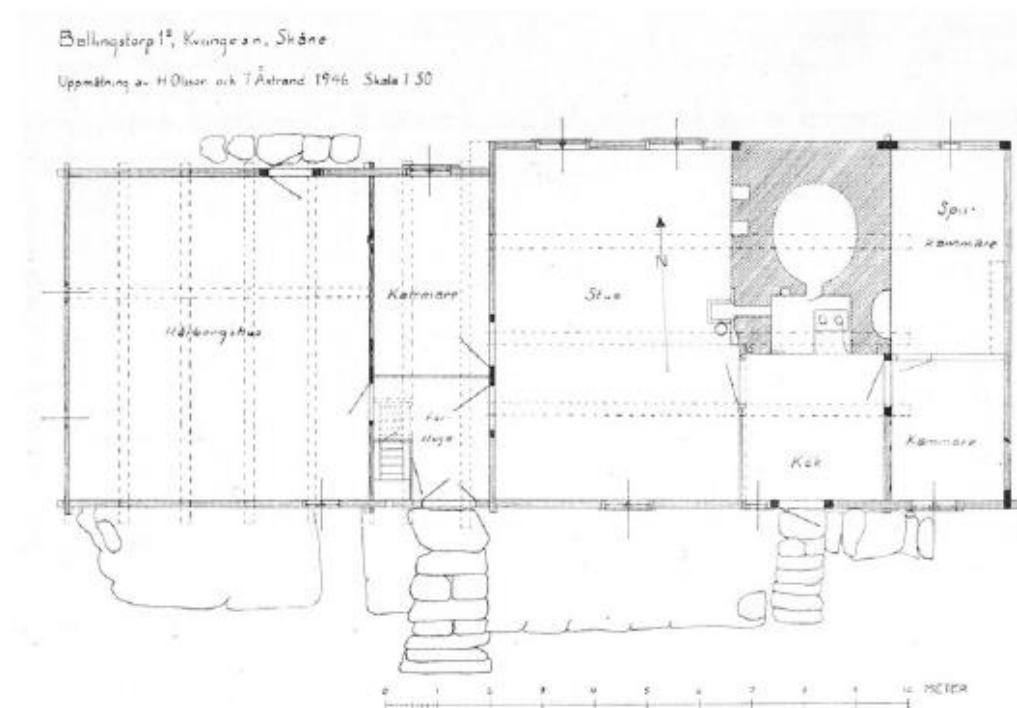
Restaureringsarbeten och dokumentationsinsatser på Ballingstorp har sedan 2001 i stort sett följt ICOMOS Mexicodokumentet och uttalat gjort det sedan 2006.

ICOMOS Mexicodokument från 1999 sammanfattas på följande sätt i Riksantikvarieämbetets skrift Fem Pelare: "I Principles for the preservation of historic timber structures fastslås att det primära syftet med bevarandet är att upprätthålla kulturarvets historiska autenticitet och integritet. Varje ingrepp måste baseras på noggranna studier, och om möjligt vara reversibelt eller åtminstone inte försvåra framtida arbeten eller tillgängligheten till byggnadsarkeologiska spår. Man ska sträva efter att bevara så mycket som möjligt av det existerande originalmaterialet. Detta innebär också ytbehandlingar, inklädnader, och tapeter. Om någon yta behöver förnyas eller byggnadsdelar behöver bytas ut, ska man eftersträva det ursprungliga materialets karaktär, träkvalitet, textur, ytstruktur hantverksmetoder och konstruktionsmaterial. Traditionella sammanfogningsmetoder ska användas för att sammanföra gammalt och nytt. Man bör acceptera att nya delar är urskiljbara från de äldre, eftersom det inte är lämpligt att kopiera naturligt åldrande. [...] Nya delar ska försees med diskret märkning för att kommande generationer ska kunna skilja gammalt från nytt". (Robertsson (2002) s. 29

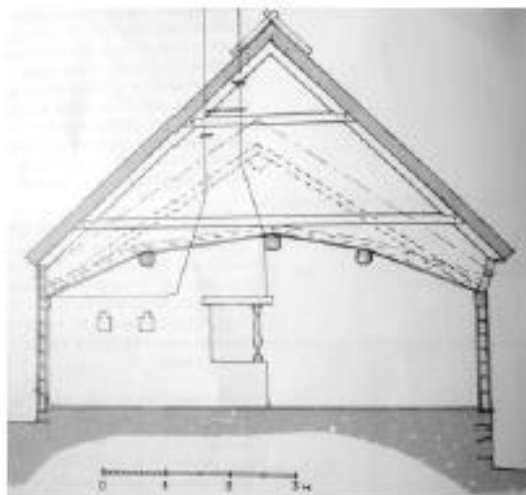
Ritningar

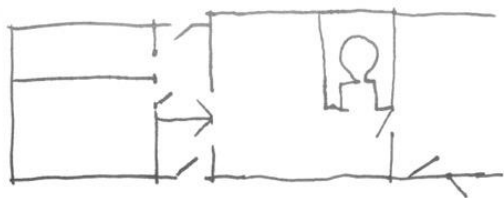
Ballingstorpsgården. Planritning efter Magnus Lindhagens skrift Ballingstorpsgården 1997.

Ballingstorpsgården. Planritning av Harald Olsson och T. Åstrand 1946, ur Olsson 1946.

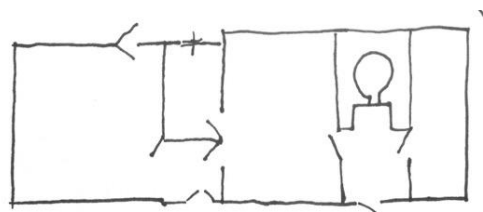
Ballingstorpsgården. Bild ur Lindhagen 1997. På denna sektion visas ett rekonstruktionsförslag som visar stugan som en högloftsstuga, det vill säga en stuga som ej har ett vindsutrymme mellan innertaket och yttertaket som då bör ha varit torvtäckt.

Från 1600-tal till ?

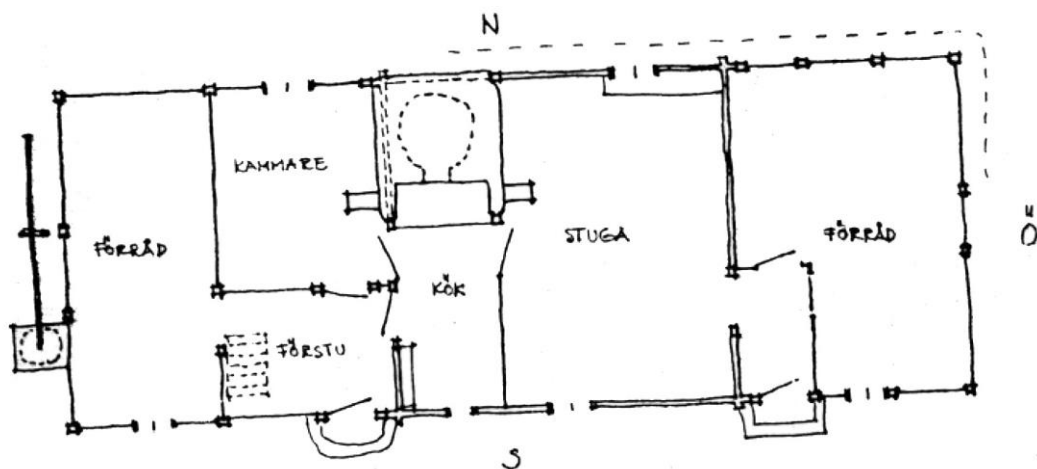

Fram till och med 1885.

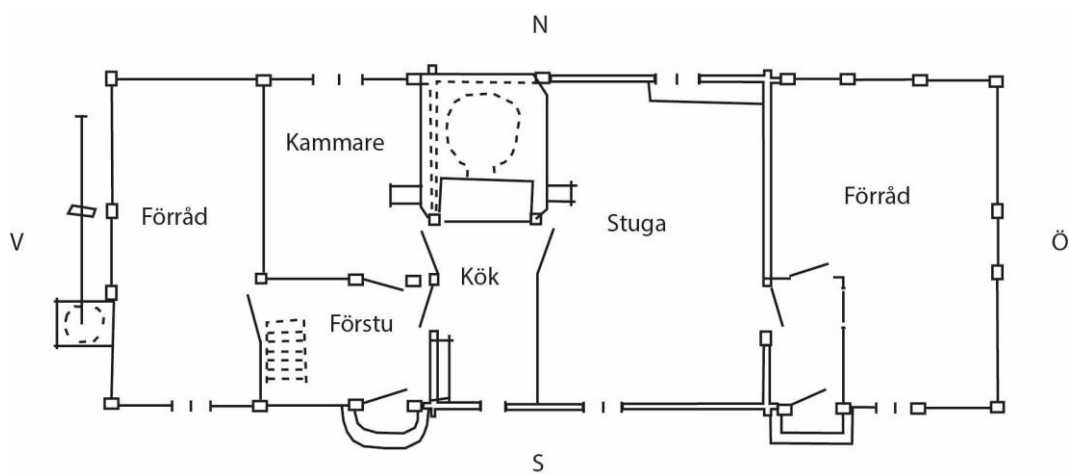

Per Nilssons tid från och med 1885. Melanvägg saknas mellan spiskammaren (106) och pigkammaren (107).

Ballingstorpsgården. Tolkning av Ballingstorpsgårdens västra härbergshus olika byggfaser, tolkning av Karl-Magnus Melin 2014. Ur: *Per Nilssons Ballingstorp* rapport Knadriks Kulturbbygg 2014:4.

Per Olsgården. Kopia av ritning av Christer Råbäck i Skånes Hembygdsförbunds arkiv.

Per Olsgården. Ritning av Christer Råbäck i Skånes Hembygdsförbunds arkiv, renritad av Gunilla Gardelin, Kulturen, 2015.

Byggnadshistorik Ballingstorpsgården och Per Ols gården

Byn Ballingstorp ligger i gränsområdet mellan slätt- och skogsbygd, i närheten av Gummas-
torpssjön och Helge å. Markerna har varit brukade sedan förhistorisk tid. Enligt en tolkning av
ortnamnet Ballingstorp är det troligt att Ballingstorp kan ha etablerats redan under 1200-talets
odlingsexpansion, men det kan lika gärna vara fråga om en senmedeltida kolonisation i skogs-
bygd. I samband med reformationen 1536 kom Ballingstorp sannolikt att tillhöra de närbelägna
godsen Färlövholm och Araslöv.

I de skriftliga källorna nämns namnet Ballingstorp för första gången 1532 medan den första
kända brukaren som arrenderade gården framträder i slutet av samma århundrade. Vid den
tiden fanns en gård på platsen. Under 1700-talet tillkom en gård och vid 1800-talets början
fanns det tre gårdar i byn. 1885 friköptes det som idag kallas för Ballingstorpsgården och bru-
kades därefter fram till 1956 då den skänktes till Skånes Hembygdförbund.

Enligt skånska rekognosceringskartan och den tillhörande beskrivningen (1812-1820) fanns det tre
gårdar med timrade hus i byn. Utsnitt av kartan. Karta från Kulturen.

Ballingstorpsgården och Per Olsgårdens bostadslänga är de enda byggnader som finns kvar av
de tre gårdar som en gång utgjorde byn. Ballingstorpsgårdens byggnader grupperar sig kring
en gårdsplan med förutom bostadshuset ladugård, loge och bryggghus/undantag. Av Per Ols-
gården återstår idag endast boningshuset sedan tre ekonomilängor, rymmande bland annat

bryggghus, häst- och kostall, rivits. Byggnaderna är uppförda i knuttimring och i skiftesverk med stråtäckta tak.

Ballingstorpsgården

Av befintligt byggnadsbestånd i Ballingstorp uppfördes de äldsta delarna; stall, härberge och stuga under andra halvan av 1600-talet, under arrendator Pär Bengtssons tid. På skifteskartan upprättad 1883-1888 består Ballingstorpsgården av fyra sammanbyggda längor med förlängning åt norr och öster. Enligt en dendrokronologisk datering fälldes västra härbergets virke 1654-1670, stallet och höladan 1666/1667 och stugans virke 1695 +/- 10 år. Logen ska enligt tradition ha flyttats från Hörröd 1884 under arrendator Per Olssons tid. Det är tydligt att stora delar av materialet i logen utgörs av återanvänt material i skiftande åldrar. De stickbjälkar som undersökts dendrokronologiskt dateras till att vara fällda vintern 1859/1860.

I bryggghuset, den östra längan i gårdsbilden, ger en dendrokronologisk datering av dörrplankor (dörr 9) i den ursprungliga byggnadsdelen intervallet 1728-1740. 1724 förefaller Ballingstorp ha haft fyra brukare och man kan tänka sig att byggnaden uppförts som mangårdsbyggnad av en av gårdens brukare, och senare blivit undantag. Det kan också vara möjligt att huset uppfördes som undantag till Gunnela Trulsdotter då hennes man dog 1754. Bryggghuset är vid okänd tidpunkt tillbyggt åt norr. Tillbyggnaden är byggd till stor del av återanvänt material, möjligen från boningslängans rivna östra härbergshus. Skifteskartan upprättad 1883-1888 visar att boningslängans östra härbergshus sträcker sig över den tillbyggda delen av bryggghuset, varför rivningen av härbergshuset och tillbyggnaden av bryggghuset bör ha utförts efter 1883.

Längorna är välbevarade idag men ändringar som påverkar utseendet har successivt utförts framförallt på boningshuset och stallets inredning. Boningslängan är uppförd i knuttimring med ursprungligen ryggade bålar. På ett fotografi taget 1909 av södra fasaden (fasad 1) kan man se att ryggåsstugan är reveterad, bålarnas ryggning är således delvis borthuggen och väggen är påfylld med bruk för att jämna av ytan. Ingångsdörren till härberget är en halvdörr, köksdörren har en trappa rakt ut, fönstren har annan storlek och placering än idag, väggarna på ryggåsstugan ser lägre ut än idag och det fanns en liten farstu fram till källaringången. På ett fotografi från 1940-talet är bostadshuset istället inklätt med panel, dörrar och fönstren har ändrats till lika utseende som idag.

Fotografi taget 1909 av Gustav Clemensson och visar Ballingstorpshuset. Fotografi från Skånes Hembygdsförbund. Original i Folklivsarkivet. B25349(1)G.

Fotografi troligtvis taget 1941 av Per Johnsson och visar Ballingstorpshuset. Fasaderna är här panelklädda, dörrar och fönster, trappor och brunn lika som idag. På bilden finns en hänggräna i trä som saknas idag. Ryggåstugan verkar också högre än på fotografiet ovan från 1909. Fotografi från Skånes Hembygdsförbund. Original i Folklivsarkivet. B14066a (1).

Foto 1965 av S. Hjalmarsson och Nils-Arvid Bringéus. Boningslängan sett från nordost. Fotografi från Skånes Hembygdsförbund. Original i Folklivsarkivet.

Foto 1965 av S. Hjalmarsson och Nils-Arvid Bringéus. Boningslängan sett från nordväst. Fotografi från Skånes Hembygdsförbund. Original i Folklivsarkivet.

Foto 1965 av S. Hjalmarsson och Nils-Arvid Bringéus. Boningslängan, delen som utgör härberget, sett från norr. Fotografi från Skånes Hembygdsförbund. Original i Folklivsarkivet.

Foto 1965 av S. Hjalmarsson och Nils-Arvid Bringéus. Boningslängan sett från norr, mötet mellan boningshuset och härbergshuset. Fotografi från Skånes Hembygdsförbund. Original i Folklivsarkivet.

Per Olsgården

De äldsta skriftliga uppgifterna om Per Olsgården härstammar från 1726 då brukarens namn omnämns. På skifteskartan upprättad 1883-1888 består Per Olsgården av tre längor som bildar ett liggande U med öppning åt öster. Fotografier tagna 1944 visar ett boningshus med placering i norr och en intilliggande länga väster om. Den södra längan är vid denna tid riven och den västra revs 1966. Den dendrokronologiska provtagningen av nuvarande bostadshus motsäger tidigare antaganden om att byggnaden ska ha uppförts vid början av 1700-talet. Provernas resultat visar istället för västra härbergshuset att virket fällts 1816, vilket även kan vara byggnadsåret. Eftersom härberget är ett kallutrymme kan några månaders torkning varit tillräcklig för virket. Ett prov på stugan dateras till vintern 1812/13. Under dessa år brukades gården av Trued Niklasson och Bengta Andersdotter. Provtagningar på det östra härberget ger fällningsåret 1850/1851, vilket sammanfaller med att gården överläts till deras son Anders Truedsson.

Vänster: Laga skifteskarta över Ballingstorp upprättad 1883-1888 visar en detaljerad bild av byggnadernas lokalisering i byn. Höger: enligt Häradsekonomska kartan 1923-34 har byggnadsbeståndet i byn minskat.

Fotografi taget 1944 visar boningslängan och den sedan 1966 rivna västra längan. Fotografi från Skånes Hembygdsförbund. Original i ATA.

Åtgärdsplan

Byggnaderna är generellt sett i gott skick. En del skador i stommar och ett underhållsbehov har dock noterats.

De tidigare undersökningarna: byggnadsarkeologiska iakttagelser, dokumentation av ristningar, dendrokronologiska undersökningar och personhistorik, ska också utgöra grund för dels värdering av byggnaderna och dels för föreslagna åtgärder och underhåll. Exempelvis är gårdens många dokumenterade ristningar av stort kulturhistoriskt värde och dessa får inte förstöras vid underhåll eller renovering. Se vidare under rubriken restaureringsprinciper.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer. Alla ristningar, klenvirkesdetaljer, trätekniska lösningar är värdefulla för berättelsen om självhushållning, människans beroende och bruk av landskapets resurser. Allt sådant är oftast bortstädat i kulturhistoriska miljöer, det har gått till vedspisen och har ansetts som skräp. För Skånes hembygdsförbund är skräpet mycket viktiga spår som är tydliga och pedagogiska att visa för besökare. Stärker det pedagogiska värdet. En särskild dokumentation av dessa bör göras.

Taken läggs i stin och binds med lokalt skördade hasselkäppar och binds med vidjor, ryggas med löspressad långhalm och inte med moderna ersättningsmaterial som linhalm. Skånes hembygdsförbund har som önskemål att odla råghalm för att bli delvis självförsörjande på byggnadsmaterial till tak.

Solbrädor bör generellt ersättas i samband med andra takåtgärder.

Fönster på boningshus stryks generellt med linolja omkring vart tionde år. Fönster på ekonomibyggnader stryks inte med olja.

Minst en gång om året bör alla byggnaderna städas invändigt. Rengöring och städning ska utföras varsamt så att spår i form av blyertsskrifter eller streck, patina, sot på väggar och tak, ristningar eller färg inte försvinner. Dessa kan vara svåra att upptäcka med blotta ögat i dunkelt ljus. Städning bör ske under ledning av Skånes hembygdsförbund.

Det är viktigt att hålla nere växtlighet intill fasaden och gräs och rabatter en bit (cirka 30 - 50 cm) ifrån fasaderna för att minska att fukt hålls kvar. Växtlighet invid byggnader ökar även risk för brandspridning.

Förslag på fortsatta framtida undersökningar:

Undersökning av stickbjälkar i alla byggnaderna. Stickbjälkarna är delvis rötskadade och vitt-rade. Flera är av återanvänt virke. Detta sammantaget gör att stabiliteten och hållfastheten är

osäker i dagsläget. En undersökning ger också mer kunskap om byggnadernas byggnadsskick. Prioritet A.

Undersökning av alla klenvirkesdetaljer. Detta är delar som hänger samman med brukandet av gården. Funktionen är ibland oklar och en undersökning kan ge mer kunskap om funktion, brukandet och det vardagliga livet på Ballingstorp. Prioritet A.

Kultuurhistoriskt värdefulla detaljer. Alla ristningar, klenvirkesdetaljer, trätekniska lösningar är värdefulla för berättelsen om självhushållning, människans beroende och bruk av landskapets resurser. Allt sådant är oftast bortstädat i kultuurhistoriska miljöer, det har gått till vedspisen och har ansetts som skräp. För Skånes hembygdsförbund är skräpet mycket viktiga spår som är tydliga och pedagogiska att visa för besökare. Stärker det pedagogiska värdet. En särskild dokumentation av dessa bör göras. Prioritet A.

Tapettdokumentation och analys. En tapetanalys kan ge en annan bild av interiörerna till besökarna. Prioritet B.

Färganalys av spår av färg på Per Olsgårdens norra fönster. Prioritet C.

Restaurera spisen med bakugn, järnspis och skorsten i Ballingstorpsgårdens (hus A) stuga, rum 105. Prioritet C.

Åtgärdsplan Ballingstorpgården.

En sättningsskada som orsakat att långsidelejden i västra härbergshuset har pressats ut har åtgärdats under 2015 och bör följas upp under kommande år. Man bör även göra tillfällig förstärkning med järn på norra långsidelejden även om denna inte är alls lika utsatt. Den fixerade långsidelejden mot söder har partiell rötskada som bör åtgärdas i samband med framtida omräddning av härbergets takfall.

Vid stallets tapport är fotträn och gaveltaksparre skadad och bör åtgärdas. Flera sammanfogningar vid fotträn och stolpar är vittrade och ständigt utsatta, dessa som är originalmaterial bör skyddas. Stommarna är i stora delar mycket gamla för skånska hus uppförda av trä. Särskilt att ett stall (delar av) från 1600-talet är bevarat är ovanligt. I stallet finns många byggnadsdelar som bär på ännu okänd historia och funktion så som små gluggar och urtag. Det är särskilt viktigt att värna sådana detaljer liksom de omfattande inristningar och inskriptioner som finns i alla byggnaderna.

Taken är generellt inte i akut läge för omläggning men för att uppnå en kontinuitet med läggning i stin så bör man inleda takomläggning. Att lägga om tak där andra åtgärder är nödvändiga i anslutning till tak är ett lämpligt sätt att inleda omläggning i stin. Stallets norra gavelparti är ett sådant ställe. Andra lämpliga ställen är logens tak åt söder där solbräddor och vindskivor börjar bli dåliga i båda kanterna. Alternativt där stråttäckningen kasar ner mitt i takfallet, möjligen som följd av sättningar i stommen. Härefter kan stin successivt läggas om på ekonomibyggnaderna eller bostadshusen.

Idag har vissa takfall halm- och vissa vasstäckning. Enligt dokumentation utförd av Karl-Magnus Melin ska det finnas en tradition i trakten att lägga nedre delen av takfallen med vass och övre med halm, så kallat blandtak. I enlighet med denna dokumentation kan det vara lämpligt att utföra ett sti på ekonomibyggnaderna med blandtak och därefter utvärdera tekniken innan flera stin utförs på detta sätt.

Takstolar, vabord, läkt och dolda konstruktioner vid tak har inte kunnat undersökas varför dessa alltid ska undersökas noggrannare vid takomläggning.

Ekonomibyggnaderna är öppna för besökare och kan med fördel göras mer tillgängliga och lättare att förstå som ekonomibyggnader. Stallet med sin inredning och många detaljer bör vara särskilt intressant för besökare att kunna studera och uppleva. Man kan lätt trampa på en bräda eller föremål som då kan gå sönder, likväl som personer kan skada sig. Exempelvis samlas alla möbler till ett ställe förslagsvis till logen rum 122, redskap som används till ett ställe förslagsvis brygghuset, moderna föremål som behövs för verksamheten förslagsvis till brygghuset rum 116 och överblivet byggnadsmaterial och detaljer (dock ej att förväxla med klenvirke som ska vara på sin rätta plats) till ett ställe förslagsvis huggehuset rum 119. Halm förvaras med fördel i logen eftersom det är "rätt" plats för materialet historiskt samt ett material som successivt används idag.

Bakugnen och spisen i stugan (104) kan med fördel städas upp. För det nerramlade materialet till sidan så att det inte syns lika tydligt för besökare men spara materialet för eventuell framtida lagning.

I boningslängan finns spår efter strimmig trägnagare i alla rum på bottenvåningen, både i byggnadsmaterial och i möbler. Undersök den relativa fuktigheten i huset och undersök huruvida angreppen är fortsatt pågående. Ta fram en åtgärdsplan för att minska angreppen. Vid angrepp bör den relativa fuktigheten om möjligt minskas till omkring 50 %.

Om locklister på boningslängan ersätts ska de vara smäckra men eventuellt något bredare så att de täcker springorna väl. Spikas med samma typ av spik som befintlig, det vill säga blank trådspik ersätts med blank trådspik och handsmidd med handsmidd.

Vid brygghuset växer förutom blommor, humle och libsticka. Överväg att flytta dem till annan plats, möjligen till kryddlandet och humle till humlestörrar. Jättebalsamin som är en sentida växt kan möjligen tas bort.

Vattbräddor både i fasader och kring fönster behöver generellt bytas vart tionde år.

Åtgärdsplan Per Olsgården

I hela byggnaden, både innertak, stomme, väggar, golv och möbler finns insektsangrepp av strimmig trägnagare. Virket är något mjukt men främst i ytveden. Undersök den relativa fuktigheten i huset och huruvida angreppen är fortsatt pågående. Ta fram en åtgärdsplan för att

minska angreppen. Vid angrepp bör den relativa fuktigheten om möjligt minskas till omkring 50 %.

I stugan har tidigare funnits fuktproblem i golvet. Dessa har åtgärdats och marken dränerats men golvet bör hållas under uppsikt och ungefär en gång om året bör golvbrädor lyftas för att undersöka golvbjälklaget. Finns här misstanke om angrepp bör dessa analyseras i laboratorium.

Västra gavelfasadens bålar är angripna av or och bör möjligen skyddas med panel. Två fack är redan klädda med panel sedan år 2013 medan ett fack ännu har synliga bålar. Det är pedagogiskt tydligt att visa bålarna utan panel men man bör överväga att skydda originalmaterialet. Bålarna är synliga invändigt, dock är huset låst för besökare till vardags.

Det finns flera getingbon på vinden varav de mot väster 2015 var aktiva Bålgetingar. Undersök noggrannare om getingarna skadar huset eller taket. Bålgetingar är fridlysta.

Åtgärdsprioriteringar

A= Åtgärd med högsta prioritet. Skada som bör åtgärdas omgående (inom 1–3 år) för att inte förvärras eller orsaka följdskador.

B= Åtgärd med normal prioritet. Skada som bör åtgärdas inom de närmaste 3–5 åren. Tanken är att grupper av dessa åtgärder kan samplaneras och att bidrag skall kunna sökas.

C= Åtgärd med lägst prioritet. Skada som inte förvärras inom överskådlig tid, eller får följdskador. Åtgärden kan ha antikvarisk eller estetisk karaktär. Dessa åtgärder genomförs huvudsakligen när åtgärder med prioritet A och B är genomförda.

U= kontinuerligt underhåll. Åtgärder som utförs varje år för att undvika skador på byggnaderna.

* = Teknisk status ej bedömd. För vissa delar är teknisk status särskilt viktig och bör då undersökas noggrannare.

Åtgärdsförslagen innefattar såväl tillståndspliktiga åtgärder som sedvanligt underhåll. Ta alltid kontakt med Länsstyrelsen inför ändringar eller vård och underhåll.

Brandskydd

Var uppmärksam på brandrisker utanför byggnaden. Bränder kan uppstå från till exempel:

- cigarettfimpar
- grillar, engångsgrillar, marschaller
- heta arbeten intill byggnaden
- maskiner som kan orsaka brand genom t.ex. gnistbildning
- åska
- anlagd brand

Bränder kan spridas eller förvärras av soptunnor, skräp och vegetation intill fasader.

För att förebygga en brand är det lämpligt att se över:

- skyltning om rökförbud, grillförbud etc.
- placering och tömning av askkoppar och soptunnor
- rutiner för heta arbeten
- tömning och placeringen av sopkärl och containrar (vid exempelvis byggarbeten)
- sly, högt gräs, träd och grenar som kan bidra till på brandspridning
- allmän ordning och reda i och kring byggnaderna
- vid underhåll med att ta bort gräs invid byggnader, bränn inte gräs

Vid Ballingstorpssgården finns ingen skyltning vilket upplevs som positivt i den kulturhistoriskt värdefulla miljön. Om information om rökförbud och grillförbud sätts ut kan det ske tillsammans med informationsfoldrarna vid parkeringen.

Det är positivt att askkoppar eller skräptunnor inte finns i den kulturhistoriskt värdefulla miljön. Om tillfälliga skräptunnor ställs ut vid evenemang bör dessa vara av icke brännbart material, med lock och placeras med gott avstånd från husväggar och växtlighet.

Det är också positivt att el inte finns i byggnaderna då elfel är vanligt brandorsaker.

Ur släckningssynpunkt underlättar det om timmerstommarna är massiva. Springor och håltagningar försvårar släckning.

I Ballingstorpssgården finns två brandsläckare varav en har instruktioner och en brandfilt samt två öppningsbara ytterdörrar. Dörr 1 åt söder är svår att öppna och man kan överväga att göra den lättare att använda. Vid evenemang kan fristående skyltar som pekar på utrymningsdörrar ställas ut. Att dörrarna är inåtgående bör inte vara ett problem med tanke på det ringa antal personer som får plats i boningshuset samt med anpassning för det kulturhistoriska värdet.

I Per Olsgården finns inga brandsläckare och endast en öppningsbar ytterdörr. Dörr 1 åt söder kan man överväga att göra öppningsbar. Ställ gärna in en brandsläckare och brandfilt i huset.

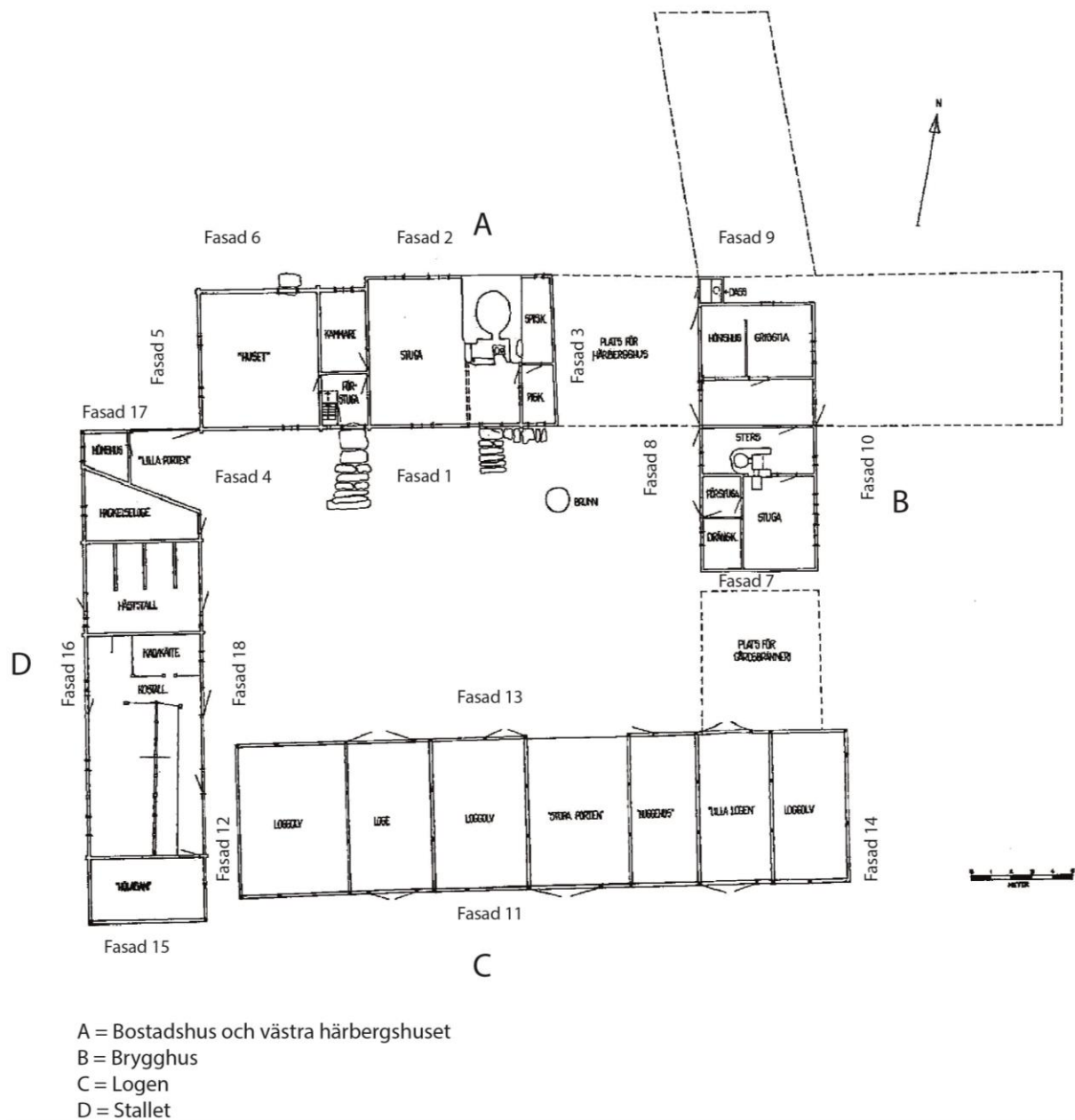
På anläggningen finns två brunnar. Undersök huruvida dessa skulle kunna anpassas för bruk av räddningstjänsten vid akutinsatser.

Skånes hembygdsförbund bör ha en genomgång med räddningstjänsten angående restvärdesräddning. Vid restvärdesräddning upprätta även kontaktlista för byggnadsantikvarisk expertis som kan bedöma byggnadernas betydelse och prioritering i räddningssituationer.

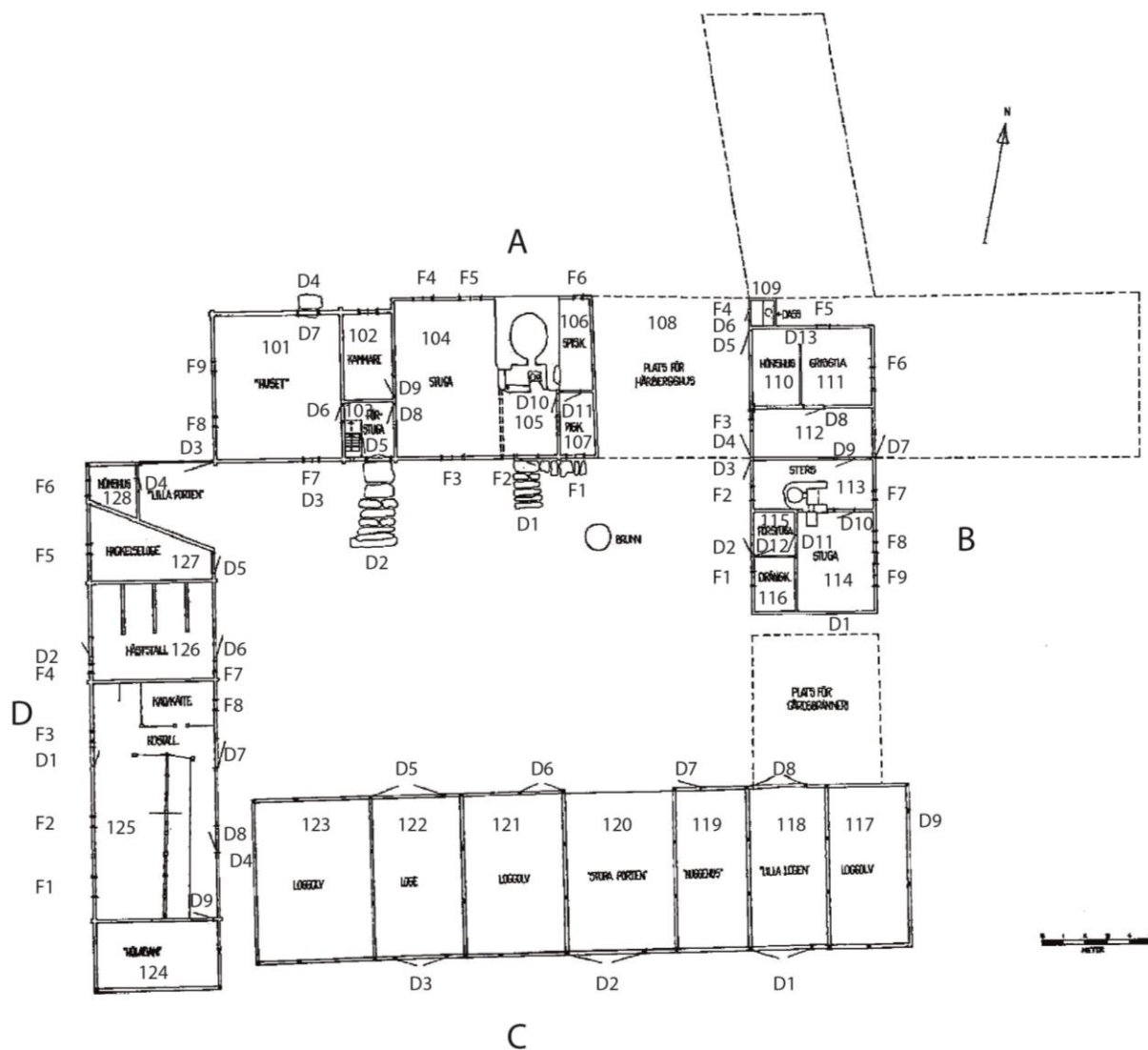
Man kan överväga att installera utvändigt sprinklersystem.

Inventering av byggnader

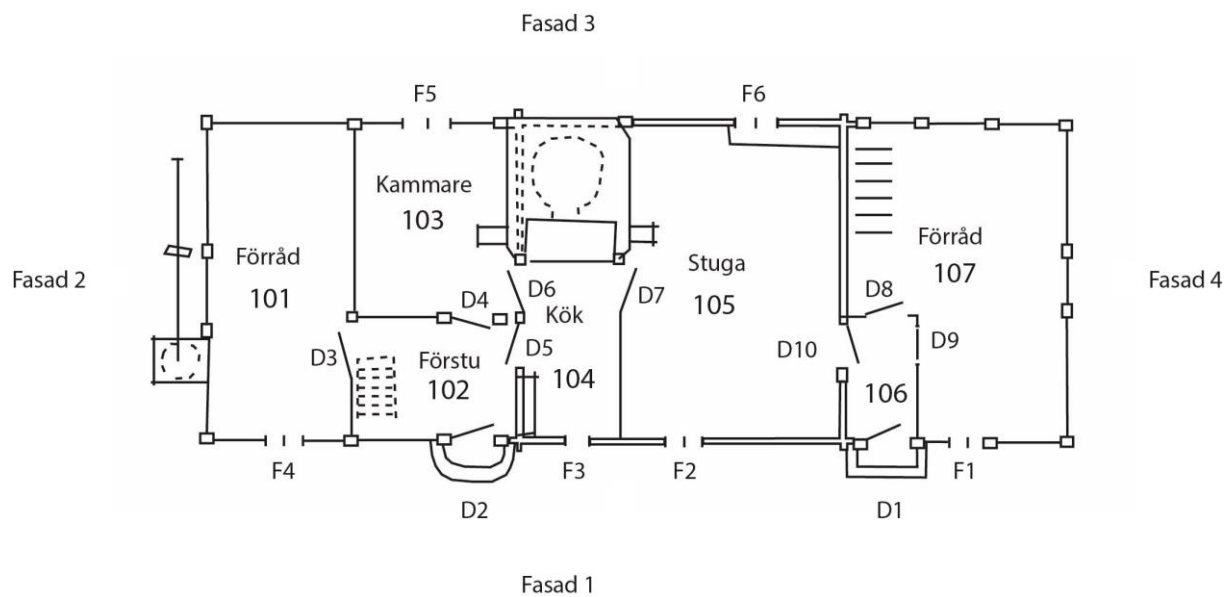
Situationsplan

Ballingstorpsparken. Planritning med byggnader A-D och fasader 1-18.

Ballingstorpsparken. Planritning med rums-, fönster- och dörrnumreringar.

Per Olsgården. Planritning med fasad-, rums-, fönster- och dörrnumreringar. Ritning av Christer Råbäck i Skånes Hembygdsförbunds arkiv, renritad och med tillägg enligt dagens utseende av Gunilla Gardelin, Kulturen, 2015.

Inventering av byggnader

Ballingstorpsgården

A. Boningslängan (ryggåsstugan och västra härbergshuset)

Boningslängan sedd från sydost.

Exteriör

Nulägesbeskrivning exteriör

Bostadslängan är belägen i norr och består av en stugdel och ett härbergshus åt väster, de står under varsitt tak och är i sin helhet knuttimrade. Åt öster återstår en del av det som varit det östra härbergshuset. Bostadslängan står i en slänt vilket innebär att sockeln är högre mot söder och väster. Söder om huset finns en brunn. Inventeringen i denna vård- och underhållsplan är indelad i stugdelen (ryggåsstugan) med östra härbergshuset som beskrivs och skadebedömts gemensamt samt västra härberget som beskrivs och skadebedömts separat. Stugans väggar är till stor del inte åtkomliga för inventering. Den är utvändigt klädd med panel, långsidorna är på insidan klädda med liggande brädor och i förstugan (rum 103) och kammaren (rum 102) är väggarerna tapetserade.

Stugdelen och östra härbergshuset

Ryggåsstugan är en halvhögstuga, vilket innebär att det finns ett utrymme mellan stugans inner-tak och yttertak. Sockeln är murad av natursten och högre mot söder. Stugan är timrad med halvtimmer vars kärnsida är vänd in mot rummet. (Melin 2014) Stugdelen har ryggade bålar (ryggningen är senare partiellt nedhuggen). En knut är synlig mellan stugan och det östra härbergshuset liksom en stolpe i det sydöstra hörnet, i övrigt är stommen klädd med fasadpanel. Fasaden består, förutom vid spisen, av tunn locklistpanel spikad med i huvudsak trådspik, enstaka smidd spik förekommer men den kan vara återanvänd eller nytillverkad under senare tid. Panelbrädorna är i något varierade bredder lagda topp rot. Panelen mot söder är mörkare än övriga fasader och har möjligen tjärats långt tillbaka. I underkant av panel samt mellan fasad och gavelröste finns en vattbräda. Gavelröstet åt öster har gles spikad panel.

Sadeltaket är stråttäckt (halm åt norr och dels halm dels vass åt söder), ryggat med halm och ryggaträn fästa med dubb. Läkten på det norra takfallet utgörs till största delen av huggna slänor som fästs i takstolarna med trädubb. Ett fåtal sågade läkt förekommer. Takfoten bärs upp med ett vabord med tappar i lejden. Lejden är täckt med horisontella brädor. Vindskivor med rundad nedre kant samt solbrädor. Stugdelen har en vitmenad av tegel murad skorsten, öppningen har en täckplåt.

Stugan har tre fönster åt söder, tre åt norr samt en dörr åt söder. Alla fönster är omålade, möjligen oljade eller tjärade långt tillbaka, och enkla glas som är kittade. Glasrutorna är i huvudsak munblåsta eller valsade.

Den del som återstår av det östra härberget har en stomme av liggtimmer som verkar vara ett hoplock utan regelrätta knutar eller timring.

Västra härbergshuset

Sockeln är murad av natursten och högre mot söder. Härberget är timrat på knut med halvtimmer av fur som klyvts med långsåg. Bålarne är inte hyvlade. Byggnaden är skarpkantstimrad. (Melin 2014) På södersidan saknar timran mossdrag medan det finns mot norr. Tvärbjälkarna är synliga. På södra sidan är övervåningen överkragad. Byggnaden har ingen hel östgavel utan är sammanbyggd med stugan. Västra gavelfasaden och del av norra fasaden är inklädda med locklistpanel. Sadeltaket har vasstäckning bunden med ståltråd, ryggat med halm och ryggaträn fästa med dubb.

Händelser med avgörande betydelse för dagens exteriör

1654-1670	Västra härbergshuset byggdes upp (dendrokronologisk datering timmer avverkat dels 1654-1670 dels 1664/65).
1677 ?	Östra härbergshuset byggdes upp (dendrokronologisk datering av hönshusets, rum 110, återanvända lejd timmer avverkat 1677).

1690-1700	Stugan byggdes upp och fick ryggade bålar och sannolikt ett yttertak med sparrar och stråtak som var lägre än dagens tak (dendrokronologisk datering timmer avverkat 1690-1700).
1833/34	Västra härbrets golvbjälkar ersattes (av ek och är inte förbundna med timran dendrokronologiskt datering).
Efter 1885	Östra härbergshuset revs. Dörren till köket (105) togs upp men var lägre än idag och försågs med en rak utvändig trappa.
?	Västra härbergshuset försågs med två nya fönster på västra gavelfasaden (fönster 8 och 9) samt ett fönster på södra fasaden (fönster 7). Ett äldre fönster sattes igen åt väster. Fönstren är eventuellt återanvända från stugan. Fönster 8 kan möjligen vara ett en ursprunglig öppning som förstörats.
1885-1957	Ryggåsstugan försågs med ytterligare två timmervarv och nya takstolar monteras. Nya ytterdörrar.
Ca 1900	Stugans ryggabålar höggs delvis ner och väggarna reveterades.
Ca 1903	Västra härbergets västra gavelröste försågs med locklistpanel.
Efter 1909	Fönstren i stugdelen och kammaren (102) sattes in. Den upphöjda "bihaven" (rabatten) vid sydfasaden tillkom. En liten farstu med sadeltak framför härbrets källaringång (dörr 3) togs bort, tre urtag i timret finns kvar efter farstun. Panel tillkom vänster om dörr 2. Stugdelen förses med panel
1920-t	Trappan längs väggen tillkom (vid dörr 1).
1950-t	Hängränna i trä monterades på västra härbergets norra sida.
2009	Norra takfallet på boningshuset (ryggåsstugan) lades om med halm istället för vass. Vindskivor och solbrädor ersattes åt norr.
2012	Hängränna på västra härbergets norra sida föll ner och endast hållare av trä återstår.
2013	Nytt trappräcke av grova gran- och rönnslanor monterades, enligt modell på äldre fotografi, vid dörr nr 1 åt söder.
2015	Halva södra takfallet (den västra delen) lades om med halm.
2015	Västra härbergets lejd stabiliserades med dragjärn åt söder.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Byggnaden bär på många tidslager. Stommen som idag till stor del är dold av panel är daterad till 1600-talet. Fasaduttrycket har förändrats över tid sannolikt efter behov, tillgång till material och möjligen efter stilideal. Likaså har fönster och dörrar förstörats och moderniserats successivt och visar på hur brukarna använt huset. I stommen finns spår efter förändringar av fönster och dörrar.

Stomme. Patinerad locklistpanel. Trä krokarna under takfoten mot söder och mot norr. Munblåst/valsat fönsterglas.

Gaveln mot öster är mycket ålderdomlig och numera unik för Skåne då den har kvar snedställda brädor i övre delen som ansluter till mittstolpen med spår. Röstets gestaltning kan vara original från uppförandetiden på 1600-talet.

Fasad 4. Västra Härbergshusets södra fasad. Urtag efter tidigare farstu vid källaringången (dörr 3) och passbitar varav en har inkarvat ett M. Fönster nummer 7 är det enda kvarvarande med glas i spårfals vilket är ett äldre utförande än kittfals.

Särskilda vårdbehov

Växtlighet i rabatter bör hållas en bit ifrån fasad och tak. Håll gräs nere.

Diskussion om restaurering

Överväg om dörr nr 1 ska göras lättare att användbar. Dörren kan användas skulle kunna användas som utrymningsdörr vid evenemang. Denna trappa är även lättare att använda för besökare som har svårare att röra sig tack vare handledarna och ett kortare trapplöp.

Fasad 1. Stugdelen och östra härbergshuset södra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Natursten murad med kalkbruk. Hög sockel. Luftningsrör av tegel finns inmurat.	Fogarna är lösa och sandande. Kolstybb läcker ur grunden i den östra delen.	Foga med kalkbruk.	B
Fasad	Locklistpanel spikad med trådspik. Vattbräda i underkant av panel. Knutarna mellan stugan och de båda härbergena är synliga. Bålarna är ryggade och den översta kontursågad. Möjligen har panelen tjärstrukits någon gång.	Patinerad väderbiten panel. Panelspikar är rostiga och kan gå av. Enstaka locklist är bytta till grövre än den äldre.	Håll under uppsikt spika vid behov. Vi eventuellt framtida byte av locklist återgå till smäcker dimension.	C C
Takfot	Lejden är klädd med horisontella brädor. Vabord med tapp i lejden bär upp stråtak. Takbindningen är ej synlig i takfoten.	Vittrade och angripna av skadeinsekter (or) i östra delen.	--	--

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Tak	Västra delen halm bunden med vidjor. Östra delen vass bunden med ståltråd. Läkt: spräckpanel och slanor. Ryggning med halm och ryggaträn.	En rosenbuske nöter på taktäckningen vilket förkortar taktäckningens beständighet. Något mosspåväxt nött ytskikt, nersjunken ryggning på vassen.	Glesa ur och håll nere rosenbusken så att den inte når takfoten. Omlägg östra delen. I samband med omläggning kontrolleras takstolar och läkten.	A B
Solbrädor	En solbräda av trä.	Gott skick.	Ersätt i samband med takomläggning	B
Skorsten	Se norra fasaden.			
Fönster	Träfönster ev. behandlade med linolja. Profilerade gersågade fönsterfoder. Kittade. Spröjs fästa med träplugg Enkelglas sidohängda utåtgående.		Bågar, karmar och järn stryks med linolja ungefär vart tionde år.	
F 1	Tvåluftsfönster, Vänstra luftet har nitade vinkelgångjärn. Högra luftet har plugg ej gångjärn. Munblåst glas. Skarvade foder.	Rostiga vinkelgångjärn. Bitvis saknas kitt. En spräckt ruta.	Stryk båge, karm och järn med linolja. Komplettera kitt. Ersätt glasruta.	C A C
F 2	Enluftsfönster. Gångjärn. Hörnjärn vanliga under 1900-talets första hälft. Nedersta rutan munblåst glas övriga valsat. Fönstret skyddas av takutsprånget. Foder är av hårt bra virke.	Rostiga gångjärn och hörnjärn. En skruv fattas. Krackelerat kitt. En spräckt ruta. Nedre fodret glipar.	Stryk båge, karm och järn med linolja. Komplettera kitt och skruv. Ersätt glasruta på sikt. --	C A C --
F1	Tvåluftsfönster. Gångjärn. Hörnjärn vanliga under 1900-talets första hälft. Valsat glas.	Rostiga gångjärn och hörnjärn. Bitvis saknas kitt.	Stryk båge, karm och järn med linolja. Komplettera kitt.	C A
Dörrar	Trädörr klädd med liggande pärlspontpanel på stomme av fem stående brädor. Trycke och långskylt av järn, modell 1910-tal. Insida patinerade handhyvlade brädor målade ljust gråblått. Rakställda avfasade narar. Utåtgående dörr. (Skulle kunna fungera som utrymningsdörr om den iordningställs).	Sluter ej tätt mot övre karmen. Översta pärlspontpanelen är avkappad. Övre gångjärnet är ur funktion. Rostiga gångjärn. Svår att öppna.	Så länge taket är i gott skick riskerar vatten knappt att tränga in. Ersätt översta pärlspontpanelen. Överväg att ställa i ordnig så den kan användas lättare.	C C
D 1		Långskylten sitter löst.	Fäst med spårskruv.	A

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Trappa	Stentrappa av natursten lagd som kallmur. Två löp, ett från söder och ett längs fasaden. Ledstänger och stolpar av naturvuxet trä. trappan längs fasaden är lättare att använda för besökare som har svårt att gå, innebär att dörren bör ställas i ordning.	Någon mosspåväxt på steg samt växter i springor. I trapplöpet från öster växer blommor. Glipa mellan tröskel och golv/trappa. Se även rum 105 Dörr 1.	Rensa från mossor och växter. Rensa från blommor i trapplöpet. Täta med lera/kalkbruk mellan tröskel och trappstenar.	U * U B
Övrigt	Rabatter	Rosenbuske utmed stugtrappan skadar taktäckningen.	Glesas ur försiktigt genom att ta bort de grövsta grenarna vart annat år. Rosen ska inte ges möjlighet att skava sönder taktäckningen.	U
Brunn	Trästomme med gjutjärnspump. Brunnen är inte användbar. Skulle kunna användas för besökare, djuren, pedagogiskt och vid brandskydd.	Underredet ersattes med ekvirke 2015.	Överväg att ställa i ordning funktionen.	C

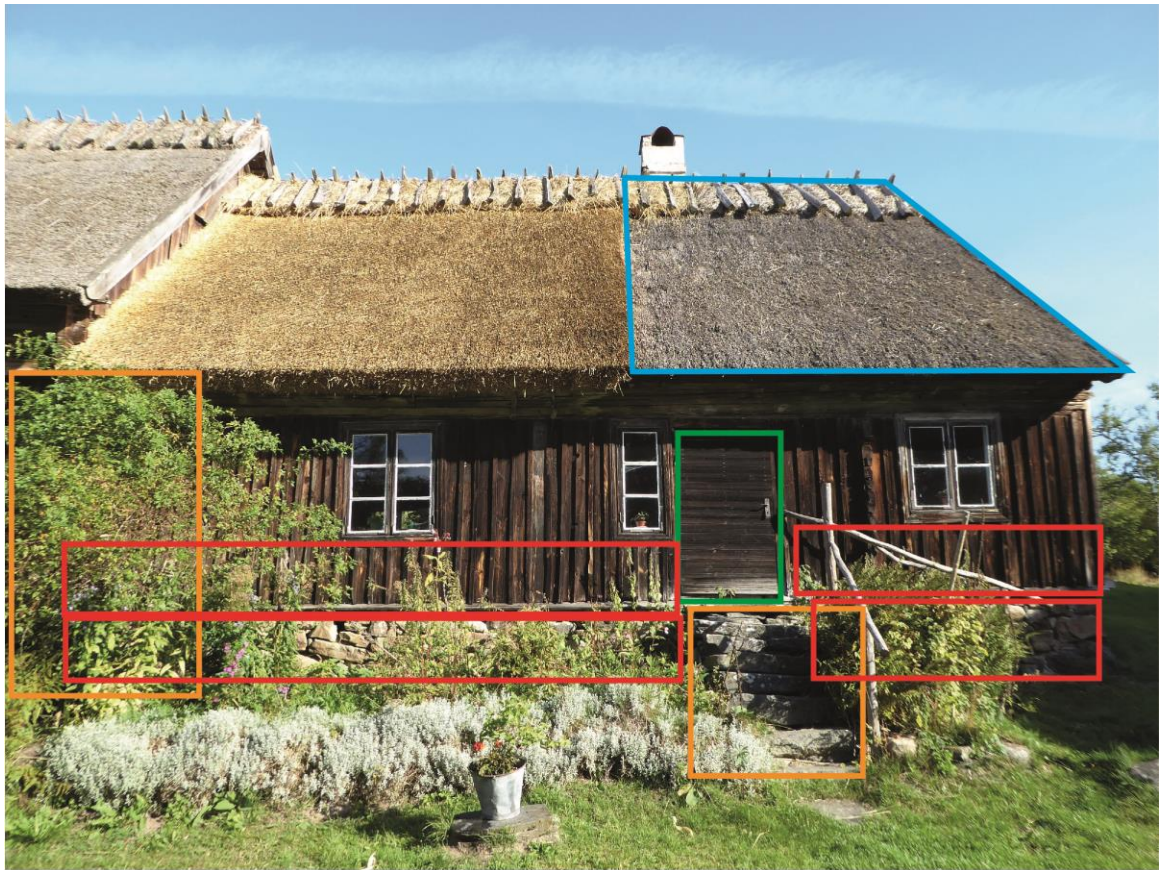
A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 2. Stugdelen och östra härbergshuset norra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Låg murad natursten. Delar är kallmurade. I stugdelen finns papp mellan fotträ och grundstenar. Se äldre fotografier.	Marknivån bygger lätt med gräs och mossor. Vittrad fog. Mossa växer på stenar. Gräs och ormbunkar intill väggen.	Foga om med kalkbruk. Kallmurad del ska inte fogas. Håll undan gräs och mossor.	C U

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Fasad	Timrad vägg med locklistpanel, horisontella fotbrädor över syllen, vattbräda i underkant panel. Papp bakom fotbrädor. I västra vinkeln går locklistpanel ända ner mot grunden. Nordöstra hörnet osäker konstruktion se vidare östra fasaden och rum 106.	Rostiga spikar. Delvis rötskadad locklist, vattbräda, grön påväxt.	Håll under uppsikt, spika vid behov. Skarva locklist. Ersätt vattlist åt öster.	C A C
		Gräs och växter intill väggen.	Håll undan gräs och mossor.	U
		Rötskadad fotbräda och vattlist.	Skarva/ersätt fotbräda.	C
		Öppning i takvinkeln mellan de båda byggnadskropparna.	Täta med ett nät som hindrar djur att ta sig in.	A
		Rötskador i timmervarven. Troligen inte pågående.	Håll timmerskador under uppsikt. Täta med lera.	B
	Spismuren är av natursten murad med kalkbruk. Spår av kalkad fog. Tre timmervarv ovan muren. Spår av lerfog mellan timmervarven. Muren lagad nertill med hårt bruk. Använd svagare bruk i framtiden vid lagningar.	En spricka i muren	Laga.	B
		Rötskadad stolpe i västra vinkeln, troligen en sekundär stolpe utan avgörande funktion.	Undersök vidare.	*
Takfot	Lejd med tappar. Takskägg av halm.	--	--	--
Tak	Råghalmtak bundet med pilvidjor över rafter av hasselkäppar. Läkt av huggna slanor fästa med trädubb i takstolarna. Enstaka sågade läkt förekommer. Ryggning med löspressad råghalm, ryggaträn fästa med dubb. Solbräda av trä. Halmtäckningen är från 2009.	Gott skick.	--	--
		Påväxt på solbräda.	--	--
Vindskivor	Vindskiva i vinkeln mot väster. En bräda, rundad nedre kant.	Något fuktskadad från takfallet.	--	--
Skorsten	En skorsten murad av tegel putsad och vitmenad. Rundad huv med galler. Invändigt utkragande stenar kring basen.	Spricka åt väster. Vitt-rad fog och färg. Delvis bortfall av puts. Delvis vittrat tegel.	Foga och putsa skadade delar. Avfärga med kalk.	B *
			Om huven ersätts i framtiden ska den med fördel ha luftinsläpp från alla fyra håll.	C *

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Fönster	Träfönster ev. behandlade med linolja. Kittade. Enkelglas.		Bågar, karmar och järn stryks med linolja ungefär vart tionde år.	
F 4 och 5	Tvåluftsfönster. Gångjärn. Hörnjärn vanliga under 1900-talets första hälft. Munblåst glas, två rutor i planglas. Raka omfattningar. Sidohängda utåtgående.	Smutsigt, spindelväv.	Borsta rent.	U
		Rostiga gångjärn och hörnjärn.	Stryk båge, karm och järn med linolja.	C
		Bitvis saknas kitt.	Komplettera kitt.	A
		Glipande hörnjärn. Planglas.	Fäst med spårskruv. Ersätt på sikt med munblåst/ valsat glas.	A C
F 6	Vinkelgångjärn fästa med spårskruv. Munblåst glas. Öppningsbart.	Delvis kittbortfall.	Kitta om.	A
		Rostiga gångjärn.	Stryk båge, karm och järn med linolja.	B
Övrigt	Trädgårdstrappa och stensatt mark.	Växtlighet och gräs växer i gång och trappa samt invid fasaden. Samlar fukt och gör det svårare att gå.	Håll undan växtlighet.	U

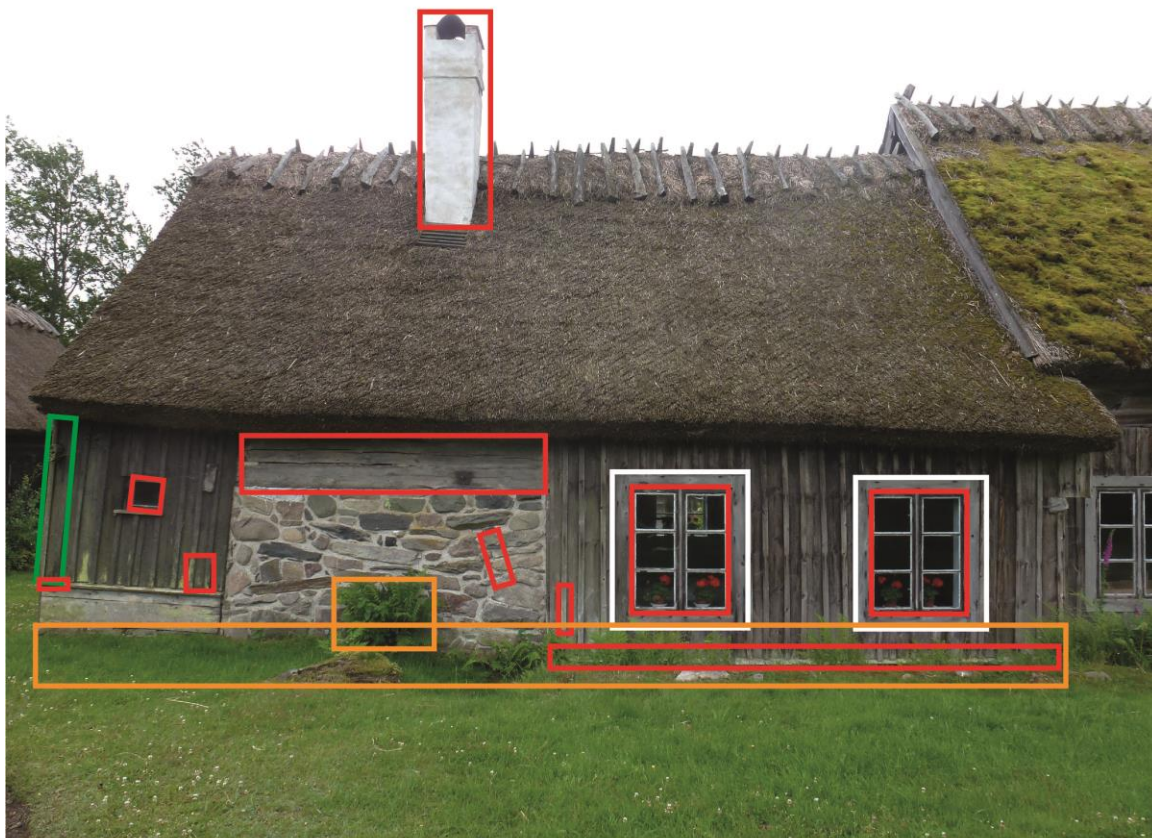
A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 3. Stugdelen och östra härbergshuset östra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Murad natursten med inslag av röda tegelstenar. Murad med kalkbruk med tydlig ballast.	Små sprickor något lossnande fogbruk.	Täta med kalkbruk.	B
		Något mosspåväxt.	--	--
		Gräs växer mot sockeln.	Håll undan gräs och mossor.	U
Fasad	Locklistpanel. Väggtimmer/bålar är ett ihopplock av återanvänt material utan att vara en riktigt timrad vägg. Byggnaden är förkortad i slutet av 1800-talet. Södra hörnet har synlig stolpe, fotträet är fäst med ett plattjärn kring hörnet och tätat med bruk. Gavelröstet har gles spikad panel, en mittersta bräda är bredare än övriga och spikad med smidd spik (smidd spik kan vara återanvänd). I gavelröstet finns en glugg i den mittersta brädan.	Patinerad panel.	--	--
		Teknisk stabilitet och skick är oklart. Panelen buktar i det norra hörnet.	Undersök vidare.	B *
		Delvis rötskadad vattbräda vid fotträet.	Ersätt.	A
		Åt söder: det utskjutande fotträet är ytligt skadat, påväxt, rostigt järn.	Borsta rent. Täck med täckbräda. Olja järnet.	A C C

Byggnads- del	Teknisk uppbyggnad, ytbehand- ling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Vindskivor	Vindskivor av trä, enkla i bredd, obehandlade, rundad nedre kant. Den södra är skarvad på längden. Norra vindskivan är från 2009.	Gott skick.	--	--
Övrigt	På gavelröstet finns två fågelhol- kar av trä.	Påväxt, taken är röt- skadade. Fåglar bygger bon så länge de får plats.	Ersätt på sikt. Töm holkarna varje höst.	U U

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 4. Härbergshuset södra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Naturstenssockel fogad med kalkbruk.	Enstaka mindre stenar har fallit ur. Något lossnade fogbruk. Det finns lagningar med hårt bruk.	Mura i och foga om. Ersätt successivt hårt bruk med ett mjukare.	B
Fasad	Knuttimrad, utkragande ovanvåning. Knuten till den timrade mellanväggen är synlig. Möjligen är väggen någon gång tjärstruken. I väggen finns spikar efter tidigare spaljé. Östra gavelröstet är brädklätt och ses även från insidan. Gaveln är mycket ålderdomlig och numera unik för Skåne då den har kvar snedställda brädor i övre delen som ansluter till mittstolpen med spår. Röstets gestaltning kan vara original från uppförandetiden på 1600-talet.	Västra knuten: delar av knutskallar saknas. Vittrat/skadat timmer möjligen pågående. Rötskador i ovankant av vissa knutskallar.	Undersök vidare och dokumentera knuten. Överväg att klä in knuten med en täckbräda.	A
		Vittrat virke i andra timmervarvet nerifrån.	Undersök vidare.	B

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Takfot	Lejd och vabord.	Lejd ur läge i västra hörnet. Partiell rötskada i lejden, syns invändigt.	Fixerad 2015. Åtgärdas i samband med omtäckning av takfallet.	-- B
Tak	Vasstäckning med halmryggning. Bundet med ståltråd.	Något tunt lager. Raft av järn är synlig. Något nersjunken ryggning.	Omläggs i sti efter behov. I samband med omläggning kontrolleras takstolar och läkt.	B
Vindskivor	Skarvade vindskivor.	-	Se över i samband med takomläggning.	B
	Skarvade solbrädor.	Mosspåväxt.	Ersätt i samband med takomläggning.	B
Fönster F 7	Träfönster med plugg. Två bågar i en karm med mittpost. Planglas i spårfals. Karmen är fäst med spikar och ett horisontellt järn. Fönstret har möjligen suttit i ryggåsstugan. Fönstret är det enda med spårfals vilket är ett äldre utförande än kittfals.	Plugg saknas i nedre bågar. Planglas är ej i enlighet med fönstrets ålder. Glipa mellan karm och väggtimmer, skyddas av takutsprånget.	Tillverka nya träplugg. Byt på sikt glaset till munblåst. --	A C --
Dörrar D 2	Inåtgående pardörr med två glastutor munblåst glas, klädd med liggande dubbelpärspont på stomme av stående panel och narar. Vanliga gångjärn. Trycke i stil med 1890-tal. Sentida nyckellås. Panelen i högra dörrbladet är ersatt. Dörren är låst förutom vid evenemang. Dörren är insatt efter 1909 i en tidigare dörröppning.	Svår att öppna i viss väderlek. Vänstra rutan något för liten och glipar i ovankant. Panelen glipar på vänstra dörrbladet.	-- Justera list. --	-- A --
D 3	Källardörr. Dörren består av en inåtgående inner dörr (se interiör rum 001) samt en utåtgående ytterdörr. Dörrblad av spontad panel spikad med smidd spik, smidda bandgångjärn. Narar. Dörröppning konstruerad av två stolpar, tröskel samt byggnadens fotträ som utgör överstycke. Stolparna har vertikala urtag mot öppningen och kan vara återanvända. Husets fotträ vilar halvt i halvt på dörrstolparna. Dörren är öppen för besökare och bör där-	Patinerad något skör dörr. Dörren är svår att öppna då den tar i marken.	Håll bort växtlighet intill dörren. Nivellera marken så att den sköra dörren är lätt att öppna.	U

Byggnads- del	Teknisk uppbyggnad, ytbehand- ling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
	för vara lättöppnad så att den inte går sönder.			
Övrigt, trappa	Stentrappa av natursten lagd som kallmur.	En sten är ostadig.	Justera.	A
	Fram till källaringången (dörr 3) leder en kallmurad naturstensmur som även håller upp rabatten. Stenmuren härrör från den tidi- gare lilla farstun framför källarin- gången.	--	--	--

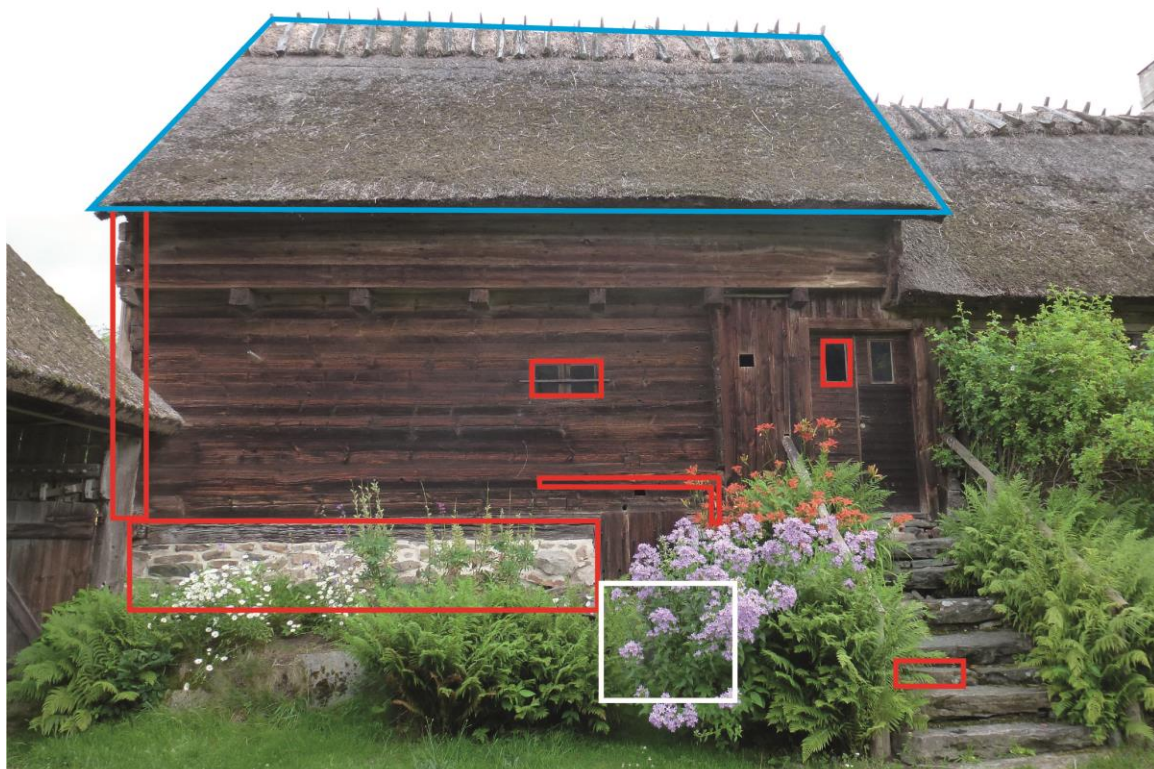
A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 5. Härbjergshuset västra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria		Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Naturstenssockel fogad med kalkbruk. En öppen glugg.		Något lossnande fogbruk, små sprickor.	Laga.	C
			Något mosspåväxt.	--	--
				Kontrollera att djur inte tar sig in genom gluggen och stängs inne.	A

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Fasad	Knuttimrad vägg klädd med stående locklistpanel och knutlådor. Gavelröstets brädor fästa i ovankant i skåra. Varierade typer av spik. Tre vattlister. Synligt fotträ. Mittersta vattlisten och södra knutlådan är från 2013. Knutlådans skruvar är tillfälliga eftersom knuten ska dokumenteras. Skruvarna ersätts senare med spik.	Något påväxt i panelens nedre kant samt på vattbrädor.	-- Ersätt vattbrädor ungefär vart tionde år.	-- C
		Lister är loss i nedre kanten.	Spika vid behov.	A
		Norra knutlådans täckbräda är vittrad.	Ersätt täckbrädan.	A
		Södra knuten: delar av knutskallarna saknas, dubb är synlig och lejden skadad.	Undersök vidare, överväg att klä in hela knuten. Lejden är stabiliserad 2015.	A
		Listen ovan gavelröstet något vittrad.	Undersök i samband med takomläggning.	B
Vindskivor	Norra vindskivan något rötskadad.		Undersök i samband med takomläggning.	
Fönster	Träfönster med bågar fästa med plugg. Kittfals.	Skadade vattbrädor ovan och under fönster.	Ersätt vattbrädor ungefär vart tionde år.	C
F 8	Planglas	--	--	--
F 9	Munblåst glas.	--	--	--
Dörrar	Utåtgående trälucka i gavelröste. Smidda bandgångjärn av typen luckgångjärn. Vattlist ovan luckan.	Något påväxt. Nedankant av brädor är något vittrade.	Ersätt vattbrädor ungefär vart tionde år. Håll under uppsikt.	C -- *

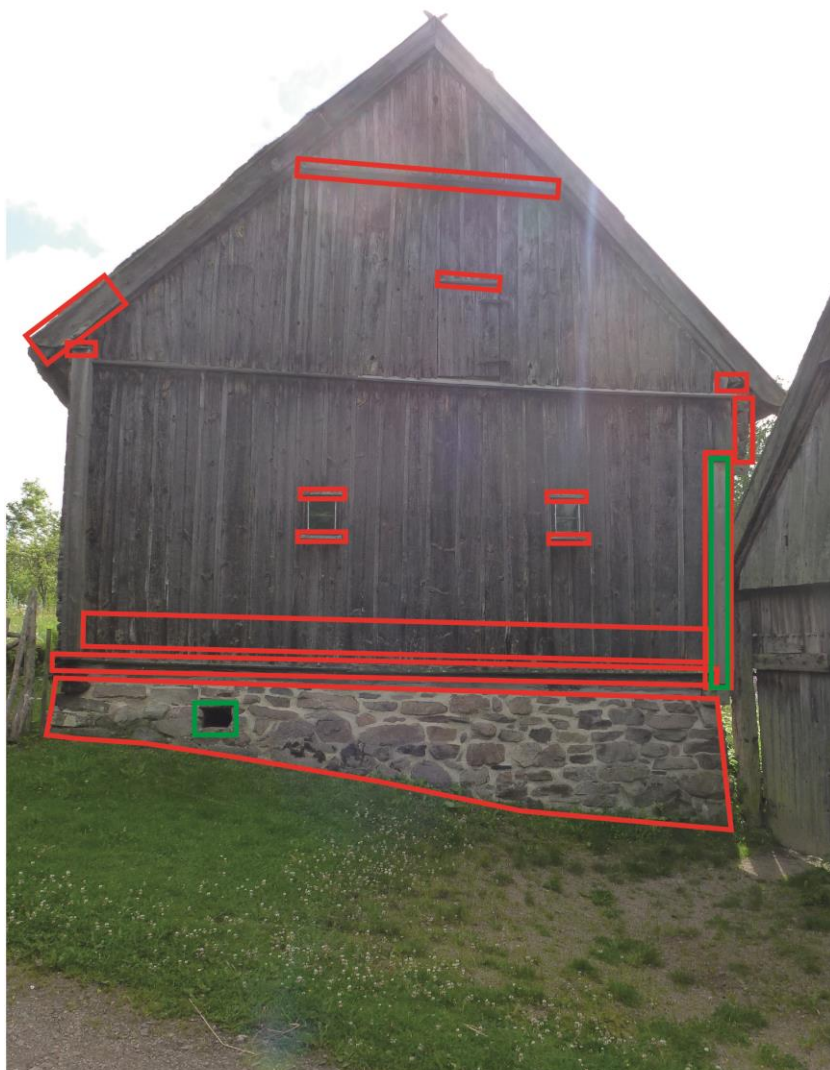
A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 6. Härbergshuset norra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Naturstenssockel fogad med kalkbruk. Golvet i rum 102 är sentida omlagt vilket kan ha påverkat sockelns utförande.	Något lossnande fogbruk. Murfog saknas i östra delen.	Foga om. Undersök vidare om delar ursprungligen varit kallmurade.	B
Fasad	Timrad vägg med synligt timmer. Delen åt öster klädd med locklistpanel, vattbräda ovan fotträ. Synliga takbjälkar. Synliga knutar.	Något rötskadat (mjukt) virke och insektsangrepp i bälarna i anslutning till dörren. Bälarna buktar ut något. Västra delen vittrat virke, äldre avstannad skada.	Håll under uppsikt. --	A --
		Växtlighet intill väggen.	Håll undan växtlighet.	U
Takfot	Synlig lejd, vabord i form av bräda.	Möjligen är nordvästra hörnet ur läge.	Stabilisera.	A
Tak	Vasstäckning med halmryggning. Nockträn. Bundet med ståltråd.	Moss påväxt, något nedsjunken ryggning.	Omläggs. I samband med omläggning kontrolleras takstolar och läkt.	B

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Solbrädor.	Träbrädor. Den östra solbrädan ersattes 2009.	Solbrädan åt väster är kraftigt rötskadad.	Ersätt i samband med takomläggning.	B
Fönster F 10	Sidohängt utåtgående tvåluftsfönster av trä ev. behandlade med linolja. Kittat. Enkelglas. Gångjärn. Hörnjärn vanliga under 1900-talets första hälft. Dels valsat dels planglas. Raka omfattningar. Fönsteröppningen kan ursprungligen ha varit en dörröppning.	Delvis kittbortfall. Rostiga gångjärn och hörnjärn.	Bågar, karmar och järnstryks med linolja ungefär vart tionde år. Komplettera kitt. Ersätt på sikt planglas med munblåst/ valsat glas.	B C
Dörrar D 4	Utåtgående dörr. Stomme av fyra stående brädor. Smidda bandgångjärn. Hängd i stolpar. Dörr nr 4 är sannolikt en sekundärt upptagen in till huset i ganska sen tid. Ovan dörren satt till för ett par år sedan en hängränna av trä monterad i grenklykor dubbade i väggen. Den var monterade av snickaren Bror Nilsson i slutet av 1950-talet.	Skarvad nertill. Något rötskadad nertill i de stående brädorna.	-- -- Håll undan växtlighet. Överväg att återmontera hängränna i trä.	-- -- U C
Övrigt, trappa	Stentrappa av natursten lagd som kallmur.	Stenar ur läge. Mossa på stenar och växtlighet mellan stenar.	Trappan justeras. Håll undan gräs och mossa.	A U

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Skada

Underhåll

Omläggning tak

Undersök vidare

Hålla nere växtlighet

A. Boningslängan (ryggåstugan och västra härbergshuset)

Interiör

Nulägesbeskrivning interiör

Västra härberget består av tre rum samt vind och matkällare. Vinden når man från förstugan (103) och källaren utifrån. Fast inredning saknas. Kammaren (102) är inredd som finkammare med tapeter och möbler. I förstugan finns en brandsläckare och brandfilt.

Stugan består av fyra rum, traditionellt ordnade i likhet med andra högloftsstugor i Skåne. Förutom spisen saknas fast inredning. Stugan är enkelt inredd med några bord och stolar samt blommor i fönstren. Väggarna och tak är brädklädda.

Händelser med avgörande betydelse för dagens interiör

1654-1670	Västra härbergshuset byggdes upp och rum 101 var sannolikt indelat i två rum.
1677 ?	Östra härbergshuset byggdes upp och var längre än idag.
1690-1700	Stugan byggdes upp men var två timmervarv lägre och takåsarna var högre upp.
1760-talet?	En mellanvägg sattes upp som separerade köket från stuga och stugan försågs med en sättugn som värmekälla.
?	Vägg mellan rum 106 och 107 flyttades söderut.
1833/34	Västra härbergets golvbjälkar ersattes och sannolikt golvbrädorna. Ej förbundna med timran. Dendrokronologisk datering 1833/34
Efter 1885	Per Nilsson grävde ur golvet i rum 104 och ersatte det.
Östra härbergshuset revs. Ytterdörren till köket (105) togs upp men var lägre än idag.
?	Västra härbergshuset försågs med två nya fönster på västra gavelfasaden (fönster 8 och 9) samt ett fönster på södra fasaden (fönster 10). Ett äldre fönster sattes igen åt väster.
?	Västra härbergshuset tapetserades. Rester finns kvar idag.
1885-1920-t	Ryggåstugan försågs med ytterligare två timmervarv och nya takstolar monteras och möjligen nya takbrädor.
Rum 101, 102, 103, 104, 107 tapetserades successivt och fortsättningsvis. Rester finns kvar idag.
Efter 1909	Fönstren och innerdörrar i stugdelen och kammaren (102) sattes in.

- 1960-t Nya golvbrädor i rum 104 och tegelgolv i rum 105.
Tapeter togs ner och stugans långsidor fick påspikade liggande panelbrädor.
Vägg mellan rum 104 och 105 togs ner. Stackarebjälken och sättugnen togs bort.
- 1980-t Nya golvbrädor sattes in i rum 101

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Rummen bär spår med många tidslager så som ursprungliga rumsformer, tapetrester, tydliga förändringar i dörröppningar samt dörrar och fönster från olika tider. Rummen är pedagogiskt värdefulla.

Särskilda vårdbehov

Rummen bör städas kontinuerligt.

Diskussion om restaurering

Idag är rummen enkelt inredda, förutom kammaren (102) som rekonstruerats till ett 1800-talsskick.

Rum 001. Källare i Härbergshuset

Värdebeskrivning och historik

Källaren är ett ursprungligt rum och har varit matkällare. Takbjälkarna utgör golvbjälklag till rum 101. Tre bjälkar har undersökts och dendrokronologiskt daterats till 1833/34.

Kulturarhistoriskt värdefulla detaljer

Takbjälkar. Rummets form. Dörrar.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Stampat jordgolv.	Gott skick.	--	--
Väggar	Natursten murad med lerbruk. Byggnadens fotträ vilar på väggkrönet och är delvis synligt. Mot väster verkar fotträet ha varit lerstruket. Två timmervarv ovan dörren.	Kallt klimat. Bortfall av lerbruk. Saltutfällningar.	-- Laga vittrade fogar/murning.	-- C
Tak	Fem takbjälkar av trä. Tre är inte förbundna med timran. Dendrokronologisk datering ger år 1833/34.	Gott skick.	--	--

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Dörrar och foder D 12	En dörr mot söder. Dörren består av en inåtgående innerdörr och en utåtgående ytterdörr (se exteriör). Dörröppning med två invändiga stolpar (ytterdörren har två utvändiga stolpar). Dörrblad av stående sågade brädor med bandgångjärn och narar. Skjutregel mot insidan och nyckelbricka mot utsidan.	Något mjukt virke i nedre kanten. Dörren sitter nära jordgolvet. Nararna är sentida.	Gräv försiktigt bort lite jord där dörren tar i golvet.	A

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 101. "Huset" i Härbergshuset

Värdebeskrivning och historik

Troligen var härbergshusets bottenvåning tidigare avdelad med en vägg till två rum: kistkammaren och "huset". Här förvarades mat och linnevaror i kistor och skåp, senare även symaskin. Väggar och takbjälkar har varit tapetserade, möjligen från slutet av 1800-talet till början av 1960-talet.

Kultuhistoriskt värdefulla detaljer

Spår av tapeter. Fönster och fönstergluggar. Ristning på söderväggen intill fönstret. Urtag i timra och dörrstolpar.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Golvplankor i öst-västlig riktning. En skarv i mitten, spikade. Golvplankorna lades in på 1980-talet och är återanvända. Bottenbjälklaget är inte intimrat i väggarna utan ligger löst på grundmurarna. Ekbjälkar i bottenbjälklaget dendrokronologisk datering till vintern 1833/34.	Spår efter möss bakom kistor och skåp.	Städa.	U
Väggar	Bålar, ej hyvlade. Spår av tapeter. Östra väggen bär spår i form av intimrade svassastolpar och urtag, av hur dörröppningar ändrats.	Spindelnät och damm på väggar.	Städa varsamt. Tapetrester ska bevaras. Dokumentera och analysera tapeter.	U B

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Tak	Fyra takbjälkar. Takbjälkar har spår av tapeter. En bärlina för ovanvåningens bjälklag, bärinnan har spår som visar att rummet varit avdelat. Hyvlade takbrädor i öst-västlig riktning.	--	--	--
Dörrar och foder D 6.	Östra väggen. Hyvlade ljus grå-blå målade brädor, bandgångjärn, kammarlås. Möjligen en sekundärt upptagen dörröppning och dörr.	--	--	--
D 7.	Norra väggen. Inåtgående hängd i dörrstolpar, hyvlade vertikala brädor, en horisontell bräda överst, skjutregel i trä. Spår efter att gångjärn har flyttats. Troligen är dörröppningen sekundärt upptagen i ganska sen tid.	--	--	--
Fönster och foder F 7	Södra väggen. Fönstret har en djupare karm än väggjockleken vilket tyder på att nuvarande placering är sekundär, men detta fönster är det enda bevarade med spårfals som är ett ålderdomligare utförande än kittfals. Profilerad karm och mittpost.	Spindelväv och smuts.	Städa varsamt.	U
F 8 och 9	Västra väggen. Träfönster, profilerad båge, ljus gråblå målad smyg och båge. Vertikalt järn i mitten. Västra fasadens fönstersmygar skåras inåt för att ge mesta möjliga ljus	Spindelväv och smuts.	Städa varsamt .	U
	I västra gaveln finns ett originalfönster, en glaslös öppning som döljs av en passbit inifrån. En utvändig båge med spårfals kan anas, utvändigt döljs fönstret av fasadpanelen.	--	--	--
A = åtgärd med högsta prioritet		B = åtgärd med normal prioritet		
C = åtgärd med lägst prioritet		-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd		
U = underhåll				

Rum 102. Kammare Härbergshuset

Värdebeskrivning och historik

Rummet är ursprungligt men var möjligen tidigare en farstu med en ytterdörr där dagens fönster sitter. Den kända funktionen är dock som kammare och finrum. Vid en restaurering 1983 påträffades en schablonmålning under många lager av tapeter. Schablonmålningen på papp har rekonstruerade efter befintlig förlaga. Detta är det enda rummet där tapeter/målning rekonstruerats. Golvet är troligen sentida omlagt eller nylagt.

Kultuhistoriskt värdefulla detaljer

Rummets form, tapeter.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Brädgolv.	Pågående insektangrepp (or).	Håll under uppsikt.	--
		Smuts och spindelväv.	Städa.	U
Sockel	Profilerad trälist, ljus gråblåmålad.	Smutsig.	Rengör varsamt så att patina bevaras.	U
Väggar	Timrade väggar dolda bakom tapet. Tapet rekonstruerad efter förlaga i rummet. Väggtimmer är dolda och ej undersökta.	--	--	--

Tak	Pappspänt, vitlimmat. Takbrädor är dolda och ej undersökta.	Sprickor längs med kanterna. Fuktbläckar intill dörren. Något färgsläpp.	Måla på sikt, möjligen endast vid färgsläpp och fuktbläck.	C
Dörrar och foder D 9	Profilerade foder. Ljust gråblå målat.	Smutsigt.	Rengör varsamt så att patina bevaras.	U
Fönster och foder F 10	Profilerade bågar, mittpost, karm och foder. Gerade foder. Fönster och haspar i stil med ca 1900.	Spindelväv, smuts. Något flagnande färg.	Städa. Rengör varsamt. --	U --

A = åtgärd med högsta prioritet

B = åtgärd med normal prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

U = underhåll

Rum 103. Förstuga Härbergshuset

Värdebeskrivning och historik

Förstugan har flera tapetlager som visar ett om-
bonat hem från tiden när tapeter blev mer vanliga
för alla. Tapetmönstren är tidstypiska från cirka
1800-talets sista årtionden till något årtionde in
på 1900-talet. Placeringen av uppgång till vinden
är troligen original.

Kultuhistoriskt värdefulla detaljer

Väggar, golv, tapeter, takpapp, målade färger,
tak, trappuppgång, vindsdörr och vindstrappa.

Byggnads- del	Beskrivning, material, ytbehand- ling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Trägolv, obehandlade spikade plankor.	--	--	--
Sockel	Profilerad. Brunfernissad/oljad.	Smutsig.	Rengör varsamt så att patina bevaras.	U
Väggar	Brädvägg/bålar tapetserade med flera lager tapet och takbård. I förstugan finns trappan till vinden. Trappan är inbyggd med en brädvägg spikad med smidd spik.	Tapeterna är delvis angripna av skadedjur. Synliga larver samt tydliga spår av att papper ätits särskilt på östra väggen, spår av or. Tapeterna är delvis sönderrivna och nötta.	Undersök vilka skadedjur det är. Därefter erforderliga åtgärder för ett bevarande av tapeterna. Dokumentera och analysera tapeterna.	A B
Tak	Pappspänt, vitlimmat. I taket syns tidningspapper.	Stora fuktfläckar, sannolikt gamla. Något sprickor och färgsläpp längs kanten.	Håll fläckarna under uppsikt för att avgöra om de förändras. Måla på sikt, komplettera vid skador eller måla hela taket.	-- C

Dörrar och foder	Inåtgående parytterdörr med insida av stående hyvlade brädor. Ytterpanelens spikar går igenom dörrbladet. Trycke, skjutreglar i övre och nedre kanterna. Sentida lås. Profilerade foder. Ljust blågråmålad dörr och foder. Dörren är insatt efter 1909.	Dörren är något svår att öppna.	--	--
D 2		Lagning vid låskistan.	Måla lika dörren.	C
D 5	Vindsdörr av två stående brädor, narar. Sidan mot förstugan är tapetserad. Smideslås med nyckel möjligen 1700-tal.	Patinerad.	--	--
Trappa	Vindstrappa av trä med infällda steg, ålderdomlig med nötta steg. Trappan är inbyggd med vägg av brädor och en bräddörr som är tapetserad mot förstugan.	Smuts och halmrester ligger i trappan.	Städa.	U

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 104. Stugan i ryggåsstugan

Värdebeskrivning och historik

Stugan är ett ursprungligt boningsrum. Ändringar av åsarnas placering har skett, det är troligt att mittåsen tidigare suttit högre. Man kan se spår i anslutningen mellan takbrädorna och åsarna samt i gavelröstet på vinden. Stugan har även förhöjts med två timmervarv vilket påverkat takets utformning. Det går i nuläget inte att säga i vilket skede ändringarna utförts men det nya taklaget och ändring av åsarna kan med stor sannolikhet ha utförts under Per Nilssons tid. Sannolikt på 1760-talet sattes en mellanvägg upp som separerade köket från stuga och stugan försågs med en sättugn som värmekälla. 1964, efter Per Nilssons död, togs mellanväggen, stackarebjälken och sättugnen bort. Man ser spår efter mellanväggen i takåsen. Någon gång efter 1885 grävde Per Nilsson ur golvet och ersatte det, troligen på grund av fuktproblem. På 1960-talet byttes trägolvet ut igen efter att Skånes hembygdsförening tagit över gården. Innerdörrarna (D 8 och D 9) sattes in under Per Nilssons tid antagligen kring 1909 då även fönstren byttes ut. Man kan tydligt se att dörröppningen (D 9) till kammaren (rum 102) höjts minst två gånger. Den södra dörröppningen (D 8) verkar endast ha höjts en gång. Rummet var åtminstone under Per Nilssons tid tapetserat. Tapeterna har senare tagits bort och båda långsidorna samt delar av västra väggen har försetts med påspikade hyvlade brädor. Rummet har alltid haft en central betydelse i boningslängan som bostadsrum och kök. Många spår vittnar om de förändringar som skett i rummet.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Rummets form, dock saknas 1700-tals mellan vägg mot köket rum 105.. Takåsar. Årsringar i form av dörrar och fönster. Årtalet 1833 instämplat på lycketräet mot gårdsplan (söder). Vägg nordvästra hörnet spår efter väggfast skåp.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Trägolv i varierade bredder, spontat, spikat. Lagt kring 1958-1960.	Damm, spindelväv, spår efter möss särskilt bakom möblerna intill väggarna. Insektsangrepp, tydligt med borrhjöl efter strimmig trägnagare.	Städa.	U
			Håll under uppsikt.	--
Väggar	Södra delen av västgaveln samt båda långsidorna har försetts med påspikade hyvlade brädor som ska se ut som timmerstockar. Lycketräet är synligt på båda långsidorna.	Stommen är inklädd på båda sidor och ej varit möjlig att undersöka.		*
	Synliga bålur på övriga delar av västgaveln. Tätt timrade, hyvlade. Nedersta bälarna är ersatt med en sågad.	Nordvästra hörnet nedersta bälarna har kraftiga rötskador samt insektsangrepp (troligen avstannade). Bälarna är dåligt intimerad i stolpen.	Håll rötskador, insektsangrepp och intimering under uppsikt.	--
Tak	Tre takåsar, hyvlade takbrädor omlott. Urtag i åsar stämmer inte överens med takbrädorna. Åsarna har förändrats. Spår i åsen av nedtagen mellanvägg invid spisen mot rum 105.	Pågående insektsangrepp på takbrädor, strimmig trägnagare. Tydligt i nordvästra hörnet.	Håll under uppsikt.	--
		Takåsarna har lång spännvidd och sviktar.	Kontakta konstruktör. Överväg att återmontera mellanvägg och stackarebjälke invid spisen som stöd för takåsen.	A *

Dörrar och foder D 8	Fyllningsdörr i stil med sent 1800-tal. Profilerade gerade foder. Ljust gråblå målat. Kammarlås med nyckel.	Smutsig. Dörren har delvis målats med en ljusblå nyans som avviker mot övriga blågrå nyanser i byggnaden och mot dörr nr 9.	Rengör varsamt. Undersök äldre färgsättning vid eventuella ommålningar.	U C
D 9	Fyllningsdörr i stil med sent 1800-tal. Profilerade gerade foder. Ljust gråblå målat. Kammarlås med nyckel.	Smutsigt.	Rengör varsamt så att patina bevaras.	C
Fönster och foder F 3, 4, 5	Utåtgående träfönster enkelglas. Profilerade foder, båge och karm. Alla fönstersnickerier har samma profil och ljusa blågrå färgnyans. Haspar. Fönster i stil med tidigt 1900-tal. Fönstren sattes troligen in kring 1909 av Per Nilsson. I fönstren står pelargoner i lerkrukor, porslinsfat.	Smuts, spindelnät och dödaflugor i fönstren.	Rengör varsamt så att patina bevaras.	U

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 105. Köket i ryggåsstugan

Värdebeskrivning och historik

Rummet är ursprungligt men var mellan ungefär 1760-talet och 1964 avskilt från stugan med en mellanvägg innehållande en dörr. I köket finns husets spis. Tegelgolvet är inlagt av Skånes hembygdsförbund mellan 1958-1960. Tegelstenarna ska komma från en okänd äldre byggnad på annan plats. Tegelgolvet är lagt i grus/sand. Innan golvet lades om utgjordes det enligt fotografier delvis av ett cementgolv delvis tegelgolv. Dörröppningen åt söder är inte ursprunglig utan togs upp efter 1885 och har senare förhöjts.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Spis, dörrar, bålar. I eketräet som håller upp spisens kåpa finns inkarvat ett R.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Tegelgolv lagt i grus/sand. Stenhällar intill dörrarna.	Nersjunkna tegelstenar i mötet mot trägolvet i rum 104. Mossa/skräp faller ner från vinden i det sydöstra hörnet.	Justera stenarna. Undersök varför mossa faller ner.	C C

Väggar	Bålar. Intill fönstret hyvlade påspikade brädor. Fönstret var bredare 1909.	Östra väggen, gamla skador i bålar. Vittrat, insektsangrepp, röt-skador. I sydöstra hörnet tätat med bruk.	-- Ta bort bruk undersök eventuella skador.	-- C
Tak	Se rum 104.			
Dörrar och foder D 1	Utåtgående ytterdörr på stomme av fem stående hyvlade brädor ljut gråblåmålad. Narar. Trycke och långskylt av modell 1910-talet. Ytterdörren har troligen tillkommit efter att östra härbergshuset revs.	Patinerad. Glipa mellan tröskel och golv. Dörren är svår att öppna.	-- Täta. Se utvändig åtgärd vid trappan. Överväg att ställa i ordnig så den kan användas lättare.	-- B C
D 10	Stående hyvlade brädor med spår av vit färg. Smidda bandgångjärn. Kammarlås med nyckel. Dörren är släthyvlad. Dörrstolpen tyder på att dörröppningen varit lägre, ett foder är spikat på stolpen.	Något angrepp av strimmig trägnagare. Något skadad nertill. Skräp fastnar mellan foder och dörrstolpe.	-- Städa varsamt.	-- U
Fönster och foder F 2	Utåtgående träfönster enkelglas. Profilerade foder, båge och karm. Ljus blågrå färgnyans på fönster-snickerier. Haspar. Fönster i stil med tidigt 1900-tal. Fönstret sattes troligen in kring 1909 av Per Nilsson.	Smuts, spindelnät och döda flugor i fönstren.	Rengör varsamt så att patina bevaras.	U

Uppvärm- ning/ eldstad	En öppne spis med bakugn samt järnspis. En svarvad stötta bär upp kåpan, stöttan har ett inkarvat R. I spismuren som vetter mot stugan (rum 104) två murade nischer. Spisen är putsad och vitkalkad.		Överväg att restaurera hela spisen.	C
	Möjligen har tidigare fuktproblem i golvet åtgärdats genom att salta bjälklaget vilket kan ha orsakat saltutfällningarna.	Järnspisen är smutsig invändigt och ytan rostad. Inne i bakugnen har lera och tegelstenar ramlat ner.	Städa. Rengör spisen varsamt och svärta. För det nerramlade materialet till sidan så att det inte syns lika tydligt för besökare. Spara materialet för eventuell framtida lagning.	C U
		Intill bakugnsluckan har lera fallit ner.	Laga och kalka.	B
		Muren mot rum 104, putsen har bom, saltutfällningar, vittrad färg och en del puts har ramlat ner. Den verkar vara lappad med olika typer av bruk.	Undersök fuktstatus genom sockeln från utsidan. Laga och kalka.	B B

A = åtgärd med högsta prioritet
C = åtgärd med lägst prioritet
U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet
-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 106. Spiskammare

Värdebeskrivning och historik

Spiskammaren och det angränsande rummet (pigkammaren 107) ingick en gång i det numera rivna östra härbergshuset. I spiskammaren finns en härd som haft förbindelse med skorstensstocken. Den nuvarande väggen och dörren mellan spis- och pigkammaren är sekundär, ursprungligen har den av spåren i taket att döma stått på andra sidan den lilla härden.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Spis, bålur, tidningar på väggar, fönster med hasp.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Södra delen av rummet: brädor som verkar vara ett ihopplock. Norra delen: stenhällar lagda i sand/jord.	Sand och jord har förts upp på golvet.	Städa varsamt.	U
Sockel	Fogad stensockel mot nordost.	--	--	--

Vägg Öst:	Stående spikade brädor, smidd spik. Vägghylla.	Mellan yttervägg och de invändiga brädorna finns fågelbon och ansamlat organiskt material. Något angrepp av strimmig trägnagare på väggbrädorna.	Rengör i samband med att ytterväggens konstruktion undersöks vidare. Tänk på att spara hantverksspår.	B *
Väst:	Spismur putsad och vitkalkad med ca tre timrade varv i ovankant. Bålar klädda med dagstidningar.	Puts och fogbortfall, mindre sprickor och bom. Fuktutfällningar.	Undersök fuktstatus, se rum 105. Laga och kalka.	B B
Norr:	Bålar klädda med dagstidningar.	Tidningarna är delvis sönder. Spår efter fukt, sannolikt en avstannad gammal skada.	Håll fuktspår under uppsikt.	--
Tak	Hyvlade spontade brädor.	Något angrepp av strimmig trägnagare.	--	--
Fönster och foder F 6	Norra väggen. Karm med enkel profilering förutom i bottenstycket. Hasp av 1700-talsmodell. Den enda haspen av denna typ som finns bevarad i huset.	Spindelnät.	Städa varsamt.	U
Uppvärmning/ eldstad	Se väggar.			

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 107. Pigkammaren

Värdebeskrivning och historik

I pigkammaren intill köket bodde gårdens piga. Under gårdens senaste brukningstid hade man dock ingen piga. Spiskammaren och det angränsande rummet (spiskammaren 106) ingick en gång i det numera rivna östra härbergshuset. Den nuvarande väggen och dörren mellan spis- och pigkammaren är sekundär, ursprungligen har den av spåren i taket att döma stått på andra sidan den lila härden. I rummet finns många lager av tapeter bevarade på mindre partier. Tapetmönstren är tidstypiska för slutet av 1800-talet fram till 1940/50-talet. Takets och väggarnas tapeter har genomgående olika mönster.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Tapeter, profilerade väggbrädor, fönster.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Träggolv, spontade brädor.	Småskräpigt.	Städa varsamt.	U
Sockel	Profilerad list mot norr och söder, mot väst kraftigare list utan profil. Ljust gråblåmålade. Mot öst putsat mellan golv och väggbrädor.	Smutsiga.	Rengör varsamt så att patina bevaras.	U

Vägg Öst:	Hyvlade profilerade stående brädor spikade omlott med smidd spik. En inramad sparad tapetrest.	Något angrepp av strimmig trägnagare på alla väggarna.	--	--
Väst:	Hyvlade stående brädor, i ovankant delvis liggande brädor spikade med smidd spik. Spår i sydvästra hörnet efter anslutande vägg/tak, brädorna kan också vara återanvända från annan plats. En inramad sparad tapetrest. Rest av flera tapetlager och takbård längs takmötet. Ovan dörren inklätt med papp, undertill finns tapetrester.	Tapeterna i rummet är delvis endast sparade i fragment, delvis sönderrivna. Papp riskerar binda fukt i väggarna.	Dokumentera och analysera tapeterna. Ta fram en plan för bevarande.	B
Söder:	Hyvlade stående brädor och liggande bälur under fönstret. Rest av flera tapetlager och takbård längs takmötet. Bälarna tyder på förändringar av öppningen.	--	--	--
Norr:	Brädvägg inklädd med papp fäst med häftstift.	Papp riskerar binda fukt i väggarna.	Dokumentera och analysera tapeterna. Ta fram en plan för bevarande.	B
Tak	Hylade brädor. Minst tre lager av tapeter.	Tapeterna är delvis sönderrivna. Fuktfläckar.	Dokumentera tapeterna. Ta fram en plan för bevarande.	A
Dörrar och foder D 11	Stomme av hyvlade stående brädor, profilerade narar, förstärkt nertill. Mot rum 107 är dörren tapetseras. Kammarlås.	--	--	--
D 10	Tapetrester i dörrsmogen mot köket rum105. Profilerat foder.	--	--	--
Fönster och foder F 1	Mot söder. Profilerat foder, båge och spröjs, avfasad mittpost. Ljust blågråmålad snickerier. Hasp av modell 1800-talets första hälft. 1909 satt här ett något mindre fönster. Det nuvarande fönstret kan tidigare ha suttit i ryggåsstugan.	Smuts, spindelnät och döda flugor i fönstren.	Rengör varsamt så att patina bevaras.	U

A = åtgärd med högsta prioritet
 C = åtgärd med lägst prioritet
 U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet
 -- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Vy mot öster med den östra gavelväggen. Längre in syns vinden ovan ryggåsstugan.

Rum 201. Vind på västra härbergshuset

Värdebeskrivning och historik

Rummet har sannolikt använts som förråd. Östra gavelröset är brädklätt. Gaveln är mycket ålderdomlig och numera unik för Skåne då den har kvar snedställda brädor i övre delen som ansluter till mittstolpen med spår. Rösetets gestaltning kan vara original från uppförandetiden på 1600-talet.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Östra gavelröset. Västra gavelröset med lucka. Takkonstruktion. Golvplankor i bjälklag.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Brädgolv.	Några plankor sitter löst.	Bedöm användningen av vinden. Spika fast brädorna.	A

Väggar	Brädklädda gavelrösten.	--	--	--
	Synlig lejden.	Lejd ur läge i sydvästra hörnet.	Fixerad 2015.	--
		Partiell rötskada i södra lejden.	Den fixerade långside- lejden åtgärdas i samband med framtida omtäckning av härbergets takfall.	A
		Lejd ur läge i nordvästra hörnet.	Förstärk med järn, lika som den södra lejden.	A
Tak	Halmtak bundet med vidjor. Takstol halvt i halvt fästa med dubb, vilar på lejden.	--	Vid omläggning av tak undersöks skicket på takstolar, lejder etc. ingående i takkonstruktionen.	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 202. Vind på ryggåsstugan

Värdebeskrivning och historik

På vinden kan man se att ryggåsstugan och västra härbergshuset inte är sammanbyggda och uppförda vid olika tillfällen. Innertaket har någon gång ändrats vilket är synligt i den timrade gaveln.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Murstock och droppstenar. Takkonstruktion.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Torv täckt med halm.	I mötet mellan stugan/köket och västra härbergshuset delen ramlar torv ner i köket.	Undersök vidare.	A *
Väggar	Brädklädda gavelrösten.	--	--	--
	Synlig lejd.		--	*
Tak	Halmtak bundet med vidjor. Syd-östra delen vass bundet med järntråd. Takstol halvt i halvt fästa med dubb, vilar på lejden.	--	Vid omläggning av tak undersöks skicket på takstolar, lejder etc. ingående i takkonstruktionen.	--

Uppvärm- ning/ eldstad	Skorstensstock. Murad, putsad Något putsbortfall, Laga putsbortfall, B *
	och vitkalkad. Droppstenar i lera. kalka.
	nedre delen.

A = åtgärd med högsta prioritet

B = åtgärd med normal prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

U = underhåll

B. Bryggghuset (undantaget med tillbyggnad)

"Bryggghuset" sett från sydväst.

Exteriör

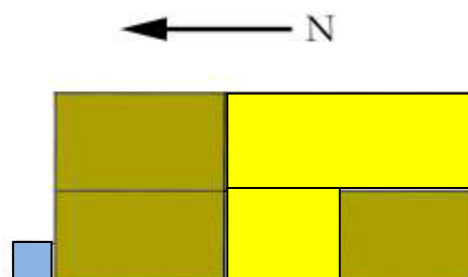
Nulägesbeskrivning exteriör

Byggnaden är uppförd i olika etapper. Äldst är södra delen som inrymmer stärs, stuga, kammare och förstuga (rum 113-116). Någon gång efter 1885 (efter att bostadslängans östra härbergshus rivits) byggdes den norra delen med hönshus och gristia byggdes till. Byggnadsmaterialet bär flera tydliga spår att det är återanvänt. Hönshusets (rum 110) långsidelejd utgörs av ett återanvänt väggtimmer med urtag för fönster. Enligt dendrokronologisk datering är lejden fälld vintern 1677. Möjligen är den återanvänd från östra härberget, men kan även vara från någon annan byggnad på gården. Bostadsdelen (114) har varit reveterad vilket framgår av de i väggen små inslagna dubbarna som skulle hålla putsen på plats. Tvärbjälkar åt söder har utformad droppnäs. Ytterdörrarna är alla av stående brädor med varierade bredder, smidda bandgångjärn och olika lås. I sydväst växer blomsterrabatter intill huset.

Händelser med avgörande betydelse för dagens exteriör

Före 1883	Södra delen uppfördes i skiftesverk/laföre.
Efter 1885	Tillbyggnaden åt norr tillkom.
?	Bostadsdelen reveterades åtminstone åt öster.
?	Norra tillbyggnaden kläddes in med panel.
?	Utedasset flyttades till nuvarande plats från stalllets utsida.

- 1928 Ny dörr togs upp till sterset rum 113.
 2010, 2011,
 2013 Taket lades om i stin. Omtäckta partier markerade på figuren nedan.
 Gult 2010. Grönt 2011. Blått 2013.

- 2010 Fönster kittades.
 Del av östra långsidans lejd ersattes.
- 2013 Källaringångens dörr (dörr 1) nytillverkades av stående, spontade furubräder, likt originalutförandet. Befintliga äldre järndetaljer är återanvända. I källarnedgången har överskottsjord avlägsnats för att säkerställa dörrens fulla funktion.
- 2014 På brygghuset har bålarna på södra gavelns östra fack, samt östra långsidans södra fack, ersattes mot nytillverkade av bandsågad fur. De tidigare bålarna var inmonterade på 1980-talet. Nya bål har dubbats med ekdubb.

Södra gaveln och östra långsidan. De markerade partierna är ersatta 2014.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Spår av revetering, dubbar och fragment av puts, på östra gavelns södra del. Stomme med spår av återanvänt material. Dörrar. Numrering i norra fasaden.

Särskilda vårdbehov

På 1980-talet var trädgården invid brygghuset mer avskalad. I trädgårdsplan 1983 föreslås att humle dras upp på humlestötar. Överväg att flytta humlen och libsticka samt ta bort jättebalsamin. Humle är en del av Ballingstorps äldre historia. Jättebalsamin är sentida. Gräs och mossor ska hållas nere invid fasaderna, marknivån är delvis förhöjd ovan fotträna. Växtlighet i rabatter bör hållas en bit ifrån fasad och tak. Håll gräs nere och en bit ifrån fasaden och fotträna.

Diskussion om restaurering

Östra långsidans bålar i boningsdelen har springor och dubbar är synliga. Insidan har varit klädd med gipsskivor under senare tid men gipsen har tagits ner till största delen. Eftersom det finns spår av tidigare revetering skulle väggen åter kunna reveteras utvändigt för att dels för att skydda konstruktionen och dels som ett pedagogiskt hantverksmoment.

Fasad 7. Brygghuset södra fasaden

Byggnads- del	Teknisk uppbyggnad, ytbehand- ling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Grundmur av natursten murad med kalkbruk.	Fog saknas delvis. Blomsterrabatter intill byggnaden. Växter tenderar att växa in i byggnaden.	Foga i. Växtlighet i rabatter bör hållas en bit ifrån fasad och tak. Håll gräs nere.	B U

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Fasad	Skiftesverksvägg med två fack. Fotträ i ek. Gavelröstet klätt med locklistpanel. En glugg i röstet, gluggen har tidigare haft glas. Tätning med husmossa mellan bålarna. Bålarna på det östra facket är bytt 2014 till nya band-sågade, förutom de två nedersta bålarna som ersattes med begagnade.	Ytlig rötskada samt insektsangrepp mellan bålarna i det västra facket. Vissa dubbar är synliga.	Håll under uppsikt.	--
	I fotträet finns en vittrad ficka.	Husmossa ramlar delvis ur.	Tryck varsamt in mossan.	A
		Fåglar tar sig in genom gluggen i gavelröstet.	Förse med glasruta fäst med spikar utan ram.	A
		Skräp har samlats i fickan. I fickan har borrats ett avrinning-hål.	Städa ur skräp.	U
	Fotträet i östra hörnet är lagat.	--	--	--
	Fotträet i västra hörnet är lappat och lagat.	--	--	--
Takfot	Gavelröstets panel är fästa i en skåra i sparren.	--	--	--
Vindskivor	Vindskivor av trä med rundad nedre kant.	Västra vindskivan är något rötskadad.	Ersätt i samband med takomläggning.	--
Dörrar D 1	Källarnedgången. Ny dörr 2013 med återanvända järndetaljer.	Dörrstolparnas nedersta delar är rötskadade och lagade med brädor.	Undersök vidare.	C
Övrigt	Växtlighet invid källardörren.	Marken byggs på och dörren blir svår att öppna.	Håll undan gräs från källarnedgången och sockeln.	B
	Rabatter invid väggarna.	Humlen tenderar att växa in i springor i huset.	Växtlighet i rabatter bör hållas en bit ifrån fasad och tak. Överväg att flytta humlen till annan plats.	U

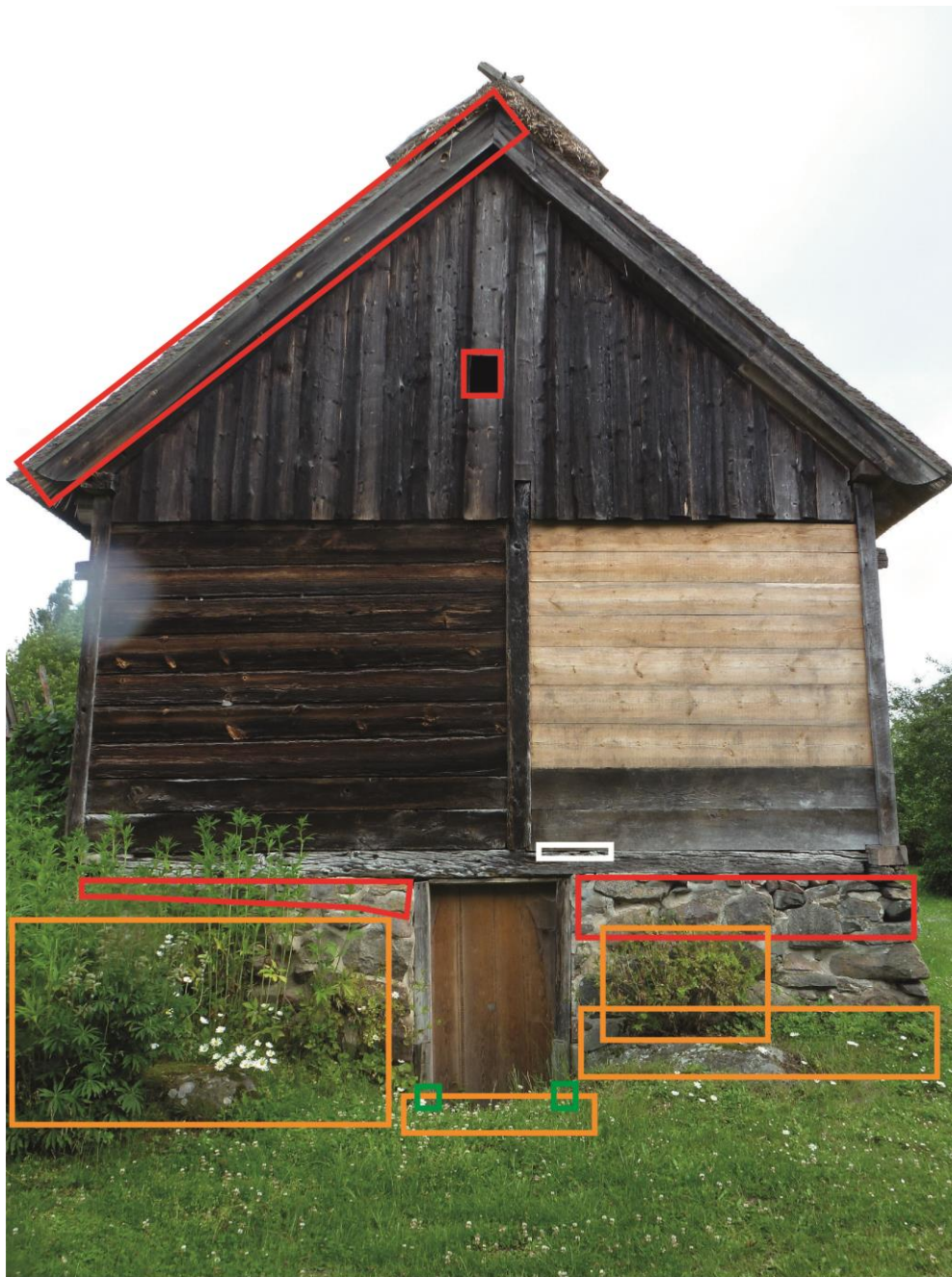
A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 8. Brygghuset västra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Grundmur av natursten fogad med kalkbruk.	Norra delen. Mycket mull och gräsrötter som täcker fotträet och grundstenarna.	Rensa sockel och fotträ fria från växtlighet och påväxt.	U
		Södra delen. Ficka mellan fotträ och sockel. Sockeln är murad med hårt bruk mot fotträet.	Foga om med kalkbruk mot fotträet.	B
Fasad	Skiftesverk, delvis klädd med stående locklistpanel. Södra halvan. Vattbräda under panel, utstickande takbjälkar och stickbjälkar.	Flera locklister är lösa nertill och flera är av nertill. Listerna är något smala och täcker inte fullt ut.	Spika fast lister. Skarva de som är av.	A
		Humle växer in mellan fasadpanel som lossnar.	Överväg att flytta humlen till annan plats.	U
		Rabatter emot väggen. Gräs emot norra halvan.	Växtlighet i rabatter bör hållas en bit ifrån fasad och tak. Håll gräs nere.	U
Takfot	Södra halvan: synlig lejld. Norra halvan: takfot inklädd med bräda.	--	--	--

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Tak	Halmtäckning bundet med vidjor. Ryggning av halm, ryggaträn. Taket lades om i stin 2010 och 2011.	I norr något nedsjunken ryggning och tre ryggaträn ur läge.	Fyll på med halm och justera ryggaträn.	A
Solbrädor	Av trä.	Påväxt.	--	--
Skorsten	Tegelmurad skorsten med tunn puts, vitkalkad. Kalkades 2010	Kronan frostsprängt tegel, vittrad fog, puts saknas.	Foga och putsa där det saknas. Vitkalka hela skorstenen.	B
Fönster			Bågar, karmar och järn stryks med linolja ungefär vart tionde år.	
F 1 drängkammaren	Utåtgående, sidohängt, enkelglas. Hörnjärn och gångjärn. Munblåst glas.	Något kittbortfall.	Komplettera kitt.	A
F 2 sterset	Fast båge, enkelglas. Munblåst glas.	Något kittbortfall. Plugg kryper ut. En plugg saknas och är ersatt med spik. Ovanliggare är sönder.	Komplettera kitt. Tryck i plugg som kryper ur. Att en plugg är ersatt med spik är ok, ger en bild av hur brukaren kunde ha lagat sitt fönster. Ersätt ovanliggare.	A A
F 3 stallgången	Fast båge, enkelglas. Planglas.	Något kittbortfall. En sprucken glasruta.	Komplettera kitt.	A
F 4 dasset	Glaset fäst med stift i panelen.	Rostiga stift, några stift saknas.	Komplettera med nya stift.	A

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Dörrar				
D 2 Förstugan	Utåtgående plankdörr, smidda järn, det övre av typen luckgångjärn. Nyckellås och låshasp.	Dörren är ej öppningsbar. Järnet i låshaspen är av.	--	--
D 3 Sterset	Utåtgående plankdörr. Bandgångjärn. Låshasp	Tidigare skarvad nertill.	--	--
D 4 Stallgången	Utåtgående plankdörr med dubbla brädor. Smidda bandgångjärn. Låshasp och krok.	Påväxt och rötskadad nertill. Gräs växer emot dörren.	Håll undan gräs och mossor.	U
D 5 Hönshuset	Utåtgående plankdörr. Smidda bandgångjärn. Låshasp och krok.	Dörren är ej öppningsbar. Något påväxt och rötskadad nertill. Gräs och humle växer emot dörren och humle tränger in mellan brädorna.	Håll undan gräs och mossor. Överväg att flytta humle mm.	U
D 6 dasset	Utåtgående plankdörr. Smidda bandgångjärn. Låshasp. Sentida krok.	Något påväxt nertill.	Håll undan gräs och mossor.	U
Trappa	Trappa vid dörr 2 till drängkammaren rum 116. Natursten kallmurad. Framför de övriga dörrarna ligger en trampsten	Mossor på trappsteg. Växter döljer trappan. Klippt gräs samlas på stenarna.	Ta bort mossor från stegen. Borsta bort gräs ut från fasaden. Växtlighet i rabatter bör hållas en bit ifrån fasad och tak. Håll gräs nere.	U U

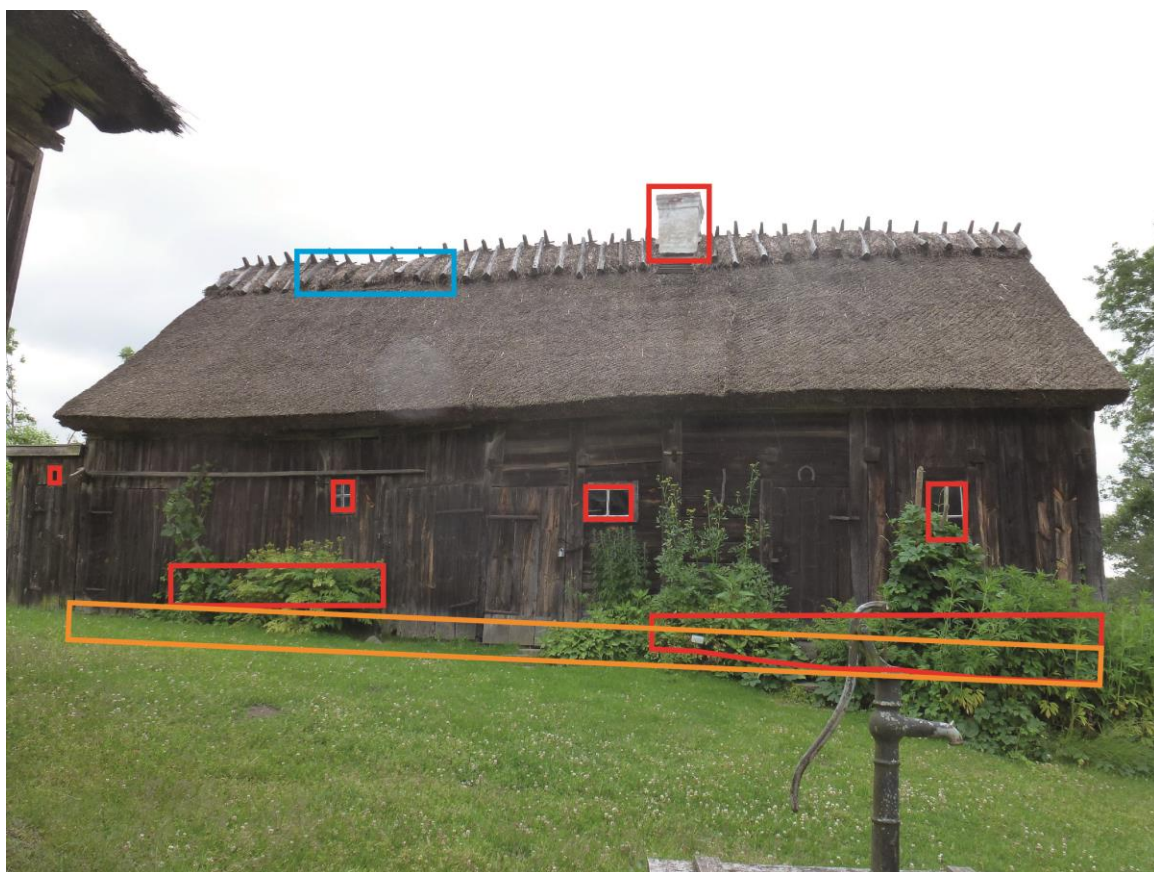
A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 9. Brygghuset norra fasaden

Byggnads- del	Teknisk uppbyggnad, ytbehand- ling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Låg sockel av natursten, kallmu- rad.	Mossa och gräs växer över stenarna och fotträet.	Rensa. Håll undan gräs och ta bort mossa.	U

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Fasad	Skiftesverk, tre fack. Locklistpanel i gavelröste, vattlist. Numrering finns i östra facket. Långsidornas lejder är utstickande. Fotträet mot öster är en återanvänd stolpe (det syns invändigt) varför det är något klen i dimension.	Mossa och gräs växer över fotträet.	Rengör varsamt med borste så att ytan ej skadas. Håll undan gräs och mossa från byggnad och marken.	U
		Ytlig rötskada i det mittersta facket, överst.	Håll under uppsikt.	--
		Västra långsidans lejd är vittrad.	Klä med hatt av trä. Undersök stabilitet.	A *
		Täckbrädan på östra långsidans lejd har påväxt.	Ersätt på sikt.	C
	Gavelröste locklistpanel, spikad nertill, bakom vindskivan upptill. Vattbräda under panel.	Östra stolpen är röt-skadad nertill.	Stabil idag. Håll under uppsikt.	*
		Påväxt på panel och vattbräda.	Ersätt vattbrädor ungefär vart tionde år.	--
		Tre skadade lister.	Två lister skarvas och två byts.	C
	Dasset. Stående locklistpanel på trästomme.	--	--	--
Tak	Dasset. Nytt sticketak 2013.	--	--	--
Vindskivor	En bräda med rundad nedre del.	--	--	--
Fönster F 5	Fast båge med enkelglas. Plugg i båge. Spikad omfattning.	Något kittbortfall. Något insektsangrepp.	Komplettera kitt.	A

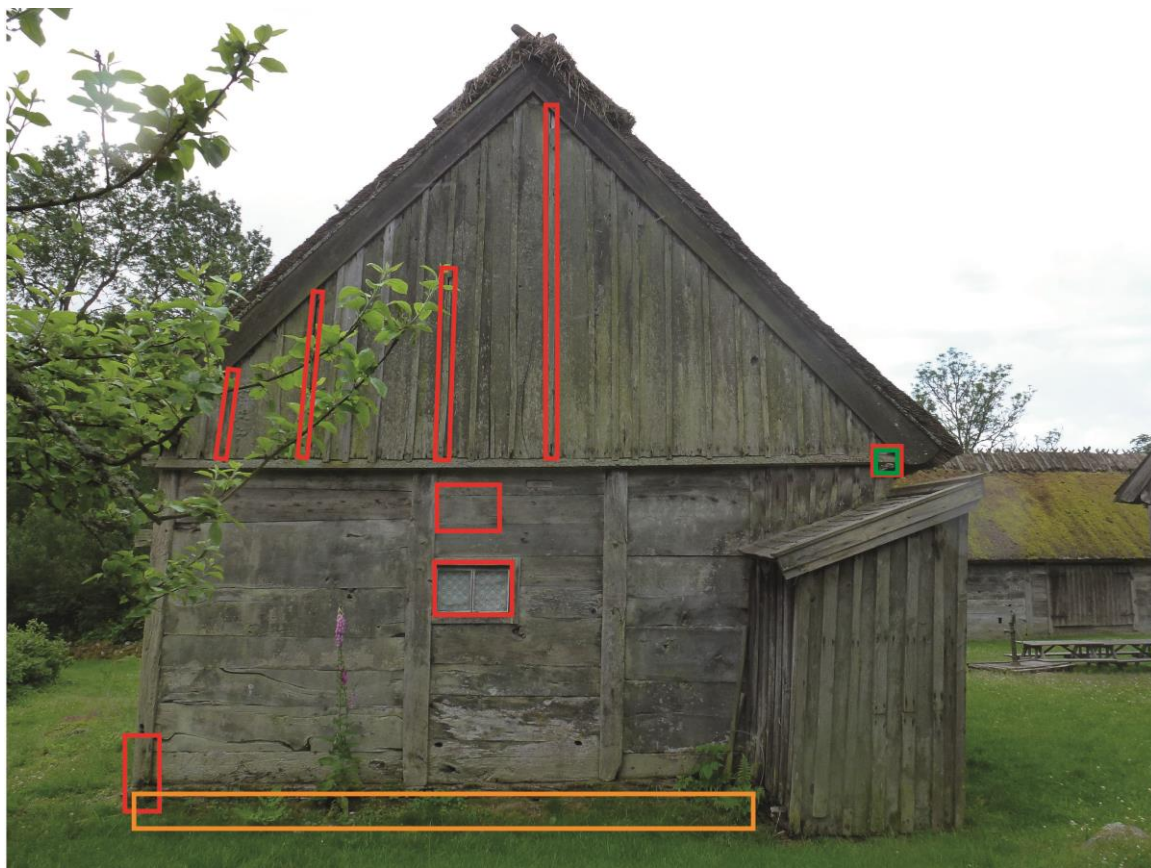
A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

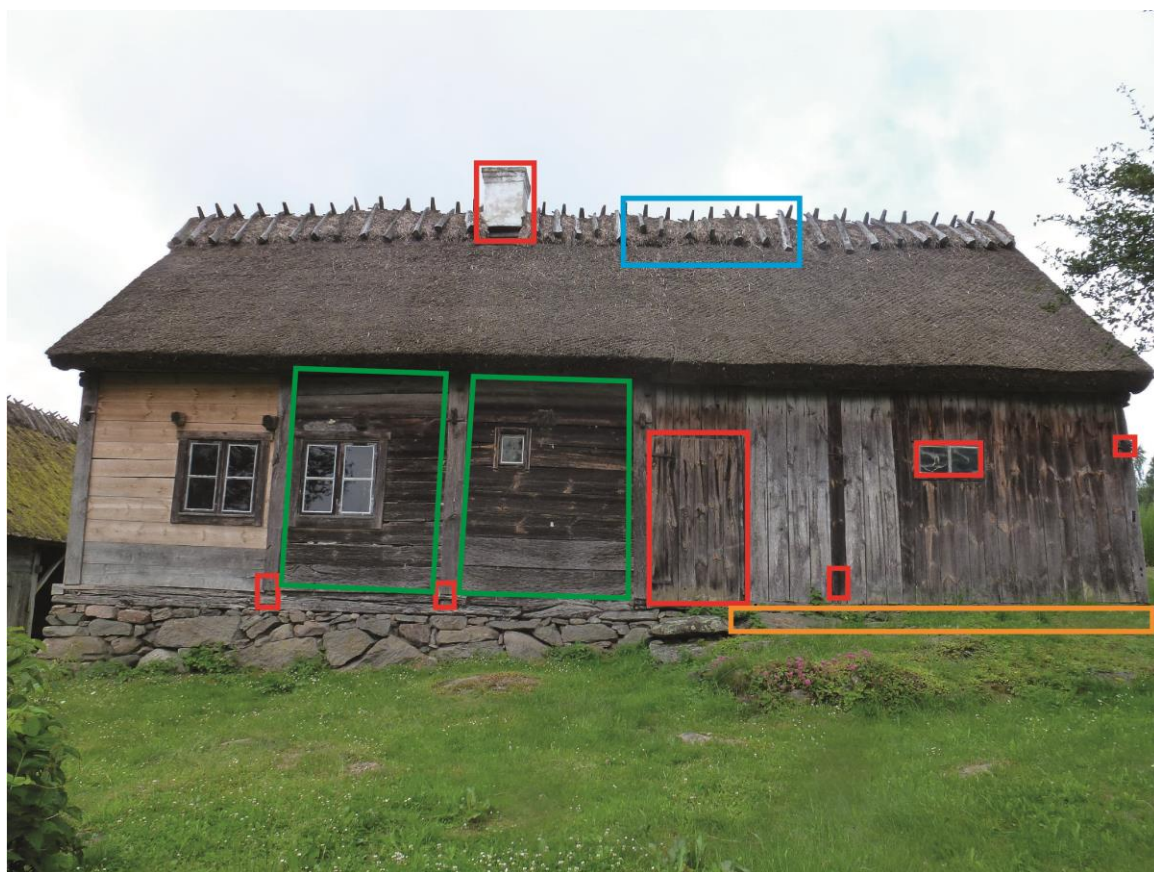
Fasad 10. Brygghuset östra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Grundmur av natursten, kallmurad.	I norra delen växer gräs emot grunden och fotträet.	Rensa. Håll undan gräs och mossor.	U
Fasad	Skiftesverk, sex fack. Norra halvan klädd med stående spikad panel, men stolparna är synliga. Södra halvan synliga stolpar, takbjälkar och stickbjälkar. På södra delen är bälarna på det södra facket bytta 2014. På de äldre facken finns spår av revetering i form av dubbar och putsfragment.	Panel, påväxt i nedre kanten.	--	--
		Stolpe (mellanvägg rum stia 111 och stallingång 112) rötskadad i nedre delen.	Laga stolpen.	B *
		Stickbåge i norr är knäckt.	Undersök stabilitet. Invändigt finns ett blyertsstreck som bör bevaras.	B *
		Stolparna vid rum 114 stugan saknar itappning i fotträet. Lagning med cement. Möjligen är stolpen stabiliserad bakom invändig sentida panel.	Undersök stabilitet. Laga fotträ så man får ett nytt tapphål.	B *
		Glipor mellan bälarna i facket som tillhör rum 113 och 114.	Överväg att revetera bälväggar. Åtgärda en del i taget i pedagogisk verksamhet.	B

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Takfot	Norra halvan täckt med bräda. Södra halvan vabord med tapp. Del av vabord/lejd ersattes 2010.	--	--	--
Tak	Halmtäckning bundet med vidjor. Ryggning av halm, ryggaträn. Lagning av lejd, vabord och södra taksparren i södra delen av byggnaden 2010. Taket lades om i stin 2010 och 2011.	I norr något nedsjunken ryggning och tre ryggaträn ur läge.	Fyll på med halm och justera ryggaträn.	A
Solbräddor	Solbräddor lagda 2010 och 2011.	--	--	--
Skorsten	Se västra fasaden	--	--	--
Fönster			Bågar, karmar och järn stryks med linolja ungefär vart tionde år.	
F 6 Grisstia	Fast båge enkelglas. Plugg. Planglas	Kittbortfall. Plugg kryper ur.	Kitta om. För in pluggarna.	A
F 7 Sters	Fast båge enkelglas. Plugg. Munblåst glas, blyspröjs, kittfals. Spikade foder.	Något klumpigt kitt men sitter bra.	--	--
F 8 Stuga	Vinkelgångjärn i högra bågen, plugg i vänstra bågen. Planglas och munblåst. Spikade foder.	--	--	--
F 9 stuga	Vinkelgångjärn i vänstra bågen, plugg i högra bågen. Planglas, valsat och munblåst. Spikade foder.	--	--	--
Dörrar D 7	Utåtgående, spontad panel. Smidda bandgångjärn. Bräddorna är inte särskilt gamla, delvis cirkelsågade.	Rötskada vid det nedre gångjärnet	Ersätt dörren. Om den ej används ingen åtgärd.	B

A = åtgärd med högsta prioritet
C = åtgärd med lägst prioritet
U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet
-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

B. Bryggghuset (undantaget med tillbyggnad)

Interiör

Nulägesbeskrivning interiör

Byggnaden består av en södra och en norra del med olika funktion och således olika inredningar. Den södra är bostadsdel med båleväggar, trägolv, hyvlade trätak med dels hyvlade tvärbjälkar och tapetrester. Även sterset med spis och lergolv hör till bostadsdelen. Den norra delen utgör hönshus, grisstia och stallgång. De är enklare uppbyggda med återanvända bälkar, stengolv med flata stora stenar.

Vinden har inte gått att undersöka noggrant eftersom golvet inte är säkert att gå på. Brädorna är rötskadade och delvis ligger de löst på rundslanorna. Halmtak bundet med vidjor på läkt.

Händelser med avgörande betydelse för dagens interiör

Före 1883	Södra delen uppfördes med skiftesverk/laföre. Rumsindelning sannolikt lika som idag.
Efter 1885	Tillbyggnaden åt norr tillkom. Rumsindelning sannolikt lika som idag.
?	Sättugn sattes in i rum 114.
?	Källarnedgång från rum 114 sattes igen, källaren nås nu endast från södra gaveln.
?	Boningsrummen tapetserades.
1928	Bakugnen i sterset (113) togs bort och istället murades en järngryta in.
Efter 1945	Dasset byggdes upp invid bryggghuset.
?	Mellanvägg byggdes mellan rum 115 och 116. Delar av boningsdelen kläddes in med gipsskivor, rester finns kvar idag. Delar av stugan kläddes in med panel.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

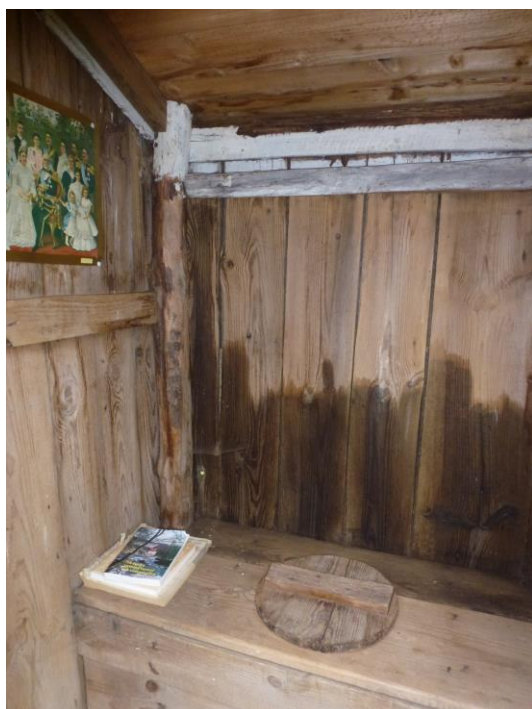
Rumsindelning. Spis, tapeter och dörrar. Dörr 9 mellan rum 112 och 113 med inskriptioner och inkarvning.

Särskilda vårdbehov

Tydiga springor i östväggen särskilt i rum 113. Överväg att revetera väggen utvändigt. Gnagare/möss biter möjligen av halmstråna i taket, överväg att lägga in musfällor.

Diskussion om restaurering

Byggnaden är idag låst för besökare men används av personalen. Rum 116 används som städ-förråd och 110 och 112 för förvaring av trädgårdsmöbler och redskap som liar, krattor och spadar. Moderna föremål som behövs för verksamheten samlas förslagsvis till rum 116.

Rum 109. Dass

Värdebeskrivning och historik

Utedasset är en liten byggnad intill brygghusets vägg. Gårdens dass låg tidigare vid stallets västra långsida. (Melin 2014 s. 26) det var Per Nilsson som efter 1945 lät flytta dasset.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer
Funktionen.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	brädgolv	--	---	--
Väggar	Brädväggar.	Fuktutslag i östra väggen.	Håll under uppsikt	--
Tak	Brädor. Nytt yttertak 2013.	--	--	--
Övrigt	Dassbänk i trä.	--	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 110. Hönshus

Värdebeskrivning och historik

I den norra delen är väggbålar återanvända sannolikt från det rivna östra härbergshuset. Det syns tydligt genom spår i väggmaterialet att materialet är återanvänt. Dels genom urtag dels genom att anpassningarna i stolparna inte är optimal. Ursprunglig funktion är troligen för höns.

I rummet förvaras trädgårdsmöbler.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Kraftiga bålar i ytterväggarna. Spår i stommens att materialet är återanvänt.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Natursten lagd i sand.	Något ojämnt.	--	--
Sockel	Fotträet är synligt.	--	--	--
Väggar	Bålar åt väster och norr. Öster liggande brädor. Söder halvvägg av brädor med foderkrubba på golvet.	Spår av gödsel. Bålar passar ej optimalt i stolparna.	--	-- *
Tak	Löst liggande diverse brädor vilande på rundslanor. Taket är sammanhängande med rum 112. Del av taket är öppet tillnock.	Instabilt.	Undersök stabilitet kontra användning av rummet.	*

Dörrar

D 5	Ytterdörr bräddörr med hasp.	Glipar mot stolparna.	--	--
D 13	Stående bräddor. Bandgångjärn på narar.	--	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

B = åtgärd med normal prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

U = underhåll

Rum 111. Grisstia

Värdebeskrivning och historik

Ursprunglig funktion är troligen för grisar/djur. Mycket av byggnadsaterialet är återanvänt.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Spår i stommens att materialet är återanvänt. Blyertsstreck i ändan av den norra stickbjälken.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Sten lagd i sand.	Stenar ligger löst och ojämnt.	Justera stenar.	C
Väggar	Ytterväggar bålur, mellanväggar av brädor. Foderkrubba på golvet mot rum 112. Spår efter kalkning på väggarna.	Norra stickbjälken är spräckt utvändigt.	Förankra stickbjälken för stabilitet.	A *
Tak	Löst liggande diverse brädor vilande på rundslanor. Taket är sammanhängande med rum 112.	Instabilt.	Undersök stabilitet kontra användning av rummet.	*
Fönster och foder	Träfönster	--	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 112. Stallgång

Värdebeskrivning och historik

Stommen, förutom södra väggen, är sannolikt av återanvänt material. Ursprunglig funktion är troligen den samma som idag, utrymme för att sköta djuren och förvara foder och redskap för djurens skötsel. Till höns huset och grisstian finns foderkrubbor som nås från stallgången. Pedagogiskt värdefulla rum.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Väggar. Dörröverstycke med inristning vid dörr 9 mellan rum 112 och 113.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Sten lagd i sand.	Halm ramlar ner från vinden.	Städa.	U
Sockel	Synligt fotträ.	--	--	--
Väggar	Söder. Liggande plankor i stolpar. Väster. Bålar i stolpe. Norr. Mellanväggar av liggande brädor. Öster. Bålar i stolpar.	Spindelväv och damm.	Städa.	U

Tak	Löst liggande diverse brädor vilande på rundslanor som i sin tur vilar på takbjälkar och väg mot söder. Taket är sammanhängande med rum 110 och 111. Del av taket är öppet tillnock.	Instabilt. En rundslana sitter helt löst.	Fäst slanan. Undersök stabilitet kontra användning av rummet.	A *
Dörrar				
D 8	Stående brädor. Smidda bandgångjärn.	Dörren tar i golvsternarna och har gått sönder något.	Justera dörren i nedkant.	C
D 7	Glesa stående brädor. Z ram.	--	--	--
D 4	Insida av ytterdörr, stående brädor. Z ram.	Två brädor skadade nertill. Spindelväv och damm.	-- Städa.	-- U
Fönster				
F 3	Profilerad båge. Galvaniserad spik håller fönstret på plats.	Spindelväv.	Städa. Byt till blanktrådspik.	U C

A = åtgärd med högsta prioritet

B = åtgärd med normal prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

U = underhåll

Rum 113. Sters

Värdebeskrivning och historik

Sterset är byggnadens kök. Här finns en öppen spis. 1928 togs bakugnen bort och istället murades en järngryta in. Rummet med spisen vittnar om husets användning som bostadshus och hur ett kök kunde se ut när huset byggdes 1700/1800-talet.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Dörr 9 mellan rum 112 och 113, dörröverstycket har en inristning, pentagram finns vid nyckelbricka och bandgångjärn. Dörren är dendrokronologiskt daterad till 1728-1740. Spis. Bålevägar mot norr. Järndetaljer i dörrar. Träkrokar i väggarna.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Stampat lergolv. Stenhäll invid spisen.	Något krympsprickor och nött vid ingången.	Laga i skador.	A
Väggar	Bålar i stolpar. Mellanvägg mot norr har mossor mellan timret.	Glipor i östra ytterväggen med synlig dubb samt rester av gipsskivor.	Se exteriör. Ta bort gipsskivor.	-- C

Tak	Hyvlade spontade brädor. Två stickbjälkar fästa i ögla i stolparna.	Delvis vit påväxt. Fukt/rötskador, avstannat. Insektsangrepp vid fuktskadorna. Sponten är delvis helt skadad. Större skador lagade med brädor på vinden.	Håll under uppsikt.	--
Dörrar och foder	Hyvlad bräddörr, gåtar. Smidda bankgångjärn. Hängd i stolpar. Skjutregel i trä.	Svår att öppna tar i lergolvet. Lagad nertill.	Justera golv och dörr.	A
D 9				
D 10	Hyvlad bräddörr på träram, möjligen 1800-tal. Smidda gångjärn av 1600-talsmodell. Smidd dörrklinka.	--	--	--
D 3	Ytterdörr stående brädor på Z ram. Smideslås med nyckel.	Lagad nertill.	--	--
Fönster och foder	Profilerad karm, laxad sammanfogning.	Bottenstycket sitter löst, har sannolikt samband med att bålarna glipar.	Sammanfoga delarna genom att laxa i.	A
F 7				
F 2	Profilerad båge. Spår av vit färg.	--	--	--
Uppvärmning/eldstad	Öppen spis och järngryta. Murad vitkalkad.	Mindre sprickor, något vittrad kalk.	Fyll i sprickorna, kalka.	C

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 114. Stuga

Värdebeskrivning och historik

Ursprungligt rum. Huset byggdes som en bostad och stugan är det centrala rummet i bostaden. Här finns en sättugn som ger värme via spisen i sterset. Väggarna är klädda med hyvlade brädor för att ge ett bra inomhusklimat. Dörrarna med bevarade järndetaljer är förhöjda och fönstren har bevarade haspar. Stuga med sättugn. Panel mot söder och öster är möjligen från 1980-talet.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Hyvlat tak, i taket finns en ritad 6-bladig cirkelros.

Patinerat golv. Sättugn. Dörrar och fönster.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Spontade plankor, topp rot. Spikade med smidd spik.	Patinerade gamla golvplankor.	--	--
Sockel	Trälist profilerad, obehandlad (ingen profil mot väster).	--	--	--
Väggar	Hyvlade bålar. Delvis mot öst och väst stående hyvlade brädor. åt söder spår av papp, pappspik och dagstidningspapper. Väst troligen original. Taklist.	Något insektsangrepp, strimmig trägnagare.	--	--

Tak	Hyvlade spontade brädor, små spår av papp. Tre takbjälkar, sidor inklädda med profilerad list. Urtag i två av takbjälkarna.	Spår av fuktskador i takbrädor, vit påväxt, rötskador samt insektsangrepp strimmig trägnagare. Skada i sydöstra hörnet.	Troligen avstannat. Håll under uppsikt. Skadan är tidigare lagad men taket håller inte att gå på från vinden.	--
Dörrar och foder	Profilerade foder, obehandlade.	--	--	--
Fönster och foder	Profilerad båge, karm. Inget foder. Skarvat bottenstycke, mittpost. Ny fönsterbänk. Hasp av 1800-tals modell. Ljusblå målat.	Smuts och spindelväv. Något flagnande färg.	Städa varsamt. Undersök underliggande färglager. Måla.	U C
F 8				
F 9	Profilerad båge, karm och foder. Hasp av 1800-tals modell. Ljusblå målat.	Båge sluter ej tätt mot mittpost. Flagnande färg nertill. Smuts och spindelväv.	Justera. Undersök underliggande färglager. Måla.	A C
Uppvärmning/eldstad	Sättugn i järn, putsad vitkalkad spisvägg.	Hårt bruk mot dörrstolpen. Mindre sprickor och putsbortfall.	Fyll i med mjukt bruk, vitkalka.	C

A = åtgärd med högsta prioritet

B = åtgärd med normal prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

U = underhåll

Rum 115. Förstuga

Värdebeskrivning och historik

Rummet har sammanhängande golv och takbrädor med rum 116. Ytterdörren (dörr 2) är svärtad och har profilhyvlade brädor lagda topprot. mellanväggen mot rum 116 är sekundär, möjligen av återanvänt material. Här finns rester av tapeter och tidningar på väggarna. Väggarna är delvis inklädda med gipsskivor.

Kultuhistoriskt värdefulla detaljer

Tapet- och tidningsrester. Ytterdörr nr 2. Hela väggskivor utgör ett tidsskikt i byggnaden.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Spontade spikade brädor, sammanhängande med rum 116.	-	-	-
Väggar	Öster: Hyvlade bälkar. Söder: Stående sågade brädor. Tapetrester på väggarna. Norr och väster: inklädda med gipsskivor.	Sönderrivna tapeter. Trasiga gipsskivor.	Dokumentera och analysera tapeter. Ta bort trasiga gipsskivor.	B C
Tak	Hyvlade spontade brädor.	Spår av fuktskador i takbrädor, vit påväxt, rötskador samt insektsangrepp strimmig trägnagare.	Troligen avstannat. Håll under uppsikt.	*

Dörrar och foder	Hyvlad bräddörr på träram, narar och smidda bandgångjärn. Kammarlås.	--	--	--
D 11				
D 12	Hyvlad bräddörr, narar. Eventuellt oljad/fernissad. Sentida trycke.	--	Ersätt trycke med tidsenligt.	C
D 2	Ytterdörr insida klädd med lig-gande profilerade brädor, topp rot, snedlagda narar. Mörkbrun. Kammarlås och hasp. Dörrstolpar med spår av tapeter.	Ej öppningsbar.	--	--

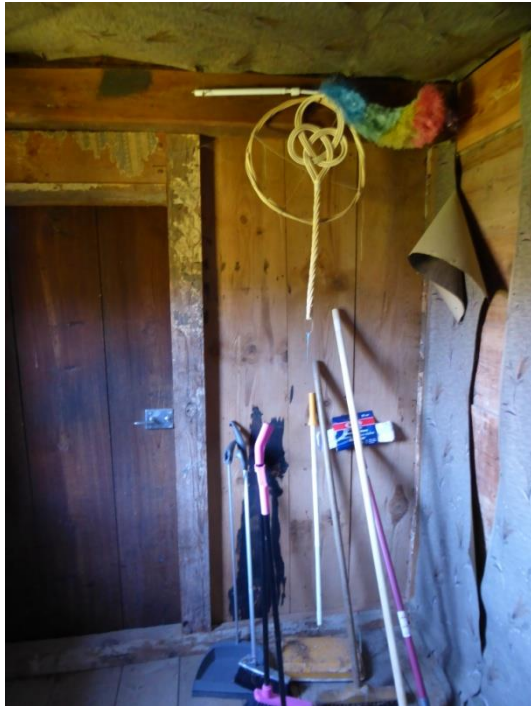
A = åtgärd med högsta prioritet

B = åtgärd med normal prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

U = underhåll

Rum 116. Drängkammare

Värdebeskrivning och historik

Rummet som ingår i bostadsdelen kan mycket väl ha fungerat som dräng- eller pigkammare från början. Väggarna är klädda med hyvlad panel och delvis med tapeter från mitten av 1900-talet. Det finns rester efter äldre tapeter och i rummet finns ett litet fönster.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Fönster 1, inristning i bottenstycke hyvlade tvärbjälkar. Tapetrester av olika ålder. Hyvlade tvärbjälkar.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Spontade spikade brädor, sammanhängande med rum 115.	--	--	--
Väggar	Öster. Liggande brädor. Tapeter fästa med häftstift. Norr. Stående brädor. Söder och väster skivinklädda, sentida stänkmålning.	--	Dokumentera och analysera tapeterna.	B
Tak	Hyvlade spontade brädor. Hyvlade takbjälkar, avfasad kant. Tapeter mellan takbjälkarna.	Tapeterna hänger delvis.	Dokumentera tapeterna.	B
Dörrar och foder	Tapetrester kring dörröppningen (dörr 12).	--	Dokumentera tapeterna.	B
Fönster och foder	Profilerad båge, karm foder. Behandlat med olja/fernissa. 1900-talshaspar. Inristning i karmens bottenstycke.	--	--	--
F 1				

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 203. Vind på brygghuset

Värdebeskrivning och historik

Vinden har inte varit möjlig att undersöka eftersom bjälklaget är instabilt att gå på. Halm bundet med vidjor på läkt. Mellan de båda byggnadsdelarna (norra rum 112 och södra rum 113) finns ett gavelröste med utsidan, locklisten, vänd åt norr.

Kultuhistoriskt värdefulla detaljer

Gavelrösten, takkonstruktion. Lejder.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Brädor.	Delvis löst liggande delvis rötskadade. Troligen avstannade skador och taket är omlagt 2010, 2011.	Undersök noggrannare.	C
Väggar	Gavelrösten av stående brädor. gavelröste av brädor i varierad bredd mellan de båda byggnadskropparna mellan de båda byggnadsdelarna	Patina.	--	--
Tak	Halmtak bundet med vidjor.	Troligen har möss bitit av stråna innanför dörr nr 4. Mycket strån på golvet.	Undersök. Ställ in musfällor.	A

A = åtgärd med högsta prioritet
C = åtgärd med lägst prioritet
U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet
-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

C. Logen

Logen sedd från nordöst.

Exteriör

Nulägesbeskrivning exteriör

I den fyrkantade gården Ballingstorp är logen placerad i söder. Byggnaden är uppförd i skiftesverk/laföre. Logen uppfördes, enligt dendrokronologisk analys, med virke fällt vintern 1859/1860 (Catras Dendro 78268-78270; Melin 2009, s 5). Enligt en muntligt traderad uppgift lär logen ha flyttats från Hörröd i Norra Strö till Ballingstorp år 1884 (Melin 2011, s 24). Den flyttade logen ersatte en äldre byggnad som stått på ungefär samma plats (Lindhagen 1997, s 17).

Logen

Sockeln är murad av natursten och vissa stenar bär spår av sprängning med dynamit, vilket var brukligt vid den tiden då byggnaden flyttades till Ballingstorp. Byggnaden ligger i en slänt vilket innebär att sockeln är högre mot söder och in mot gården syns den knappt. Byggnaden är uppförd i skiftesverk/laföre och många delar består av återanvänt material. Väggarna är omålade och har heller inte varit tjärstrukna. Den västra fasaden har försetts med stående panel som är satt kant i kant. Gavelrösterna består också av stående panel. I öster är panelen satt kant i kant och i väster är det en locklistpanel.

Sadeltaket är stråttäckt, med vass och ryggat med halm och ryggaträn är fästa med dubb.

Byggnaden består av sju rum med separata ingångar. Portlidret är beläget i längans mitt och är öppet mot gårdsplanen men har en port mot utsidan. På var sida om portlidret finns tre rum varav de mittersta har trägolv och de andra har jordgolv. Trägolven ligger i nivå med gårdsplanen medan jordgolven har en lägre nivå.

Väggarnas stolpar är förankrade i fotträ och lejd. Lejden är utvändigt täckt av horisontella brädor. Vindskivorna har rundad nedre kan samt solbrädor. Logen har inga fönster, men sammanlagt nio dörrar.

Händelser med avgörande betydelse för dagens exteriör

1859/60	Logen uppförs, dess troliga ursprungsplats är Hörröd i Norra Strö
1884	Logen flyttas från Hörröd till Ballingstorp.
2009	Tak över bjälkändar på östra gaveln
2010	Omryggning och ny vattbräda över dörr i östra gaveln.
2014	Uppklappning av takskägg.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Logens rumsindelning är sannolikt ursprunglig, liksom dörröppningarna.

Bindbjälkar i takstol nr 2-7 från öster räknat har bedömts som vara ursprungliga och på dem har genomförts dendrokronologisk provtagning med resultat att virket fällt vintern 1859/1860 (Melin 2009).

Särskilda vårdbehov

Gräs bör hållas nere invid norra fasaden, marknivån är delvis förhöjd ovan fotträna på norra sidan. Även växter som ormbunkar som växer intill fasaden bör tas bort.

Solbrädor och vindskivor har skador både i öster och väster och bör åtgärdas i samband med omläggning av tak. Omläggning av tak läggs i stin med början i öster eller väster med tanke på solbrädornas och vindskivornas skick.

Diskussion om restaurering

-

Fasad 11. Logen södra fasaden

Byggnads- del	Teknisk uppbyggnad, ytbehand- ling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Sockel kallmurad med natursten. I sockeln finns öster om norra porten en flat sten som kan vara en trappsten.	I gott skick.	--	--

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Fasad	Fotträ. I en torkspricka har ett avvattningshål borrats upp.	Fotträ i öster har skador. Öster om stora porten är fotträet sprucket, öster om västra porten har fotträet vridit sig utåt, fotträ i väster har skada. Alla fotträ är dock stabila och virket hårt.	--	--
	Skiftesverk/laföre	Väggen i väster buktar in, öster om västra porten har väggtimret satt sig vilket gett en glipa upp mot takfoten, likaså väster om porten.	Bevaka sättningsskada	--
	Tvärbjälkar vid stora porten	Den övre bjälken är borta den nedre väster om stora porten är skadad. Skyddas av taken.	--	--
	Två tvärbjälkar i öster (gaveln)	Den nedre tvärbjälkens yttre del är helt slut.	Riskerar att glida ur läge när sammanfogningen inte längre håller, undersök närmare.	B
Takfot	Lejden klädd med horisontala brädor, saknas dock över portli-der. Lejden är skarvad mot öster (halvt i halvt syns invändigt) och sammanfogning med tapp mot väggtimmer har hamnat ur läge.	--	--	--
Tak	Stråtak, vass bundet med ståltråd i läkt. Ryggning med halm och ryggaträn hopfogade med dubb.	Några ryggaträn ur läge.	Omläggs i sti efter behov. I samband med omläggning kontrolleras takstolar och läkten.	B

Byggnads- del	Teknisk uppbyggnad, ytbehand- ling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Dörrar				
D1	Dörr till rum 118 består av sju stående brädor sammanfogade not och spont och med tvårslå upptill och nedtill och däremellan en snedsträva på insidan. Sågat virke.	Dörren är i gott skick exteriört, interiört begynnande röta på äldre dörrparti.	--	--
	Mot öster, den tvådelade västra dörrpartiet är äldre och har äldre beslag. Övre och nedre dörr består av sju vertikalt stående brädor sammanfogade med not och spont och med tvårslå upptill och nedtill och däremellan en snedsträva på insidan.	Dörren är i gott skick Dörren är i gott skick	-- --	-- --
D 2	Dörr till portluder, rum 120, består av sju vertikala brädor i vardera halva, virket är sågat. Bandgång-järn med innåtvikt avslutning.	Dörren är i gott skick med fungerande gång-järn. Foder på väster sida är skadat nedtill och något ur läge.	Foder på väster sida lagas och fästes.	C
D 3	Dörr mot rum 122, består av fem vertikalt ställda brädor i vardera halva, virket är sågat. Bandgång-järn med spetsig ände.	Dörr i gott skick med fungerande gångjärn.	--	--

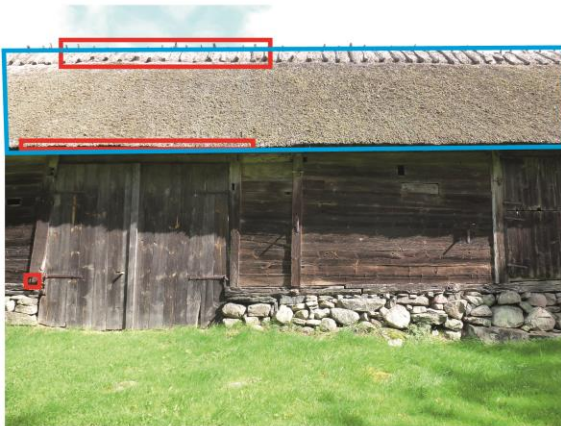
A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

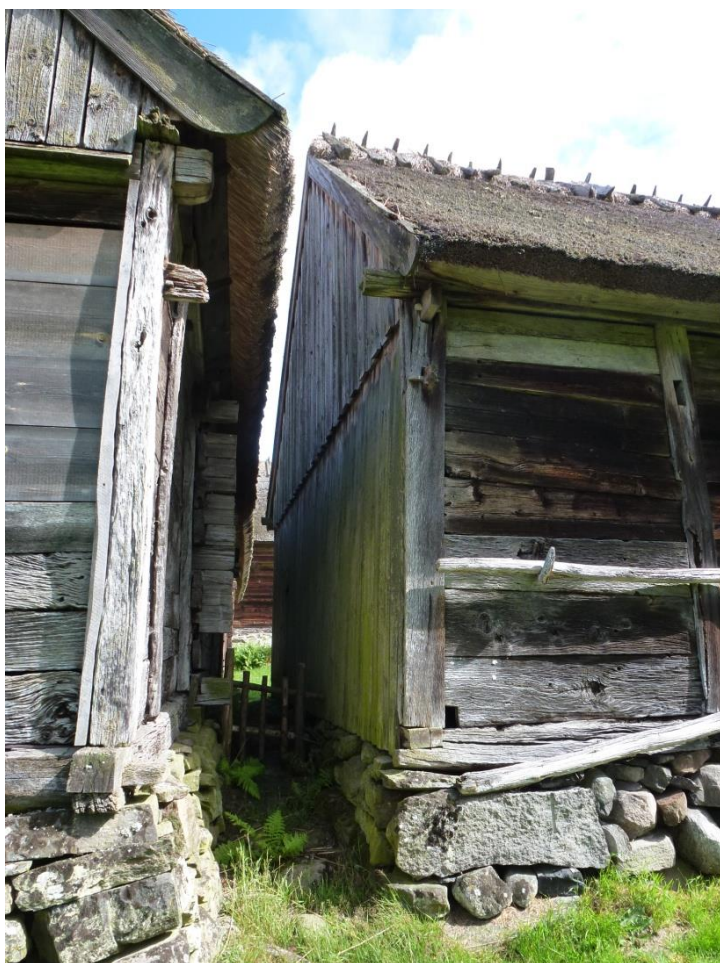
U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 12. Logen västra fasaden

Byggnads- del	Teknisk uppbyggnad, ytbehand- ling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Sockeln är kallmurad i natursten.	Skuggigt och fuktigt mot fasaden.	Hålla nere växtlighet.	U
Fasad	Skiftesverk/laföre som är klätt med stående panel. Panelen är satt kant i kant och fäst med spik.	Fasaden är i gott skick, dock algpåväxt och fukt som påverkar nederkanten av pane- len.	Hålla nere växtlighet	U
Takfot	Lejd, mot södra fasaden	Änden är skadad.	Skydda med tak/hatt	A
Vindskivor	Vindskivor med rundad avslutning	Vindskivor är till synes hela från marken sett. Solbräda har skador.	Bytes	B

Byggnads- del	Teknisk uppbyggnad, ytbehand- ling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Dörrar				
D4	Dörren i västra gaveln, till rum 123, består av fyra vertikalt ställda brädor som på insidan sammanbinds av tvärlåar upptill och nedtill och däremellan en snedsträva. Virket är sågat.	Röta nedtill p.g.a. fukt och algpåväxt.	Hålla nere växtlighet, om röta fortsätter behöver lagning ske på sikt.	B

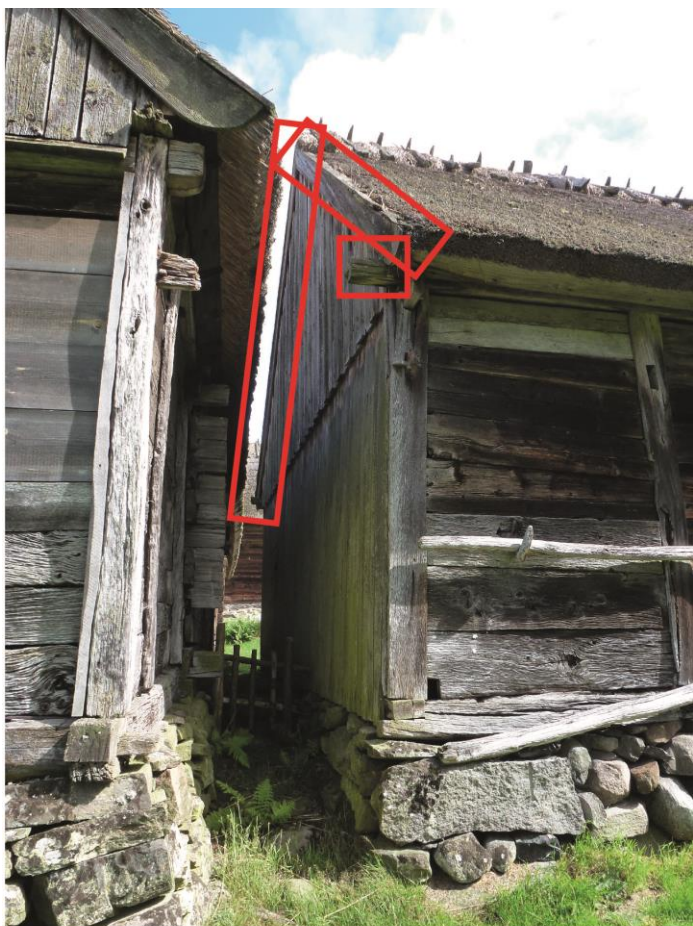
A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 13. Logen norra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Knappt synlig, men består av kallmurad natursten.	I gott skick.	Marken kan sänkas något, så att sockeln framträder, vilket minskar växlighetens negativa påverkan på fotträn.	B
Fasad	Fotträ	Större delen utbytt och i gott skick. Mot öster finns äldre fotträ kvar och är rötskadat.	Försöka behålla äldre fotträ som vittnar om byggnadens historia. Hålla nere växtlighet längs fasaden.	-- U
	Skiftesverk/laföre	Stående stolpar har begynnande röta i nederkant, i övrigt smärre partier rötskadade. Till vänster om norra porten saknas ett väggtimmer överst.	Bevaka	C

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Takfot	Lejden täcks av horisontala brädor.	Möjlig fuktskada mot östra hörnet.	Undersök	A
Tak	Stråtak, vass bundet med tråd i läkt. Ryggning med halm och ryggaträn som sammanfogats med dymlingar.	En del ryggaträn ur läge.	Omläggs i sti efter behov. I samband med omläggning kontrolleras takstolar och läkten.	B
Dörrar				
D 8	Dörr till rum 118, består av fem vertikalt ställda sågade brädor i var sida. Bandgångjärn upptill och nedtill med olika utformning.	Skador på dörrfoder mot gångjärn på östra sidan.	Håll växtlighet nere längs fasaden. Växtligheten håller fukt och ger upphov till skador och algpåväxt.	U
D 7	Dörr till rum 119, består av fyra vertikalt ställda sågade brädor samt en förstärkning med en smalare bräda i västra sidan. Bandgångjärnen har olika utformning. Det övre är utbytt och en äldre bit är instuckt under det nedre bandgångjärnet.	Påväxt av alger, stolpe mot norr skadad	Laga skadad stolpe	B
D 6	Dörr till rum 121, består av tre vertikalt ställda brädor i var sida. Den västra dörrhalvan har i överkant försetts med en horisontal bräda så att båda dörrhalvor har samma höjd. Brädorna på väster sida är fästade med tappar i tvärsålar på insidan. Bandgångjärnen har olika utformning på vänster och höger sida och saknas nedtill på vänster sida.	Röta i nederkant, tidigare partiellt lagad i nederkant.	--	--
D 5	Dörr till rum 122, består av åtta vertikalt ställda brädor. Brädorna är sågade och sammanfogade med not och spont. Bandgångjärn.	I gott skick	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 4. Logen östra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Sockeln är kallmurad i natursten	I gott skick	--	--
Fasad	Fotträ	Röta i överkant, moss-beväxt. Nedre knutar rötan-gripna.	Ta bort mossor.	U
	Skiftesverk/laföre Fasaden innehåller återanvända bälkar.	I södra facket är tredje bälken nedifrån räknat rötskadad mot mittstolpen och sitter löst mot stolpen.	Laga eller byt bälke med rötskada och förankra i mittstolpen.	C
Takfot	Lejd/tvärbjälke	Knut mot norr är helt slut, men skyddad av tak/hatt.	Byt tak/hatt vid behov.	B
Vindskivor	Vindskivor	Skadade sprickor i träet. Den södra vindskivan är skarvad.	Byts	A

Byggnads- del	Teknisk uppbyggnad, ytbehand- ling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Dörrar				
D 9	Dörr, bestående av fem vertikalt stående brädor fästade mot tvärså upptill och nedtill på insidan. Gångjärn: övre gångjärn enkelt utförande, de undre är av äldre typ. Brädorna är sågade. Över dörren sitter två horisontala brädor och däröver en vattbräda.	Rötskador i nederkant av dörr på höger sida. De horisontala brädorna har rötskador liksom fodret på södra sidan av dörren som har spruckit vid plugg som håller fast fodret.	Rötskadat virke lagas eller byts.	C

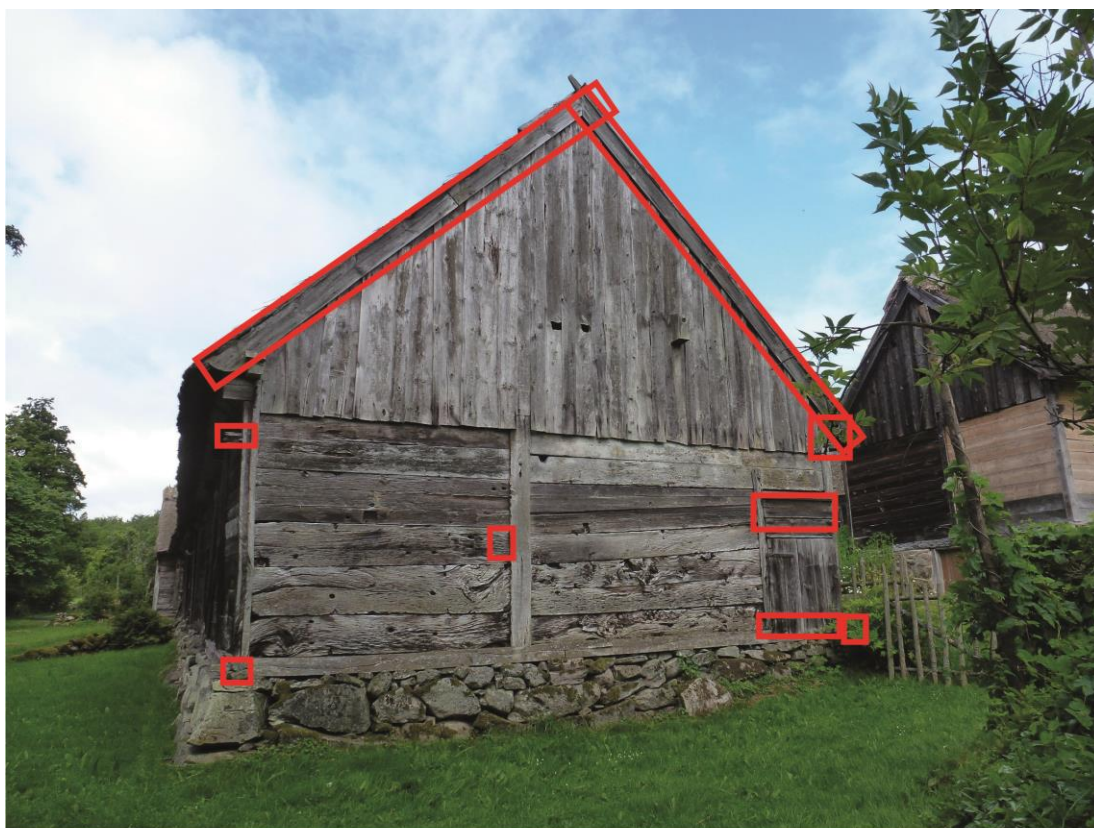
A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

C. Logen

Interiör

Nulägesbeskrivning interiör

Logen består av sju rum, med portlider i mitten och på vardera sidan om den tre rum. De mellansta av de tre rummen på bägge sidor har brädgolv och övriga rum har jordgolv. Portlidret är öppet in mot gården, men har port mot utsidan. Rummen nås via enskilda dörrar till varje rum, rummen mot gavlarna har dörr i gaveln övriga rum har antingen mot gårdsplanen eller både mot gårdsplanen och ut mot gårdens marker. Logen har inga fönster.

Händelser med avgörande betydelse för dagens interiör

Några takstolar har bytts ut helt eller delvis och några har förstärkts med nya sparrar.

Nya lejder och snedsträvor.

Nya portar (Äldre dörrar till portar förvaras i rum 122).

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Logens rumsindelning är sannolikt ursprunglig.

Rum 117. Rumsavdelning/innerväggar består av delvis äldre virke med spår av upplättningshugg och ihopfogning med tapp.

Rum 118. Rumsavdelningen/mellanväggarna består av delvis äldre virke med spår av skyrhugg och ihopfogning med tapp. Mot söder finns en äldre tvådelad dörr som har ett högt värde med tanke på att flera andra dörrar har utbytt virke.

Rum 119. Lucka mot söder. Tröskel vid dörr mot norr har slitage som vittnar om bruket av rummet.

Rum 120. I rummet återfinns en symbol gjord med rödkrita på ett antal stolpar. På väggarna finns också ett antal signaturer inristade (Melin 2014, s 32).

Rum 121. Ursprunglig rumsindelning.

Rum 122. Ursprunglig rumsindelning. Äldre bjälkar i mellanväggar har spår av skyrhugg.

Rum 123. Äldre bjälkar i mellanvägg mot rum 122 har spår av skyrhugg som berättar om beredningen av timret.

Särskilda vårdbehov

-

Diskussion om restaurering

-

Rum 117. Loggolv.

Rummet var fyllt med halm vid inventeringstillfället.

Värdebeskrivning och historik

I takstolarna finns material från olika tidsskeden.

Kultuhistoriskt värdefulla detaljer

Ursprunglig rumsindelning. Rumsavdelning/innerväggar består av delvis äldre virke med spår av upplättningshugg och ihopfogning med tapp.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Golvets var ej synligt då rummet var fyllt med halm.	--	Samla ihop all halm i rummet.	U
Sockel	Sockel var ej synligt då rummet var fyllt med halm.	--	Samla ihop all halm i rummet.	U

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Väggar	Skiftesverk/laföre Söder	En båle rötskadad mot mittstolpe	Lagas eller bytes.	C
	Väster	Ned till skiftesverk, öppet upptill. Infästning upptill mot norr med järn.	Det som gick att se av väggen, p.g.a. halm, är i gott skick.	--
	Norr	Partiell rötskada, andra bålen uppifrån räknat.	Bevaka	C
	Öster	En båle sitter löst mot mittstolpe och är i dåligt skick.	Bytes eller fästes.	C
Tak	I takstolarna finns material från olika tidsskeden. Snedsträva stöttar takkonstruktion mot söder och norr.	*Takstolarna ser ut att vara i gott skick	Vid omläggning av tak undersöks skicket på takstolar, lejder etc. ingående i takkonstruktionen.	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 118. Lilla logen.

Rummet var fyllt med halm vid inventeringstillfället.

Värdebeskrivning och historik

Loggolvet som inte är synligt har ett stort värde för byggnadens funktion. När tillfälle ges bör golvets skick studeras.

Kultuhistoriskt värdefulla detaljer

Rumsindelningen är original. Rumsavdelningen/mellanväggarna består av delvis äldre virke med spår av skyrhugg och hopfogning med tapp. Mot söder finns en äldre tvådelad dörr som har ett högt värde med tanke på att flera andra dörrar har utbytt virke.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Golvet var ej synligt då rummet var fyllt med halm. Golvnivån syns däremot i intilliggande rum 119 med utstickande golvbrädor.	--	--	--
Sockel	Sockeln var ej synlig p.g.a. att rummet var fyllt av halm.	--	--	--

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Vägg	Skiftesverk/laföre Söder	Fuktskada/röta, öster om dörren ett vägg-timmer, femte uppifrån räknat.	Bevaka skadan, svårt att säga vad den beror på. Skada är ej synlig utvändigt.	--
	Väster, skiftesverk nedtill och öppet upptill	I gott skick	--	--
	Norr	I gott skick	--	--
	Öster, rumsavdelning med skiftesverk nedtill och öppet upptill.	I gott skick	--	--
Tak	Nya lejder på båda sidor	I gott skick	--	--
	Takstolar	*Takstolar ser ut att vara i gott skick	Vid omläggning av tak undersöks skicket på takstolar, lejder etc. ingående i takkonstruktionen.	-- *
Dörrar och foder				
D1	Mot söder Port med nyare del och en äldre tvådelad dörr	Begynnande röta på övre tvådelad dörr	Bevarandevärd tvådelad dörr bevakas avseende begynnade röta.	--
D8	Port mot norr, utbytt virke	I gott skick	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet
C = åtgärd med lägst prioritet
U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet
-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 119. Huggehus.

Rummet var fyllt med halm, stängsel och virkesdelar vid inventeringstillfället.

Värdebeskrivning och historik

Huggehus är en plats för ved och vedhuggning men också husflit. I rummet skulle virke kunna förvaras och halmen sorteras i de andra logrummen, för att skildra de olika rummens bruk.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Ursprunglig rumsindelning. Luckor mot söder. Tröskel vid dörr mot norr med slitage vittnar om brukandet av rummet.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Golvet var dolt av halm. Golvnivån är lägre än rum 118.	--	--	--
Sockel	Svårt att se sockeln eftersom rummet är fyllt av halm mm.	--	--	--
Väggar	Fotträ synligt partiellt	På synliga partier är fotträet i gott skick.	--	--
	Skiftesverk/laföre	Väggar i gott skick.	--	--

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Tak	Takstolar har tidigare förstärkts med nya mot söder. Gamla sparar har fått vara kvar.	*Takstolar ser ut att vara i gott skick.	Vid omläggning av tak undersöks skicket på takstolar, lejder etc. ingående i takkonstruktionen.	--
Dörrar och foder				
D 7	Dörr mot norr, bestående av fyra vertikalt ställda sågade brädor som på insidan är sammanfogade med tvärså upptill och nedtill och däremellan en snedslå. En ytterligare tvärså har satts som förstärkning. Tvärsåar och snedslå ser ut att vara av tämligen nytt sågat virke.	I gott skick	--	--
Fönster och foder	Lucka mot söder	I gott skick	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 120. Stora porten.

Värdebeskrivning och historik

Porten mot söder har lagats med nyttillverkade dörrar och återanvända smidesdetaljer. Ut mot gården har snedsträvor satts upp i hörnorna av lidrets öppning som stöd.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

I rummet återfinns en symbol gjord med rödkrita på ett antal stolpar. På väggarna finns också ett antal signaturer inristade (Melin 2014, s 32).

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Öppet portluder med marken som golv.	I gott skick	--	--
Sockel	Sockeln är kallmurad med natursten.	I gott skick	--	--

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Väggar	Fotträ	Fotträ lagat i nordöst, lite mjukt trä i söder men stabilt.	--	--
	Skiftesverk/laföre Söder	Väggar i gott skick	--	--
	Väster, inskriptioner i norra facket och stolpe med rödkritamarkering.	--	--	--
	Öster, övre väggtimmer ej infogade i stolpe utan satta utanpå.	--	--	--
	Snedsträvor mot norr	Den östra snedsträvan har en skada.	Undersök	A
Tak	Takstolar förstärkta med snedsträvor.	--	--	--
Dörrar och foder				
D 2	Dörr till portlider, rum 120 består av sju vertikala brädor i vardera halva, virket är sågat. Brädorna är fästa mot tvärlåar och däremellan snedsträva samt en extra tvärlå i nederkanten av dörren. Bandgångjärn med innåtvikt avslutning. I porten har fästs ett smitt handtag med hjärtformat bleck med nyckelhål och som troligen suttit på annan plats tidigare.	Dörren är i gott skick med fungerande gångjärn.	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 121. Loggolv.

Värdebeskrivning och historik

Några bålar i väster har bytts ut. I rummet förvaras jordbruksredskap och visar hur rummet använts historiskt. En del löst virke skulle kunna förvaras i huggehuset, rum 119.

Kultuhistoriskt värdefulla detaljer

Ursprunglig rumsindelning.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Jordgolv med enstaka större sten som förmodligen funnits där naturligt och inte tagits bort.	Enstaka djurhåll/djurgång	Håll för djurgång kan fyllas igen av säkerhet för besökare.	C
Sockel	Sockeln består av kallmurad natursten	I gott skick	--	--
Väggar	Fotträ	Fotträ mot söder har skador, men stabil.	--	--
	Skiftesverk/laföre			
	Söder	Utbytta bålar	--	--
	Väster	--	--	--
	Norr	--	--	--
	Öster	3:e väggtrimret underifrån träfoten räknat har en skada.	Igen åtgärd, begränsad skada.	--

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Tak	Takstolar	*Takstolar ser ut att vara i gott skick.	Vid omläggning av tak undersöks skicket på takstolar, lejder etc. ingående i takkonstruktionen.	--
Dörrar och foder				
D 6	Dörr till rum 121, består av tre vertikalt ställda brädor i var sida. Invändigt har östra dörrhalvan en tvärså upptill och nedtill och en genomgående bult för låsanordning. Bandgångjärn saknar fäste. Den västra dörrhalvan har i överkant försetts med en horisontal bräda så att båda dörrhalvor har samma höjd. Invändigt har brädorna sammanfogats med två tvärsåar nedtill, den undre är nyare och av sågat virke. Ytterligare en tvärså håller samman de vertikala brädorna upptill. Den horisontala övre brädan är fäst mot de vertikala brädorna med tre vertikala mindre brädbitar. Bandgångjärnen har olika utformning på vänster och höger sida och saknas nedtill på vänster sida.	Dörren har tidigare lagats och förstärkts.	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 122. Loge.

Värdebeskrivning och historik

Lagning av lejder, takstolar och andra delar av taket. Renovering av dörrar. Byte av bålar i väster och öster.

Kultuhistoriskt värdefulla detaljer

Ursprunglig rumsindelning. Äldre bjälkar i mellanväggar har spår av skyrhugg.

Äldre dörrar till portar förvaras i rummet.

Bygg- nadsdel	Beskrivning, material, ytbehand- ling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Brädgolv	I gott skick	--	--
Sockel	Sockeln är ej synlig ligger under brädgolv.	--	--	--

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Vägg	Skiftesverk/laföre Söder	Väster om port finns glipor, många smala små brädor – lappat.	--	--
	Väster	Tre bälkar är nyare och bindbjälke har skyrhugg.	--	--
	Norr	---	--	--
	Öster	Tre bälkar nerifrån räknat är nyare. Norra facket två bälkar. Bindbjälke har skyrhugg.	Tapp i stolpe mot söder är ny kan bytas mot mer kulturhistoriskt anpassad tapp.	C
Tak	Lejd mot söder	Äldre lagning glider isär.	Justeras. Kan göras i samband med omläggning av tak på detta parti.	B
	Lejd mot norr, skarvad mot rum 123			
	Takstolar	*Ser ut att vara i gott skick.	Vid omläggning av tak undersöks skicket på takstolar, lejder etc. ingående i takkonstruktionen.	--
Dörrar och foder				
D 3	Södra dörren mot rum 122, består av fem vertikalt ställda brädor i vardera halva, virket är sågat. Bandgångjärn med spetsig ände.	Dörr i bra skick med fungerande gångjärn.	--	--
D 5	Norra dörren mot rum 122, ny med sju vertikalt ställda brädor som är sågade. De är sammanfogade med tvärså upptill och nedtill och däremellan en tvärså. Brädorna är sågade och sammanfogade med not och spont. Bandgångjärn.	Dörr i gott skick.	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 123. Loggolv.

Värdebeskrivning och historik

Stora delar av gaveln har utbytt virke och några takstolar är utbytta. Löst liggande brädor skulle kunna förvaras i huggehuset, rum 119.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Ursprunglig rumsindelning.

Äldre bjälkar i mellanvägg mot rum 122 har spår av skyrhugg som berättar om beredningen av timret.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Jordgolv med enstaka sten. Endast en mindre del av golvet är synligt p.g.a. av att det är täckt med halm.	--	--	--
Sockel	Sockel består av kallmurad natursten.	--	--	--

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Väggar	Skiftesverk/laföre Söder, skiftesverk Väster, panel Norr, skiftesverk Öster, skiftesverk nedtill öppet upptill.	Alla väggar i gott skick.	--	--
Tak	Takstolar varannan ny	Takstolar ser ut att vara i gott skick.	Vid omläggning av tak undersöks skicket på takstolar, lejder etc. ingående i takkonstruktionen.	-- *
Dörrar och foder				
D4	Dörr mot väster är ny med fyra vertikalt ställda brädor som sammanfogats med tvärså upptill och nedtill och däremellan en snedsträva.	Dörr har ett begynnande rötangrepp nedtill.	Dörren sitter i en vägg som står i skugga det är därför extra viktigt att hålla nere växtlighet utanför husets fasad.	U

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

D. Stallet

Stallet sett från öster.

Exteriör

Nulägesbeskrivning exteriör

Stallängan är belägen i väster och består av hönshus, hackselloge, häststall och kostall. Mot kostallet har tillfogats en hölada. Byggnaden är uppförd i skiftesverk/laföre i kombination med knuttimring. Topografin sluttar mot söder vilket gör att stengrunden i södra änden vid den tillfogade höladan är betydligt högre.

Stallet

Sockeln är murad av natursten som är högre mot söder, på grund av topografin. Byggnaden är uppförd i skiftesverk/laföre i kombination med knuttimring. Västra och östra sidan är till största del försedd med locklistpanel spikad med trådspik, dock inte den tillfogade höladan och inte heller norra gaveln och delar av västra fasadens norra del där det finns inskriptioner med årtalen 1903 och 1911. Årtalet 1903 skulle kunna vara det år då locklistpanelen sattes upp.

Norra gaveln har kombinerat skiftesverk in mot hönshuset och stående plank in mot "förrummet" till gården. Porten har inskriptioner.

Lejder är täckt med horisontala brädor, vattbrädor, gavelrösten etc. Vindskivor har rundad nedre kant samt solbrädor.

Byggnaden är omålad. Stallet har sammanlagt 8 fönster, de flesta försedda med planglas förutom fönstren på östra sidan som är munblåsta eller valsade liksom något glas i fönster 6 på

västra sidan. Byggnaden har 9 dörrar. En dörr i hackelselogens västra vägg är igensatt och istället har ett fönster satts in.

Sadeltaket är strätäckat med vass och ryggad med halm och ryggaträn fästa med dubb.

Byggnaden har en hög ålder och har vid dendrokronologisk analys konstaterats innehålla virke fällt vintern 1666/1667. Byggnaden innehåller också ramsågat virke (Melin 2009). Den del av stallbyggnaden som är knuttimrad är sannolikt äldre än övriga delar i skifte verk. Norra delen (128) har i något skede haft putsade ytterväggar.

Händelser med avgörande betydelse för dagens exteriör

1666/1667	Virke som ingår i byggnaden fälls denna vinter.
1885-1956	Taket höjs, höladan byggs och kostallets inredning ändrades under Nils Åkessons och sonen Per Nilssons tid (Melin 2014, s 27).
1903	Locklistpanel sätts upp (Melin 2014, s 26).
Före 1945	Drängkammarens norra vägg reverteras (Melin 2014, s 26).
Efter 1945	Utedasset flyttas från stallets västra sida till sin nuvarande plats.
1956-	Revertering drängkammare togs ner och nya bålar av cirkelsågat virke sattes upp. Delar av lejder, väggtimer och fotträ byts ut (Melin 2014, s 27).
1960-talet	En holmeja på stallets östra takfall togs bort (Melin 2014, s 29).
2011	På stallets södra gavel, östra facket, har fem sentida "plankor" av ek bytts mot fyra nytillverkade bålar av kärnfur (äldre foto har använts som förlaga inför monteringen). Likaså har det befintliga fotträet under östra facket avfasats för att främja vattenavrinningen. Vid en tidigare restaurering lades en skyddande vattbräda ovanpå fotträet, men bedömningen gjordes under årets insats att denna kunde tas bort.
2013	På stallet, västra takfallet, har den norra förbrukade vattbrädan ersatts med ny av fur (nr 3). Inne i stalldelen har en stolpe bladskarvats i nedre delen (med nytt furutimmer) och en stolpe har fästs med timmerspik mot befintligt tröskelstycke (nr 5). Ett litet trasigt fönsterglas på östra långsidan har bytts mot begagnat munblåst glas samt kittats med linoljekitt (nr 4).

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Byggnaden har som helhet ett högt kulturhistoriskt värde med tanke på dess ansevärda ålder. Detta ger en unik inblick i hur en stallbyggnad från 1600-talet såg ut.

Södra fasaden: Sammanfogningar som är original bör värnas.

Västra fasaden: Inskriptioner med årtalen 1903 och 1911 i norra facket, som daterar en förändring av byggnaden och där årtalen 1903 troligen avser året då panelen sattes upp.

Norra fasaden: Norra gavelröset, hål efter plugg som hållit den stående panelen, vilket är en äldre typ av fästning av panel. Porten och intilliggande vägg med inskriptioner och infästningar med plugg (Melin 2011; 2014). Några av pluggen är utbytta med plugg av fur, vilka kan ersättas med plugg av ek som det ursprungligen varit.

Östra fasaden: Norra portens insida med inskriptioner och hopfogningar med plugg. Porten in till "hönshuset" med inskriptioner, äldre gångjärn och beslag runt nyckelhål. Väggen söder om dörren till hönshuset är väggtrimmet numrerat och har inskriptioner. Dörr till hackselloge med gångjärn. Generellt – hopfogningsdetaljer i originalvirke.

Särskilda vårdbehov

Generellt behöver växtlighet hållas ner runt byggnadens fasader.

Södra fasaden: Sammanfogningar som är original bör i möjligaste mån skyddas så att röta och vittring bromsas.

Västra fasaden: Viktigt att väggtrimmet även i fortsättningen skyddas av panel och att viktiga konstruktionsdetaljer som sammanfogningar med knutskallar som är original skyddas och att röta och vittring bromsas.

Östra fasaden: hopfogningsdetaljer som angripits av röta kan behöva skyddas med tak/hatt för att bromsa fortsatt röta och vittring.

Diskussion om restaurering

I söder har en hölada byggts mot stallet. Höladan har en inrasad stengrund mot väster och i samband med lagning av denna skulle man kunna överväga att lägga till ett trappsteg på den invändiga stentrappan för att underlätta tillgängligheten. I samband med lagningen ses även markens skick över.

Fasad 15. Stallet södra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Kallmurad sockel i natursten.	I gott skick	--	--
Fasad	Skiftesverk/laföre, två fack. Bålar av återanvänt virke samt nyare lagning i östra fackets övre del.	En båle rötskadad mot öster. Knutskallar rötskadade.	Bevakas. Knutskallar skyddas med tak/hatt.	-- A
	Gavelröste med stående panel. Panel som suttit löst i nederkant har 2015 fästs med spik	--	--	--
	Vattbräda mellan vägg och gavelröste. Som varit rötskadat har 2015 bytts ut.	--	--	--
Vindskivor		Sprickor i vindskivor.	Vindskivor och solbrändor ersätts.	B

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 16. Stallet västra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Sockel kallmurad i natursten. Söder om dörr 2 sitter en sten i sockeln som tidigare kan ha varit en trappsten.	Delar av grunden har rasat in i söder.	Återställ grunden.	A
Fasad	Fotträ	Fotträ är rötskadade i varierad omfattning, men bedöms stabila.	--	--
	Skiftesverk/laföre och knuttimring som har skyddats med locklistpanel, förutom på södra delen och i norr där det finns inskriptioner. Knutskallar är ej inklädda.	Locklistpanelen har skador som sprickor vid spik, lister som lossnat och även panel som lossnar.	Lös panel och lister spikas fast och saknade delar ersätts.	B
		Knutskallar saknas på några ställen.	--	--
Takfot	Lejden klädd med horisontala brädor.	Brädorna i gott skick, lejdens skick se interiör.	--	--

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Tak	Stråtak, vass bundet med ståltråd i läkt. Ryggning med halm och ryggaträn hopfogade med dubb.	I huvudsak i bra skick	Omläggs i sti efter behov. I samband med omläggning kontrolleras takstolar och läkten.	B
Fönster	6 fönster, 1-6 söderifrån räknat. Alla fönster har planglas, utom möjligen fönster 6.		På sikt kan planglas bytas mot munblåst glas.	C
F 1	Två glas	Fönsterram skadad.	Ramen lagas.	A
F 2	Fyra glas	Gott skick.	--	
F 3	Fyra glas	Gott skick.	--	
F 4	Fyra glas	Kitt saknas.	Kittas om.	A
F 5	Fyra glas	Kitt saknas.	Kittas om.	A
F 6	Två glas	Kitt saknas.	Komplettera kitt.	A
Dörrar	Två dörröppningar, 1-2 från söder räknat.			
D 1	Fem vertikalt ställda sågade brädor varav den yttersta är smalare än övriga. Brädorna är sammanfogade med not och spont. Nedtill en horisontal bräda som låser dörren, som inte har några gångjärn. På insidan är brädorna sammanfogade med tvärså upptill och nedtill. På insidan sitter äldre typ av gångjärn.	Foder i dörröppning lös. Mycket or.	Spikas fast.	B
D 2	Fem vertikalt stående sågade brädor. På insidan är brädorna sammanfogade med två tvärsåar upptill och en nedtill. Bandgångjärn varav det övre är trasigt.	I gott skick.	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

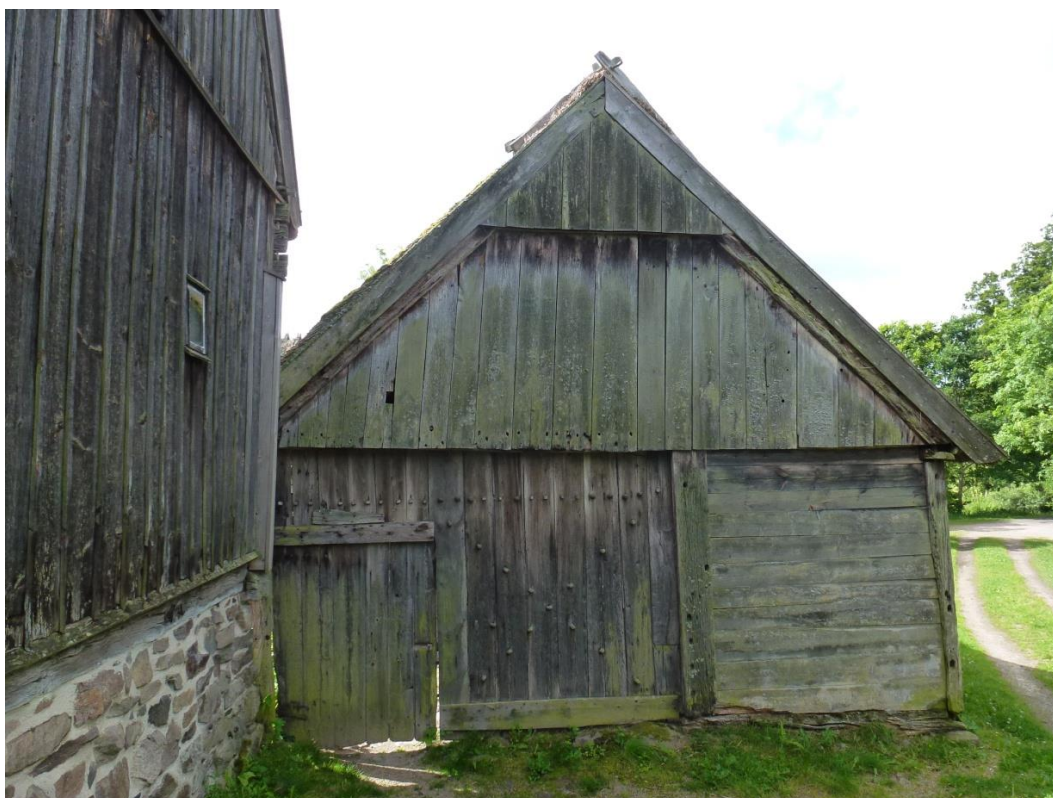
U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

- Skada
- Underhåll
- Omläggning tak
- Undersök vidare
- Hålla nere växtlighet

Fasad 17. Stallet norra fasaden.

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Grunden består av kallmurad natursten.	Grunden är ej synlig över mark.	Rensa fram och frilägga stengrunden.	B
Fasad	Fotträ Väggtimmer i skiftesverk/laföre mot väster, stående plank mot öster och i gavelröstet. Det liggande väggtimret in mot rummet som tidigare varit omnämnt drängstuga har varit reverterat (Melin 2014, s 26).	Fotträ helt rötskadat och närmast liggande väggtimmer, som sedan tidigare är utbytt, är rötangripet.	Fotträ byts helt liksom intilliggande rötskadat väggtimmer. Håll nere växtlighet intill fasaden. Växtlighet håller fukt och bidrar till att skapa rötangrepp.	A U
	Invändigt är stående brädor fäst mot tvärlåar och snedsträvor med plugg som är genomgående.	--	Några av pluggen är utbytta med plugg av fur, vilka kan ersättas med plugg av ek som det ursprungligen varit.	C

	Knutskallar	Mot väster är övre knutskallen rötskadad.	Skyddas med hatt.	A
	Gavelsparrar som håller panel i gavelröstet	Gavelsparrar är i dåligt skick.	Gavelsparrar ersätts alternativt halvsulas om det är möjligt.	A
Vindskivor	Trä.	Vinskivor har sprickor	Ersätts med nya vindskivor och solbrädor.	A
Dörrar				
D3	Porten in till gården består av sex vertikalt ställda sågade brädor. Invändigt är de sammanfogade med tvärlå upptill och nedtill och däremellan en snedsträva. Porten har inskriptioner. Ett bangångjärn sitter utvändigt nedtill på dörren och ett sitter på insidan upptill på dörren.	Porten är i gott skick.	--	--

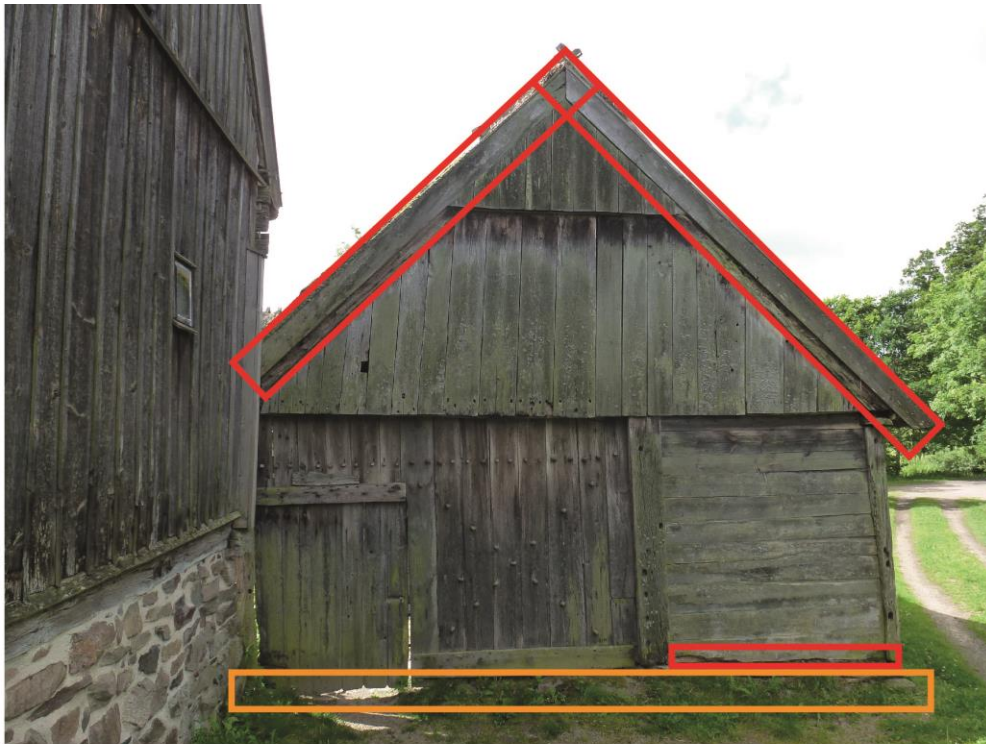
A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 18. Stallet östra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Sockel i kallmurad natursten	I gott skick	--	--
Fasad	Fotträ	Påväxt av alger på fasadens nedre del. Mycket angripet av or på hela fasaden.	Viktigt att hålla nere växtlighet intill fasaden för att minska att fukt hålls kvar.	U
	Knuttimring och skiftesverk/laföre	--	--	--
	Locklistpanel på fasadens norra del.	--	--	--
Takfot	Lejden klädd med horisontala brädor.	Brädorna i gott skick, lejdens skick se interiör	--	--
Tak	Stråtak, vass bundet med ståltråd i läkt. Ryggning med halm och ryggaträn hopfogade med dubb.	I huvudsak bra skick, några ryggaträn ur läge.	Omläggs i sti efter behov. I samband med omläggning kontrolleras takstolar och läkten.	B

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Fönster	2 fönster med munbläst eller valsat glas.			
F 7	Fyrglas	I gott skick om än grov kittning	--	--
F 8	Fyrglas	I gott skick om än grov kittning.	--	--
Dörrar	5 dörrar, 4-8 från norr räknat			
D 4	Dörr till hönshus består av tre vertikalt ställda sågade brädor som på insidan är sammanfogad med en tvärlå upptill och nedtill. Dörren låses med hasp, men det finns också bleck runt ett nyckelhål. I nederdelen av dörren har en "hönslucka" sågats upp. Enkla bandgångjärn upptill och nedtill.	I gott skick	--	--
D 5	Dörr till hackselloge, består av fyra vertikalt ställda sågade brädor som på insidan är sammanfogade med tvärlå upptill och nedtill med tappar. Bandgångjärn.	Den norra brädan är skadad och har lagats på baksidan med extra stödbräda 1999, nu i bra skick.	--	--
D 6	Dörr till häststall, består av tre vertikalt ställda sågade brädor som på insidan är sammanfogade med tvärlå upptill och nedtill och däremellan en snedsträva. Upptill på dörren har fäst en horisontal bräda. Bandgångjärn.	I gott skick	--	--
D 7	Dörr till kostall, Består av sex vertikalt stående sågade brädor av sågat virke. På insidan är de sammanfogade med tvärlå upptill och nedtill och däremellan snedsträva också i sågat virke. Ett handtag av böjt trä har fästs på insidan. Hasp på insida och utsida. Bandgångjärn.	I gott skick	--	--

Byggnads- del	Teknisk uppbyggnad, ytbehand- ling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Dörrar				
D 8	Dörr till kostall, består av fem vertikalt ställda sågade brädor som på insidan sammanfogats med tvärså upptill och nedtill och däremellan snedsträva. Hasp på insida och utsida. Bandgångjärn. Innåtgående dörr. Vitkalkad på insidan.	I gott skick	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

B = åtgärd med normal prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

U = underhåll

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

D. Stallet

Interiör

Nulägesbeskrivning interiör

Stallet består ursprungligen av hönshus/drängkammare, hackselloge, häststall, och kostall. Därtill har fogats en hölada i söder. Inredningen i häststallet är original, med undantag för få detaljer. Kostallets inredning har ändrats under 1800-1900-talet, men bär i övrigt många spår av den ursprungliga inredningen.

Händelser med avgörande betydelse för dagens interiör

1885-1956 Taket höjdes, höladan byggdes och kostallets inredning ändrades under Nils Åkessons och sonen Per Nilssons tid (Melin 2014, s 27).

Dörren mot söder i hackselogen sattes igen och istället insattes ett fönster.

En "hönslucka" sågades upp i dörren till rum 128.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Eftersom byggnaden har en ansevärd ålder har hela byggnadens interiör ett högt värde. Även rum 124 som tillkommit senare har en viktig del i förståelsen av gårdens historia.

Rum 124: Norra väggen är den tidigare ytterväggen före tillbyggnaden. I norra väggen finns plugghål kvar för infästning av panel i gavelröset. Plugg finns också kvar runt en äldre igensatt dörröppning. I norra väggen finns två ursprungliga gluggar.

Rum 125: Kostall. Tre ursprungliga gluggar med fasade sidor. Inskriptioner i anslutning till dörr 7.

Rum 126: Häststall. Dörren mot väst har ett överstycke som är uthugget i väggtrimret, som ej bör bytas. Båsen med inredning och öppningar för fodring i norra väggen.

Rum 127: Många inskriptioner i norra och södra väggen (Melin 2014, s 30). Fodringsluckor in mot häststallet. Äldre foder till tidigare dörröppning nu igensatt med äldre bläck för runt nyckelhål. Norra väggen har mindre gluggar med fasade sidor, ursprungliga.

Rum 128: Äldre bläck runt nyckelhål i dörren. Luckor in mot hackselogen från olika tider.

Särskilda vårdbehov

Rum 126. Häststall. Samtliga originaldelar har ett högt värde p.g.a. dess höga ålder och den tydliga funktionen och bruket. Ur pedagogisk synvinkel bör stallet vara värt att visa som stall och inte förvaringsplats för diverse saker.

Diskussion om restaurering

-

Rum 124. Hölada.

Värdebeskrivning och historik

Höladan är sekundär i förhållande till stallet och rummet har idag behov av åtgärder.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Byggnadsdelen vittnar om ett nytillkommet behov av utrymme under 1800-talet, som kan sättas samman med brukandet av gården.

Norra väggen är den tidigare ytterväggen före tillbyggnaden. I norra väggen finns plugghål kvar för infästning av panel i gavelröset. I norra väggen finns två ursprungliga gluggar.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, historik ytbehandling/kulör	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Jordgolv	Ojämn golvnivå	Se över golvet i samband med lagning av stengrunden.	A
Sockel	Sockeln består av kallmurad natursten.	Stengrund en har rasat in i väster	Lagas	A
Väggar	Söder: Återanvänt timmer och "nya" lagningar.	I västra facket tre nedre väggtimmer rötskadade. I Östra facket är ett timmer i två delar. Fotträet är utbytt och i bra skick.	Bevaka	--
	Väster: Återanvänt timmer	Begränsad rötskada på tre väggtimmer.	Bevaka	--
	Norr: Ursprunglig yttervägg	Gott skick	--	--
	Öster: Återanvänt timmer	Fotträ något rötskadat mot söder.	Skuggigt läge utvändigt där fukt lätt får fäste. Bevaka.	--
Tak	Öppen takstol, vass bundet med ståltråd i läkt.	*Takstolarna ser bra ut, sett nedifrån.	Vid omläggning av tak undersöks skicket på takstolar, lejder etc. ingående i takkonstruktionen.	--

Byggnadsdel	Beskrivning, material, historik ytbehandling/kulör	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Dörrar och foder				
D9	Dörr mot kostall togs upp i samband med förändring av inredning av kostallet. Dörren består av fem vertikalt stående brädor som sammanbinds av tvärså upptill och nedtill och däremellan snedsträva. De två bandgångjärnen är av olika typ och troligen återanvända. Dörren är försedd med hasp. Den är vitkalkad in mot kostallet.	I gott skick	--	--
	Den äldre ursprungliga dörren är igensatt med återanvänt timmer, fyra stycken, flankerade av sekundära dörrfoder.	I gott skick	--	--
Fönster och foder	I den norra väggen finns två ursprungliga gluggar. Öppningarna är större in mot rummet. Den östra är igensatt, troligen när den nya dörren togs upp.	I gott skick	--	--
Trappa	Två trappor mot norr av natursten. Den västra ursprunglig och den östra sekundär.	Trappsteg saknas i bägge trappor.	I samband med lagning av sockeln kan man överväga att lägga till ett trappsteg på den invändiga stentrappan för att underlätta tillgängligheten.	A

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 125. Kostall.

Värdebeskrivning och historik

Rummet bär på många tidsskikt och har ett stort pedagogiskt värde, både för att kunna berätta om brukandet av rummet före ändringen av inredningen och efter.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Vädringsluckor och ursprungliga öppningar samt ursprunglig stomme.

Tre ursprungliga gluggar med fasade sidor. Inskriptioner i anslutning till dörr 7.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, historik ytbehandling/kulör	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Stenlagt golv som kan ha lagts om i samband med förändring av inredningen i kostallet.	I gott skick	--	--
Sockel	Sockeln består av kallmurad natursten.	I gott skick	--	--

Byggnadsdel	Beskrivning, material, historik ytbehandling/kulör	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Väggar	Fotträ mot söder	Rötskadat men i skyddat läge	--	--
	Fotträ mot väst skarvat	Fotträ rötskada i anslutning till dörr mot väst.	--	--
	Fotträ mot öst utbytt.	I gott skick.	--	--
	Skiftesverk/laföre. Söder, fem bålar återanvända i igensatt öppning.	Fem bålar något rötskadade men i skyddat läge.	--	--
	Väster, vitkalkade bålar, mot söder finns i två fack mellan följare väldigt två väldigt breda bålar, troligen inte ursprungliga. 4 följare finns infogade i väggen.	Skyddas utvändigt av locklistpanel.	--	--
	Norr	Nedre skift dålig lagning, röta hela väggen. Skyddas utvändigt av locklistpanel.	--	--
	Öster	Röta nedre skift	--	--
Tak	Innertak av sågade brädor med vankant och bark kvar.	I gott skick.	--	--
	Takstolar	*	Vid omläggning av tak undersöks skicket på takstolar, lejder etc. ingående i takkonstruktionen.	-- *
Dörrar och foder	Dörr mot söder igensatt.	Foder något skadat.	--	--
	Dörr mot väst, "äldre" låsanordning.	Södra stolpen har en ful lagning med sten och bruk i ett genomgående hål.	På sikt kan lagningen göras bättre.	C
	Dörr mot öst, utbytt. Kan ha haft en annan låsanordning, se skavmärke.	I gott skick.	--	--

Byggnads- del	Beskrivning, material, historik ytbehandling/kulör	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Fönster och foder	Två gluggar mot söder och en glugg mot väster med fasade sidor. Alla ursprungliga.	I gott skick.	--	--
F1-F3	Tre fönster mot väst, Två med fyrglas och ett med tvåglas. Glasen är planglas.	I gott skick.	För bättre upplevelse av byggnaden som daterats till 1600- talet kan planglasen på sikt bytas till handblåst glas.	C
F8	Fönster mot öst med fyrglas av munblåst eller valsat glas.	Röta i underkant och insektsangrepp.	--	--
	Lucka i västra väggen igensatt.	--	--	--
Övrigt, kobås etc	Inga ursprungliga bås för kor. Inredningen är ändrad så att korna skall stå vända mot mitten där utfodring skett.	--	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 126. Häststall.

Värdebeskrivning och historik

Rummet bär på flera tidsskikt, men framförallt har rummet behållit den ursprungliga båsindelningen för hästar med foderöppningar in mot hackelselogen. Rummet har ett högt pedagogiskt värde.

Kultuhistoriskt värdefulla detaljer

Foderöppningar in mot hackelselogen, borrarade hål över foderöppningar som vittnar om att det kan ha funnits någon form av tak eller foderhylla över desamma. Detta borde kunna undersökas närmare.

Båsindelningen är ursprunglig även om delar av båsens väggar har utbytt virke. Ursprunglig stomme.

Dörren mot väst har ett överstycke som är uthugget i väggtimret, som ej bör bytas. Båsen med inredning och öppningar för fodring i norra väggen.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Stenlagt golv	I gott skick	--	--
Sockel	Ej synlig	--	--	--
Väggar	Fotträ mot öster utbytt. Fotträ mot väster skarvat.	I gott skick	--	--
	Skiftesverk/laföre Söder	Sydöst äldre rötskadad bål har försetts med stötta.	--	--
	Väster	Nedre bål rötskadade men är skyddade, 8:e bålen lagad mot norr.	--	--
	Norr	Bål nere i bås mot väst, skadad men stabil.	--	--
	Öster	Rötskador mot söder, dock skyddade. Enstaka bytta bål. Lagning mot norr, 7:e bålen underifrån räknat.	--	--
Tak	Innertak mot vind av sågade brädor.	I gott skick	--	--
	Tvärgående bjälkar Södra bjälken har urtag och mindre lagning mot väst.	Angripna av or. Den mittersta lagad i öster med järn.	--	--
	Bjälkar som binder bjälkar och bås.	Angripna av or.	--	--
	*Takstolarna ej inspekterade.	*Takstolarna ej inspekterade.	Vid omläggning av tak undersöks skicket på takstolar, lejder etc. ingående i takkonstruktionen.	-- *

Byggnads- del	Beskrivning, material, ytbehand- ling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Dörrar och foder				
D 2	Ny dörr med äldre foder mot väst.	Foder på dörrens norra sida är rötangripet i nederkant och har lagats med en tilläggsbräda. Öppningens norra sida är försedd med nytt foder.	--	--
		Bräda tillagd på sockelns trampyta.	Förstärks med sammanbindande mindre bräda.	B
D 6	Dörr mot öst är ny med gamla foder. Fem vertikalt stående brädor, med sågade brädor. På insidan är brädorna sammanfogade med två tvärlåar upptill och en nedtill. Bandgångjärn.	Nedre regeln har brustit.		
Fönster och foder				
F4	Mot väst; fönster med fyrglas, planglas.	Or och röta under fönstret i väggstimret som utgör fönstrets underkant.	--	--
F7	Fönster mot öst fyrglas, munblåst eller valsat glas	--	--	--
	Lucka i södra väggen igensatt.	--	--	--
Övrigt				
	Mellanväggar i hästbås består av utbytt timmer.			
	Tråg	Några trasiga delar, med tvärgående lister som brustit.	Lagas	C

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 127. Hackelseloge.

Värdebeskrivning och historik

Rumsindelningen är ursprunglig med foderöppningar in till häststallet, vilket vittnar om brukandet av hackelselogen med förberedande av foder till hästarna.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Rumsindelningen är ursprunglig med foderöppningar in till häststallet. Många inskriptioner i norra och södra väggen (Melin 2014, s 30). Fodringsluckor in mot häststallet. Äldre foder till tidigare dörröppning nu igensatt med äldre bläck för runt nyckelhål. Norra väggen har mindre gluggar med fasade sidor, ursprungliga. Ursprunglig stomme.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Golvbrädor skrubbhylade.	I gott skick.	--	--
Sockel	Ej synlig	--	--	--

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Väggar	Fotträ			
	Väster	Rötskadat, men i skyddat läge.	--	--
	Norr	Rötskadat men stabilt	--	--
	Öster	Utbytt i gott skick		
	Skiftesverk/laföre			
	Söder, väggtimmer utbytt under 1900-talet. De fyra övre väggtimren har ett flertal inskriptioner från tiden 1907-1966.	Mycket rötskador och or i nedre parti. Övre parti med utbytt timmer är i gott skick.	--	--
	Väster	Väggen är i gott skick förutom de två understa väggtimren som mot norr är rötskadade.	--	--
	Norr, mycket inskriptioner från 1854 och framåt, utbytt timmer i övre delen av väggen.	Norra väggen, västra facket är det övre väggtimret rötskadat, annars är väggen i gott skick.	--	--
Tak	Öppen takstol, vass bundet med ståltråd i läkt.	*Takstolar ser bra ut, sett underifrån.	Vid omläggning av tak undersöks skicket på takstolar, lejder etc. ingående i takkonstruktionen.	--
Dörrar och foder	Dörr mot väst, äldre öppning igensatt, insatt ett fönster.	--	--	--
D 5	Dörr mot öst, äldre öppning, tidigare lagad.	Skador på tvärlår i ändarna p.g.a många spik.	--	--
Fönster och foder				
F5	Fönster mot väst, planglas.	Nederkant på fönstret rötskada	Bevaka	C
	I norra väggen, mellersta facket finns en äldre glugg med fasade kanter. I västra facket finns ytterligare gluggar tillkomna vid olika tider.			

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 128. Hönshus.

Värdebeskrivning och historik

Idag benämns rummet som hönshus och en lucka för höns har sågats upp i dörren. Tidigare har rummet använts som drängkammare.

Kultuhistoriskt värdefulla detaljer

Äldre bläck runt nyckelhål i dörren. Luckor in mot hackselogen från olika tider. Ursprunglig stomme.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Jord och sten	--	--	--
Sockel	Ej synlig	--	--	--
Väggar	Fotträ	Fotträ mot norr är rötskadat.	Fotträet bytes	A
Tak	Öppen takstol, vass bundet med ståltråd i läkt.	*Takstolarna ser bra ut, sett nedifrån.	Vid omläggning av tak undersöks skicket på takstolar, lejder etc. ingående i takkonstruktionen.	
Dörrar och foder	Dörr mot öst Foder något skadade i nederkant Foder mot norr har blyertsinskriftion 11/3 1930.	Dörr i gott skick, nedre tvärså något nött.	--	--
Fönster och foder	Fönster mot väst, tvåglasfönster med munblåst eller valsat glas.	Fönstret i gott skick	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Per Olsgården

Exteriör

Nulägesbeskrivning exteriör

Huset består av en centralt placerad stuga med ett härbergshus vid varje gavel. Alla delarna står under samma tak. Byggnaden är uppförd i knuttimring och skiftesverk på dels kallmurad dels murad naturstenssockel. Fasaden är helt putsad mot norr och delvis mot söder, ett fack åt väster har synliga bålar medan övriga fasader är klädda med panel. Stugan (rum 104 och 105) är knuttimrad med kluvna furubålar som har kärnsidan vänd in mot rummet. Timmerväggarna som är synliga invändigt är mycket tätt sammanfogade och bålarna är på insidan hyvlat mycket släta. Härbergshusen är uppförda i skiftesverk med bålar i stolpar. Sadeltaget är halmtäckt med ryggning och ryggaträn med en skorsten. Fönster och dörrar har bevarade detaljer som bandgångjärn, hörnjärn och handtag.

Händelser med avgörande betydelse för dagens exteriör

1807	Trued Niklasson var gårdens brukare, 1809 gifte han sig med Bengta Andersdotter.
1812/13	Virket till stugan fälldes och stugan byggs upp härefter av Trued Niklasson och Bengta Andersdotter.
1816	Virket till västra härberget fälldes som byggdes upp härefter.

Ca 1850	Virket till östra härberget fälldes som byggdes upp härefter av sonen Anders Truedsson. Ander Truedsson övertog gården 1850.
1879	Möjligen nytillverkas dörr nr 2.
Före 1944	Östra gavelfasaden är på fotografi klädd med panel. Södra fasaden fasadpanel och fasadputs i samma omfattning som idag.
2003	Norra takfallet lades om.
2011	Brunnssvängeln stolpe ersattes, befintliga järn återanvändes.
2012	Utvändig dränering lades på norra sidan. Avvattning sker vid västra slutningen.
2012	Ytterdörren (dörr 1) lagades med spik och lim.
2013	Västra gavelfasaden två fack kläs med panel.
2015	Brunnssvängeln hävarm ersattes.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Ristning i trästycket ovan dörr nr 2 TNS B?D (västra dörren på södra långsidan, fasad 1). På samma dörr finns på insidan på övre dörrhalvan en blyertsskrift.

Norra fasaden XII märkning vid takfot.

Detaljer i fönster, dörrar och luckor.

Särskilda vårdbehov

Västra gavelfasadens bålar är angripna av or och bör möjligen skyddas med panel. Två fack är redan klädda med panel sedan år 2013 medan ett fack ännu har synliga bålar. Det är pedagogiskt tydligt att visa bålar utan panel men man bör överväga att skydda originalmaterialet. Bålar är synliga invändigt, dock är huset låst för besökare till vardags. Växtlighet i rabatter bör hållas en bit ifrån fasad och tak. Håll gräs nere.

Det finns flera getingbon på vinden varav det mot väster år 2015 var aktiva Bålgetingar. Undersök noggrannare om getingarna skadar huset eller taket. Bålgetingar är fridlysta.

Brandskydd

Inga redskap finns. Ställ med fördel in brandsläckare och brandfilt. Se över om brunnen kan användas av räddningstjänsten.

Diskussion om restaurering

Färganalys kan utföras på norra fasadens fönster. Om analys visar att det är en äldre bemålning, från tiden när huset brukades som bondgård, kan man överväga att återskapa målade fönster. Fönsterfärgen kan likväl vara från senare tid exempelvis när det använts som fritidsboende, om så är fallet bör målade fönster inte återskapas.

Per Olsgård illaren

Illaren kompletteringsfogades med lera för ett antal år sedan och klinades omkring 2006. Mycket av denna lera har vittrat och då den inte har något väderskydd bör den säkras från rasrisk. Enklast görs detta genom att montera två lodräta ekstolpar som vardera stöttas av en sned ekstötta. I samband med detta kan även lerkliningens kompletteras.

Illaren sett från norr.

Fasad 1. Södra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Östra och västra delarna kallmurad natursten, flera flata stenar.	--	--	--
	Mittpartiet murad natursten, troligen hårdare kalkbruk.	Mindre parti bruk lossnar.	Laga.	B
Fasad	Fotträ synligt i östra och västra delarna.	Väderbitet. Väster: sammanfogningen har släppt. Öster: skadad sammanfogning.	Bevaka. Bevaka.	C * C *
	Synliga tvärbjälkar, knutkedjor och stolpar.	-	-	-
	Västra delen panel.	En del utstickande spik.	Spika i.	A
	Mittparti och öster putsad, gul kalkfärg. Olika struktur i äldre och yngre puts. Den äldre är slätare.	Partiellt har den gula färgen släppt.	Laga kalkstryk.	B
Takfot	Klädd med bräda.	I väster hål efter röt-skada.	Skyddas av takskägget. Laga.	C
Tak	Halm bunden med vidjor på klaven läkt. Ryggning av löspressad halm, ryggaträn.	Ryggning vid skorsten ur läge.	Justera.	A

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Skorsten	Se norra fasaden.			
Fönster	Träfönster, enkelglas, kittade, träram. Tappade med plugg.	Vattbrädorna under fönstren sluttar inåt men det verkar inte ha orsakat skador under de senaste åren.	Bågar, karmar och järn stryks med linolja ungefär vart tionde år. Avvakta byte av vatt brädor.	
F 1	Fyra rutor. Planglas. Fastspikade bågar.	Or i ramens underkant. Ramen i högerkant glipar.	-- Strykes med linolja.	B
F 2	Fyra rutor. Munblåst/valsat glas. Hörnjärn av tidig 1800-tals modell.	Plugg saknas. Rötskada i mittpost.	Strykes med linolja. Sätt i ny plugg. Bevaka rötskada.	B B
F 3	Två rutor. Munblåst/valsat glas. Hörnjärn av 1800-talsmodell.	--	Strykes med linolja.	B
F 4	Fyra rutor. Munblåst/valsat glas.	--	Strykes med linolja.	B
Dörrar				
D 1	Inåtgående halvdörr av stående spontade brädor, hängd i stolpar, tätningslister mot stolparna. Tidigare tjärstruken. Lagad med spik.	Or i dörrbrädor. Lister i dåligt skick. Ej öppningsbar.	-- Stryk dörren med trätjära. Överväg att öppna som utrymningsväg vid evenemang.	-- B C
D 2	Inåtgående halvdörr av stående spontade brädor. Viss brädor spikade med smidd spik, fyra bultar som håller invändiga gångjärn. Tidigare tjärstruken.	--	Stryk dörren med trätjära.	B
Trappa	Kallmurad trappa av slät natursten vid vardera dörren.	Något påväxt. Gräs och ormbunkar invid trapporna.	Borsta rent. Håll växtligheten nere.	U U

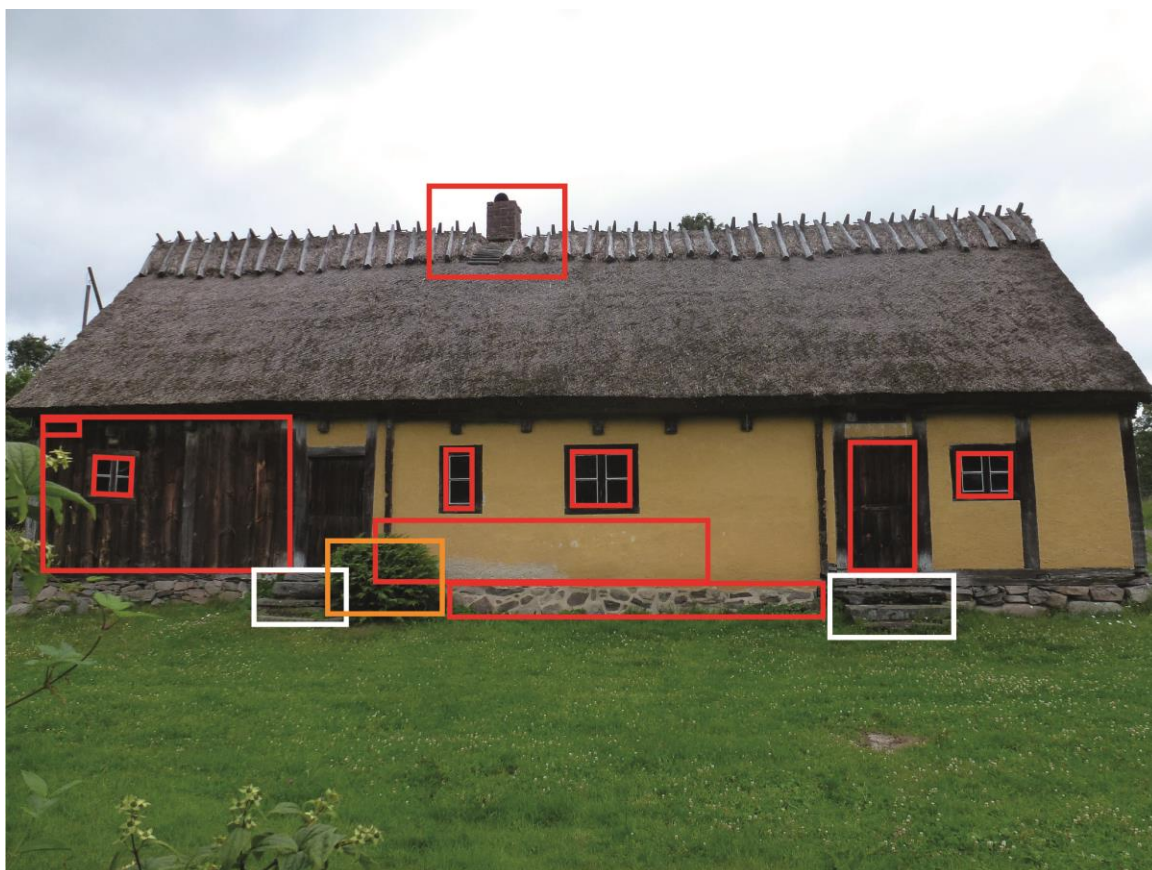
A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 2 . Västra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Kallmurad natursten.	--	--	--
Fasad	Skiftesverk, bålar i stolpar, tre fack. Synligt fotträ. De två norra facken är inklädda med stående panel 2013. Södra facket har synliga bålar. Gavelröste klätt med spikad panel satt topp rot.	Väderbitet fotträ. Syd-västra hörnet sammanfogningen har släppt. Södra facket angripet av or. Rötskada invid brunnslocket.	-- Bevaka. Överväg att klä in med panel. Montera stänkbräda ovan brunnslocket mot fasaden.	-- C * -- A
Vindskivor	En bräda med rundad nedre kant.	Påväxt är norr.	Ersätts i samband med takomläggning.	C
Brunn	Brunnskar av brädor med öppningsbar lucka. Brunnssvängel av stock med klyka. Hävarmens del som sänks ner i brunnen samt locket är ersatta 2015. Luckan är låst.	--	Överväg att få funktion för brandsläckning och för vattning till djuren.	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 3. Norra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Kallmurad natursten. Österut enstaka sten under fotträet.	--	--	--
Fasad	Fasaden är putsad i sin helhet och gulkalkad. Olika struktur i äldre och yngre puts. Den äldre är slätare. Synliga fotträen och lejd. Åtta stolpar är synliga samt en hel knutrad öster om stugan och en halv invid spismuren. Synliga ändrar av tvärbjälkarna.	Fotträ är nyare. Sprickbildningar med putsbortfall i putsen tydligast åt öster. Putssläpp vid bakugnen och stolpar intill bakugnen.	-- Laga sprickor och putsbortfall. Kalka lika befintligt.	-- B
Takfot	Inklädd med brädor. Lappad och lagad på flera ställen. En märkning med XII.	--	-- Sparas.	-- --
Tak	Halm bunden med ståltråd på kluven läkt. Ryggning av löspresad halm, ryggaträn. Lades om 2003. Tidigare stod ett träd nära huset som påverkade takets skick, lappat kontinuerligt.	Mosspåväxt. Ryggning något nedsunken och något ryggaträ ur läge.	Översyn. Omläggs i sti efter behov. I samband med omläggning kontrolleras takstolar och läkt.	A C
Solbrädor	En bräda av trä.	Påväxt.	Ersätt i samband med takomläggning.	B

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Skorsten	Murad i rött tegel. Droppstenar av natursten. Brädfodring vid basen. Halvcylinderhuv.	Vittrad fog. Dålig murning i krönet. Påväxt på brädor. Cylinderhuv är ej optimal för vindflödet.	Laga fog. Eventuellt mura om krönet. Ersätt brädor i samband med takomläggning. Ersätt till ny med vindflöde från alla fyra sidor.	B B C
Fönster	Fönstren är träfönster, enkelglas, kittade, träram och foder. Tapade med plugg.		Bågar, karmar och järnstryks med linolja ungefär vart tionde år. På båda fönstren finns pigmentrester av grönt på foder och karm. Tidsålder okänt.	C C
F 5	Fyra rutor. Planglas. Högra bågen har hörnjärn av tidig 1800-tals modell, vänstra bågen fastspikad.	Or i foder.	Stryk med linolja.	B
F 6	Fyra rutor. Planglas. Fastspikade bågar.	Plugg saknas.	Stryk med linolja. Sätt i nya plugg.	B A

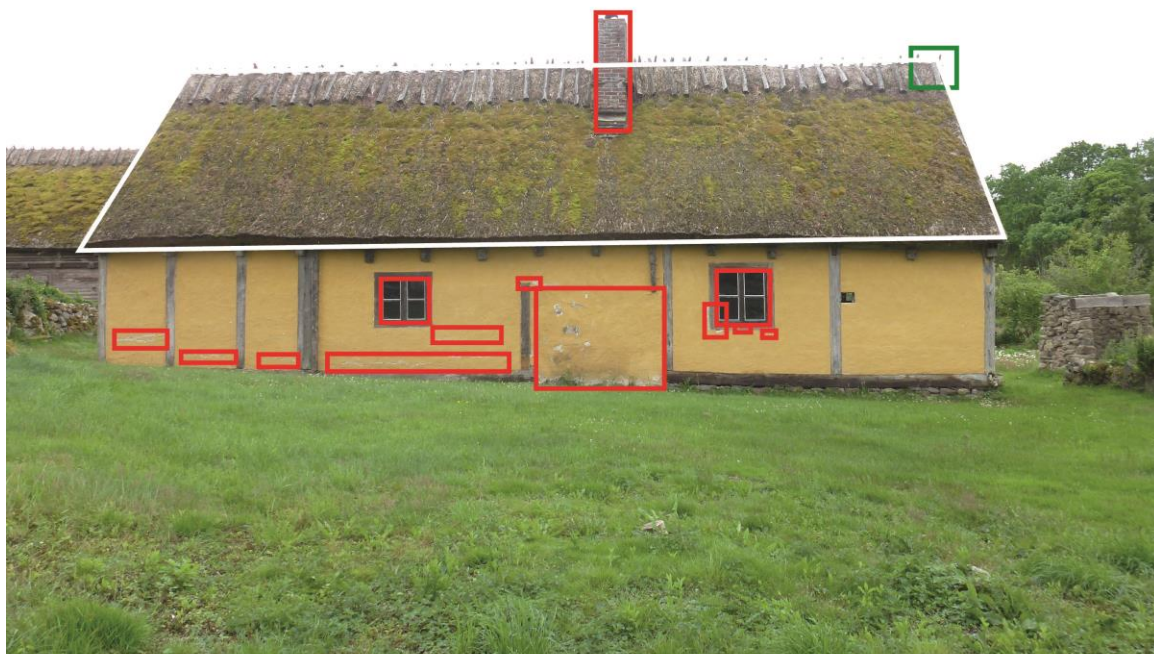
A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Fasad 4. Östra fasaden

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Sockel	Kallmurad natursten.	Jord och gräs börjar ansamlas i norra hörnet.	Håll mark och växtlighet nere.	U
Fasad	Skiftesverk bålar i stolpar. Tre fack, synliga stolpar. Fasaden är i sin helhet klädd med stående locklistpanel. Vindpapp bakom panel. Gavelröste av locklistpanel. Vattbräda mellan gavelröste och fasad samt ovan fotträ.	Enstaka locklist lösa i nedre kanten. Listerna täcker inte helt över panelbrädornas kanter. Något påväxt på panel och vattbrädor.	Spika fast. -- Ersätt vattbrädor ungefär vart tionde år.	A --
	Fotträ är skarvat och halvsulat. Lagningar med hårt bruk och sten.	Syd östra hörnet: skadad sammanfogning. Påväxt på ändarna.	Bevaka. Montera täckbrädor på sikt.	C * C
Vindskivor	En bräda med rundan nedre kant.	Påväxt.	-- Ersätt den norra i samband med takomläggning.	-- B

Byggnadsdel	Teknisk uppbyggnad, ytbehandling/kulör, kulturhistoriskt värde, förändringshistoria	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Dörrar	Lucka i gavelröster. Glesa brädor. smidda bandgångjärn, det övre med dekorativ spets.	Rostiga gångjärn.	Rengörs varsamt och stryks med linolja.	B *

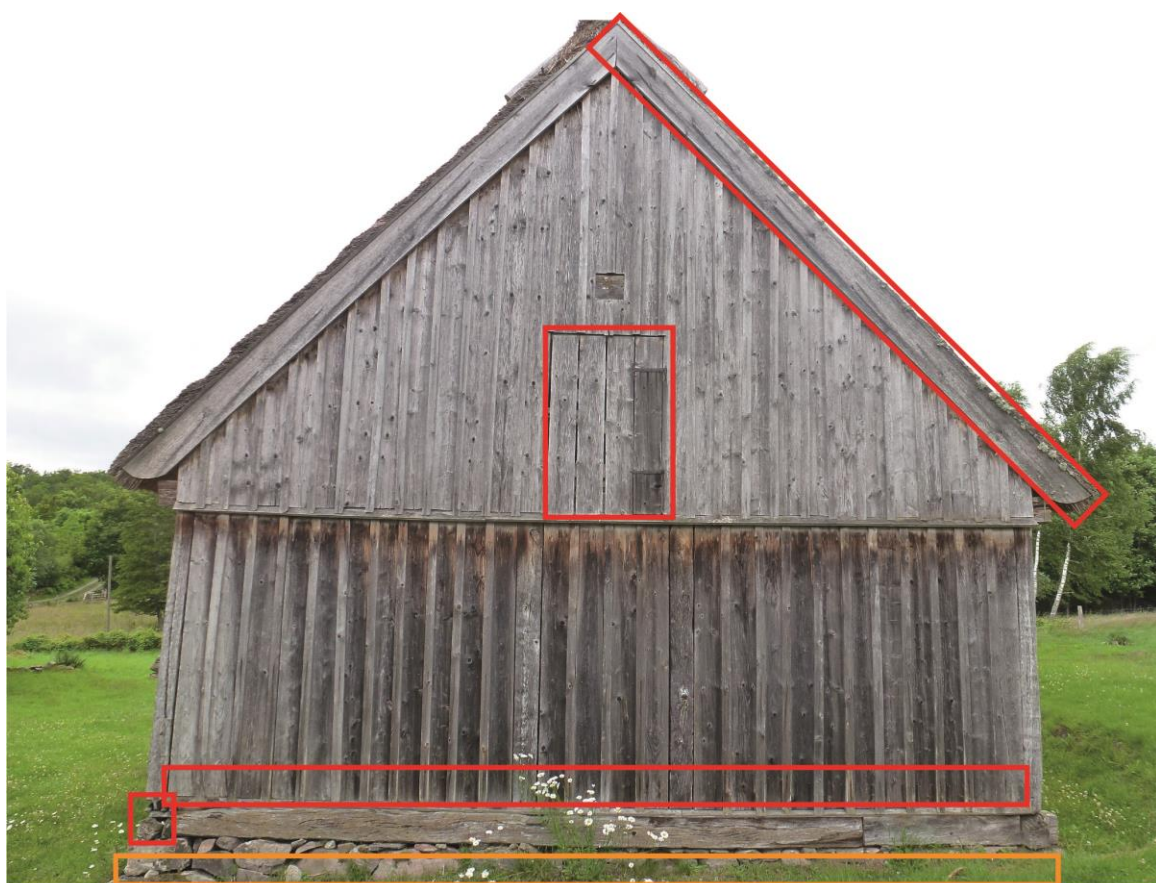
A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

	Skada
	Underhåll
	Omläggning tak
	Undersök vidare
	Hålla nere växtlighet

Per-Ols

Interiör

Nulägesbeskrivning interiör

Byggnaden består av sex rum med vind och ett litet källarförråd. I mitten finns stugan och i båda gavlarna härbergshus. Bålarna i stugan är mycket släthyvlade. Byggnaden är välbevarad interiört med många inskriptioner, bevarade dörrar och järndetaljer. Köket innehåller inredning med olika tidsskikt vilket ger en förståelse för successiv modernisering och att människor bott i huset under lång tid. Vinden når man från det östra härbergshuset (rum 107).

Händelser med avgörande betydelse för dagens interiör

?	Sättugn installeras i stugan (105)
?	Järnspis installerad i kammaren (103).
1940-t?	Köket (104) förses med bänkinredning och diskho.
2011	Två takpanelbrädor i köket (104) ersattes.
2012	Golvet i stugan (105) ersattes. Undertill påträffades ett äldre golv. (Regionmuseet 2012:37, Melin 2014 s. 37)

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Numrering på skiften/bålar och stolpar finns på flera ställen i byggnaden.

Blyertsskrift på dörr nr 4.

Numrering på stolpar och skiften invändigt, exempelvis på väggen mellan farstu och kammare (rum 102 och 103)

Ristningar på dörrblad dörr nr 6 mellan kammare och kök (rum 103 och 104).

Särskilda vårdbehov

En fågel har varit instängd i huset vilket orsakat nedsmutsning i alla rum. Fågeln, fjädrar och spillning måste varsamt städas bort från alla ytor. Främst är dörrar och fönster nedsmutsade. Dessa nämns inte separat i listan nedan. Observera blyertsskrifter och patina att de inte skadas.

I hela byggnaden är virket något mjukt och angripet av strimmig trägnagare (kallas för or). Både tak, väggar, golv och vissa dörrar är generellt något mjuka i virket. Furuvirke är ofta mjukt någon millimeter. Bevaka.

I stugan rum 105 har tidigare funnits fuktproblem i golvet. Dessa har åtgärdats och marken dränerats men golvet bör hållas under uppsikt och ungefär en gång om året bör golvbrädor lyftas för att undersöka golvbjälklaget. Finns här misstanke om angrepp bör dessa analyseras i laboratorium.

Flera väggar och innertak bär spår av att vatten runnit längs väggar och genom tak. Dessa skador är sannolikt gamla och avstannade sedan taket lagts om.

Diskussion om restaurering

-

Rum 101. Förråd

Värdebeskrivning och historik

Sannolikt ursprungligt rum och uppbyggnad med funktion som kallförråd. Bevarad funktion. I golvet finns en lucka till ett litet källarförråd. Här förvaras idag historiska handredskap samt seldon. Det finns en muntlig tradition att rummet kallas för verkstaden.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Rummet som helhet.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Brädgolv. Patinerade brädor i olika bredder. En generalskarv. Spikat i ändarna. Lucka till liten källare.	--	--	--
Väggar	Bålar infasade i stolpar.	Spår av att vatten runnit längs väggarna. Väster något or. Norr en mindre röt-skada i tredje bålen uppifrån.	Gammal skada sannolikt avstannat. - Gammal skada sannolikt avstannat.	-- -- --

Tak	Brädor, en tvärbjälke.	Tvärbjälken böjer sig något neråt.	--	--
		Or.	--	--
		Spår efter gamla vattenskador. Vit påväxt åt norr och väster.	Håll vit påväxt under uppsikt.	*
Dörrar och foder	Hyvlad bräddörr, narar, smidda			-
D 3	bandgångjärn och lås. Hängd i sågade stolpar.	--	--	-
Fönster och foder	Ett fönster åt söder. Karmen är kraftigare än väggbålarna.	--	--	--
F 4				
Övrigt	I norra delen finns en liten skrubbsuppbyggd av stående brädor med en lucka i ytterväggen.	ibland är luckan öppen och fåglar kan ta sig in.	Håll luckan stängd så att fåglar inte tar sig in i byggnaden.	--
	Litet källarförråd under trägolvet. Jordgolv, väggar av kallmurad natursten.	--	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 102. Förstu

Värdebeskrivning och historik

Sannolikt ursprunglig rumsindelning med funktion som farstu.

Kultuhistoriskt värdefulla detaljer

Dörrar med smidesdetaljer och inristningar/blyertsskift.

Dörr nr 2 på insidan på övre dörrhalvan finns en blyertsskrift.

Numrering på stolpar och skiften invändigt, exempelvis på väggen mellan farstu och kammare (rum 102 och 103)

Ristningar på dörrblad dörr nr 6 mellan kammare och kök (rum 103 och 104).

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Flat natursten lagd i sand, delvis fogad med kalkbruk. I det sydvästra hörnet finns en högre avsats.	--	--	--
Sockel	Synligt fotträ. Fog av kalkbruk mellan golv och fotträ.	Något mjukt fotträ i ytan mot golvet. Or.	Se särskilda vårdbehov.	A
Väggar	Bålar infasade i stolpar. Varierad yta. Öster bilade. Norr, väster sågade. Söder varierade. Delvis ersatta bålar under senare tid.	Or, särskilt åt öst och norr. Glipor åt söder. Glipa mellan dörrstolpe (D 1) och bålar.	Se särskilda vårdbehov. Täta med mossor. Täta.	A C C
Tak	Brädor, en tvärbjälke. Mittersta takbjälken är skarvad och ej synlig på utsidan.	--	--	--
Dörrar och foder	Ytterdörr, inåtgående halvdörr. Stående brädor, narar, bandgångjärn. Hängd i stolpar. Patinerad tröskel/fotträ.	Östra stolpen skadad nertill och spikad i fotträet.	--	--
D 4	Hylade spontade brädor, profilerade snedlagda narar, smidda bandgångjärn och lås.	--	--	--
D 5	Hylade spontade brädor, profilerade snedlagda narar, smidda bandgångjärn och lås. Blyertsskrift på ena naren.	Insektsangripen (or) och förstärkt nertill på sidan mot rum 104.	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet
C = åtgärd med lägst prioritet
U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet
-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 103 Kammare

Värdebeskrivning och historik

Det är vanligt i denna byggnadstyp att det finns en kammare här invid spisen. I rummet finns en järnspis som möjligen satts in vid 1800-talets mitt.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Numrering på stolpar och skiften invändigt, exempelvis på väggen mellan farstu och kammare (rum 102 och 103)

Dörrar med smidesdetaljer. Bandgångjärn på dörr 6 är ovanligt för Ballingstorpssgården och Per Olsgården. Ristningar på dörrblad dörr nr 6 mellan kammare och kök (rum 103 och 104).

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Brädgolv spontat. Brunröd klinkers under järnspisen.	Or i golvplank, pågående synligt borrhjöl.	Se särskilda vårdbehov.	A
Väggar	Öster: murad putsad vitkalkad spismur. Ovan spismur tre bilade timrade varv. Övriga sidor täta släthyvlade bålar. Stående smala lister i hörn, mot norr en profilerad stående bräda i hörnet.	Fuktanslag nertill. Småsprickor. Hårdare bruk kring järnröret.	Bevaka. -- -- --	C * -- -- --

Tak	Sågade smala sentida brädor. Två tvärbjälkar med list på sidorna.	--	--	--
Dörrar och foder	Hyvlade spontade brädor, profilerade narar, smidda bandgångjärn och lås.	Or. Förstärkt nertill.	--	--
Fönster och foder	Profilrad karm, foder, båge, mittpost, fönsterbräda. Haspar av 1800-talsmodell.	Spindelväv. Rötskada i nedre delen av mittposten.	Städa varsamt. Laga mittpost om skadan visar sig även på utsidan.	U C
Uppvärmning/eldstad	Järnspis Norrhammar.	--	--	-- *

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 104 Kök

Värdebeskrivning och historik

Ursprungligt rum och funktion. Rummet bär spår efter flera generationer och successiv modernisering. Tak och väggar är svärtade efter eldningen i spisen.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Svärta på väggar och tak.

Dörrar med smidesdetaljer.

Spis.

Inbränt spegelvänt J på dörrbladet dörr nr 7.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Flat natursten lagd i kalkbruk.	Enstaka fogar har lossnat.	Fyll i fogar med bruk.	C
Sockel	Synligt fotträ.	Söder: Vittrat mjukt virke.	Bevaka	A
Väggar	Öster: stående hyvlade brädor, enkelvägg.	Något or.	Bevaka	C
	Söder: hyvlade bälur i stolpar.	Något or. Nedersta bälur är mjuk.	Bevaka	C
	Väster: hyvlade bälur i stolpar.	Något or.	Bevaka	C
	Väggarna är svarta av sot, vilket är patina och ska beållas.	--	--	--
Tak	Profilerade hyvlade brädor lagda omlott. En profilerad hyvlad tvärbälur klädd med lister på sidorna. Två brädor er ersatta.	Or. Flera takbrädor har kraftiga insektsangrepp eller rötskador. Alla takbrädor är mjuka i ytan.	Bevaka	C
Dörrar och foder D 7	Hyvlade spontade brädor, narar, smidda bandgångjärn, draghandtag och klinka.	Förstärkt nertill mot rum 105.	--	--
Fönster och foder F 2	Profilerad karm, foder, båge, mittpost, kontursågad fönsterbräda. Haspar av 1800-talsmodell. Smidd spik i foder.	Spindelväv.	Städa varsamt.	U
		Or, mjukt virke.	Bevaka	C
Uppvärmning/eldstad	Murad öppen spis och bakugn. Putsad och vitkalkad.	Något putsbortfall nertill.	Laga puts.	B

Övrigt	Fast vägghylla. Vask i rostfritt stål, Spindelväv. plaströr. Köksbänk med under- skåp av 1930-tals modell.	Städa varsamt.	U
---------------	--	----------------	---

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 105. Stuga

Värdebeskrivning och historik

Ursprungligt rum och funktion som stuga vilket var den huvudsakliga bostadsdelen i huset. Väggbålarna är synliga och mycket släthyvlade. Taket är dekorativt profilhyvlat. Golvet i stugan ersattes 2012 på grund av rötskador. I samband med uppbrytningen av golvet påträffades ett äldre golv. En stor del av de ursprungliga golvtijorna lades upp på vinden som gångbrädor.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Inristningar på stugans västra vägg . Inbränt spegelvänt J på dörrbladet dörr nr 7.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Brädgolv lagt 2012.	--	--	--
Sockel	Synligt fotträ mot norr och söder.	Söder: lagat med bräda, vittrat och mjukt virke.	Bevaka	C
		Öster: mjukt virke.	Bevaka	C

Väggar	Väster: stående hyvlade brädor, enkelvägg.	Or. Avkapade nertill och skarvade med en liggande bräda.	--	--
	Övriga väggar: tätt timrade slät-hyvlade bålar. Åt norr är de två nedersta varven ersatta med sågade bålar.	Öster och söder: tre nedersta bälarna är mjuka.	Bevaka	C
		Öster: vittrade bålar,	Bevaka	C
Tak	Profilerade hyvlade brädor lagda omlott. Tre profilerade hyvlade tvärbjälkar klädda med lister på sidorna.	Or. Generellt något mjuka takbrädor.	Bevaka	C
		Taket buktar något neråt vid facket intill spisen.	Bevaka	C
Dörrar och foder D 10	Profilerade gerade foder. Hyvlade spontade brädor, narar, smidda bandgångjärn, kammarlås. Dörröppningen är förhöjd syns på stolpar, foder och dörrblad.	--	--	--
Fönster och foder F2 och F 6	Profilerad karm, foder, båge, mittpost, kontursågad fönsterbräda. Fönster 2 har haspar av 1800-talsmodell.	--	--	--
Uppvärmning/eldstad	Sättugn i gjutjärn. Murad spisvägg, putsad med lera, vitkalkad.	Sprickor och putsbortfall.	Laga.	B
Övrigt	På östra väggen finns ett telefonjack vars sladd är dragen uppe på vinden.	--	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 106

Värdebeskrivning och historik

Troligen ej original rumsindelning, rummet har hört till rum107. Här finns husets andra ingång och på väggen finns klädhängare av olika tidsåldrar.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

Dörrar och bålar.

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Brädgolv sammanhängande med rum 107. Spikade.	--	--	--
Väggar	Öster: stående sågade. Norr: sekundära brädor. Väster: timrade bålar.	--	--	--
Tak	Brädor skrubhylvade. Tvärbjälkar.	Or. Mjuka. Mjuka i ytan.	Bevaka	--
Dörrar och foder	Fyra stående brädor och en tunn list i kanten. Lås med handtag.	--	--	--
D 8				
D 1	Ytterdörr halvdörr av stående brädor. hasp. Reglar uppe och nertill.	Or.	Bevaka	C
Fönster och foder	Överljus ovan dörr 2.	Mjukt virke.	Bevaka	C
Övrigt	Sentida hängare på östväggen. Äldre järnkrok på söderväggen.	--	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 107 Förråd

Värdebeskrivning och historik

Ursprungligt rum.

Kultuhistoriskt värdefulla detaljer

-

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Brädgolv spontat, spikat.	--	--	--
Väggar	Söder: bälär.	--	--	--
	Öster: södra facket: 4-6:e bälén nerifrån.	Rötskadad.	Bevaka.	--
	Mellanfacket 3:3 bälén nerifrån.	Rötskadad.	Bevaka.	--
	Norra facket 2:a bälén nerifrån.	Något rötskadad.	Bevaka.	--
	En regel nertill längs väggen.	--	--	--
	Norr: västra facket 5:e bälén nerifrån.	Rötskada.	Bevaka.	--
	En förstärkt tvärbälke.	--	--	--
	Väster: nedersta bälén.	--	--	--
	Mot rum 106 stående sågade brädor.	Rötskada.	Bevaka.	--
		--	--	--
	Stolpar sydöstra och nordöstra hörnet.	Rötskadade.	Ersätt.	B
Tak	Sågade brädor.	Or.	Bevaka	--
	Tvärbälkar.	Or.	Bevaka	--
Dörrar och foder D 9	Tre stående brädor varav två utgör dörren. Regel upptill och nertill. Bandgångjärn och nyckellås.	--	--	--
Fönster och foder	Foder blåmålat.	Or.	--	--
	Fönster troligen nytillverkat.	--	--	--
Trappa	Trätrappa med infällda steg i sidostycket.	--	--	--
Vindslucka	Trälucka till vinden, sågade brädor, sentida.	--	--	--

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Rum 201. Vind

Värdebeskrivning och historik

Vind.

Kulturhistoriskt värdefulla detaljer

-

Byggnadsdel	Beskrivning, material, ytbehandling/kulör, historik	Skick och skador	Föreslagna åtgärder	Prioritet
Golv	Brädor. Spikade vid uppgången i övrigt löst liggande ovanpå bjälklaget.	Lösa brädor något osäkert att gå på. Svårt att se golvet då här ligger halmrester från taket.	Ordna upp. Tänk på att material kan bära på hantverksspår.	C
Vägg	Gavelrösten åt öst och väst. Gles panel med varsin lucka.	--	--	--
Tak	Halm bunden med vidjor åt söder och ståltråd åt norr på kluven läkt. Takstol fäst halvt i halvt och med dubb inock och vid hanband. Vilar på lejden. Takstolen är ej undersökt.	Vid östra gaveln inock stora getingbon, aktiva. Troligen Bålgetingar. Delar av bon har fallit ner på golvet. Åt väster övergivna getingbon.	Bålgetingar är fridlysta. Vid omläggning av tak undersöks skicket på takstolar, lejder etc. ingående i takkonstruktionen.	-- C *
Dörrar och foder	Träluckor i gavelröstena.	--	--	*

Uppvärm- ning/ eldstad	Vitputsad murad skorstensstock.	Rinnsår efter regnvat- ten.	Sannolikt sedan taket lade om. Bevaka	avstannat -- *
------------------------------	---------------------------------	--------------------------------	---	----------------------

A = åtgärd med högsta prioritet

C = åtgärd med lägst prioritet

U = underhåll

B = åtgärd med normal prioritet

-- = ingen åtgärd *teknisk status ej bedömd

Referenser

Melin, Karl-Magnus. 2009. *Dendrokronologisk datering av Ballingstorpsgården och Per Ols*, Kviinge socken, Öster Göinge kommun. Knadriks Kulturbbygg, Rapport 2009:4.

Melin, Karl-Magnus. 2011. *Inventering av ristningar på Ballingstorpsgården och Per-Ols*, Kviinge socken, Östra Göinge kommun. Rapport 2011:3. Knadriks Kulturbbygg AB.

Melin, Karl Magnus och Grassi, Roberto. 2013. *Markradarundersökning vid Ballingstorpsgården*, Östra Göinge kommun, Skåne län. Knadriks Kulturbbygg AB, Gradar Geofysik.

Melin, Karl-Magnus. 2014. *Per Nilssons Ballingstorp*. Uppmätningar samt byggnadsarkeologiska iakttagelser på Ballingstorp, Kviinge socken, Östra Göinge kommun. Knadriks Kulturbbygg AB. Rapport 2014:4.

Larsson, Lars Ingvar. Hansson, Paul. 2001. *Vårdplan för Ballingstorpsgården*.

Lindhagen, Magnus. 1997. *Ballingstorpsgården*. Utgiven av Skånes Hembygdsförbund, version 2010.

Olsson, Cissela. Petersson, Emelie. Tronde, Brita. *Ballingstorps trädgårdar*, dokumentation, 2010. Kviinge socken, 1079, Östra Göinge kommun. Skåne län. Regionmuseet i Kristianstad, Rapport 2010:42.

Persson, Emelie. 2009. Ballingstorpsgården och Per-Ols gård. Antikvarisk kontroll, 2009. Kviinge socken, 1079, Östra Göinge kommun, Skåne län. Regionmuseet Kristianstad, Rapport 2009:78.

Persson, Emelie. 2010. Ballingstorpsgården – tak- och timmerarbeten. Antikvarisk kontroll, 2010. Kviinge socken, 1079, Östra Göinge kommun, Skåne län. Regionmuseet Kristianstad, Rapport 2010:16.

Robertsson, Stig, 2002: Fem Pelare. Riksantikvarieämbetet

Julin Alftberg, Jimmy. 2011. Ballingstorp och Per-Ols– diverse åtgärder. Antikvarisk medverkan 2011. Kviinge socken, 1079, Östra Göinge kommun. Skåne län. Regionmuseet i Kristianstad, Rapport 2011:20.

Björklund, Jennie, 2012. Ballingstorp och Per-Ols– diverse åtgärder. Antikvarisk medverkan 2011. Kviinge socken, 1079, Östra Göinge kommun. Skåne län. Regionmuseet i Kristianstad, Rapport 2012:37.

Julin Alftberg, Jimmy. 2013. Ballingstorp och Per-Ols – diverse åtgärder 2013. Antikvarisk medverkan 2013. Kviinge socken, 1079, Östra Göinge kommun. Skåne län. Regionmuseet i Kristianstad, Rapport 2013:20.

Julin Alftberg, Jimmy. 2014. Ballingstorp och Per-Ols – diverse åtgärder 2014. Antikvarisk medverkan 2013. Kviinge socken, 1079, Östra Göinge kommun. Skåne län. Regionmuseet i Kristianstad, Rapport 2014:32.

Skötselplan för kulturmiljön Ballingstorp. 2007. Länsstyrelsen i Skåne län.

Internet

www.bebyggelseregistret.raa.se

<http://www.djurskydd.org/djurfakta/insekter/geting>

<http://www.hembygd.se/skane/forvaltade-byggnader/ballingstorp/>

www.lantmateriet.se

<http://www.lansstyrelsen.se/skane>

<http://www.skof.se/>

Bilagor

1. Beslut skyddsföreskrifter byggnadsminnet Ballingstorp 1:9.
2. Uppmätningsritningar utförda av Knadriks Kulturbbygg.
3. Situationsplaner.

Bilaga 1.

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Kviinge
SK

Vår referens
Miljöenheten
Kulturmiljö
Suzanne Pluntke
040/044-25 20 43

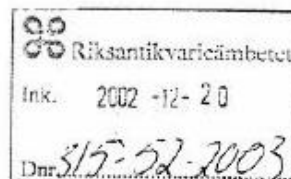
BESLUT

2002-12-19
DELGIVNINGSKVITTO

L 14

1(4)

432-26701-99

Ändring av skyddsbestämmelser till byggnadsminnet Ballingstorpsgården, Ballingstorp 1:9 (Kviinge sn), i Östra Göinge kommun, Skåne län.

Beslut

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 kap 2 § lagen (1988:950) om kulturminnen mm, KML, att gällande skyddsföreskrifter till byggnadsminnet Ballingstorpsgården, Ballingstorp 1:9 (Kviinge socken) i Östra Göinge kommun, ersätts med följande skyddsbestämmelser.

1. Gårdarna 1 och 2 inom skyddsområdet (se bilaga 2) får inte rivas, byggas till eller i övrigt till sin exteriör förändras. Inga ingrepp får göras i byggnadernas stommar. Ingrepp i eller ändring av fast inredning får inte göras. Byggnadernas planlösningar får inte förändras.
2. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård och underhållsarbete skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar, med material och metoder som är väl beprövade och anpassade till byggnadens egenart.
3. Skyddsområdet (se bilaga 2) får inte ytterligare bebyggas samt skall hållas i ett sådant skick att byggnadsminnets karaktär inte förvanskas. Skyddsområdet ska bevaras och vårdas enligt en vårdplan som godkänns av länsstyrelsen.

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § KML lämna tillstånd till att byggnadsminnet ändras i strid mot skyddsföreskrifterna.

Kommentarer till skyddsbestämmelserna

De förändrade skyddsbestämmelserna innebär bl a att båda gårdarna inom skyddsområdet blir byggnadsminnen. Intentionen med skyddsbestämmelserna är att anläggningen ska bibehålla sin ursprunglighet för framtiden. Detta innebär bl a att även mindre utvändiga förändringar (tex. markbeläggningar, staket, skärmtak, markiser och skyltar) kräver tillstånd. Med fast inredning menas bl a golv, golv-

2003-01-08 beslöt M 6
Kvinnor i M 6-reg. Ar. / jhm

Östra Göinge - Ballingstorp stötsing

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro/Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 70	6 88 11-9	lansstyrelsen@m.lst.se	www.m.lst.se
291 88 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 70	5050-3739		

listor, dörrar, snickerier, öppna spisar och trappor med trappräcken (se 2 kap 2§ Jordabalken).

Ändringar som strider mot skyddsbestämmelserna kräver skriftligt tillstånd från länsstyrelsen. Med ändring menas alla åtgärder som inte är rent underhåll exempelvis borttagande eller ändring av byggnadsdelar, upptagande och igensättning av fönster och dörrar, nya installationer såsom t ex rödragningar, byte av färgsättning samt ändring av material eller färgtyp. Länsstyrelsen vill påpeka att utförandet i sig, inte bara utseendet på den utförda insatsen, är en stor del av ett byggnadsminnes kulturhistoriska värde, varför såväl material som utförande måste anpassas till huset. Alla eventuella tillägg måste kunna återställas.

Inom skyddsområdet finns bl a en trädgårdsanläggning och två fågator. En vårdplan ska upprättats för skyddsområdet för bevara den befintliga strukturen. Vårdplanen ska föregås av en dokumentation och analys av områdets historiska utveckling.

Länsstyrelsen ger råd och upplysningar om lämpliga vård- och underhållsåtgärder.

Redogörelse för ärendet

Ballingstorpsgården jämte därtill hörande gårdsplan och trädgård skyddas sedan den 16 september 1964 som byggnadsminne. År 1994 erhöll Skånes hembygdsförening intilliggande gård, den s k Västergård, och ett till byn Ballingstorp hörande markområde. Området överfördes genom fastighetsreglering samma år till fastigheten Ballingstorp 1:9. I samband med överlåtelsen väcktes frågan om den nyförvärvade byggnaden och omkringliggande mark skulle ingå i befintligt byggnadsminne. Lagfärne ägaren, Skåne Hembygdsförbund, har den 29 december 2000 godkänt föreslagna skyddsbestämmelser. Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne har inget att erinra mot förslaget. Riksantikvarieämbetet påpekar att omgivande landskap bör skyddas enligt miljöbalken.

Ballingstorp ligger inom område av riksintresse för såväl kulturmiljövården (KL 25) som naturvården (NL 29) och utgör i båda dessa deras värdekärna. I Naturvårdverkets våtmarksinventering har området fått högsta naturvärdesklass. Området ingår i länsstyrelsens fornvårdsprogram och har av länsstyrelsen klassats som värdefullt ängs- och hagmarksobjekt (objekt 21-0575, Östra Göinge kommun).

För byggnadsbeskrivning och historik se "Ballingstorpsgården" av Magnus Lindhagen, utgiven av Skånes hembygdsförbund 1997.

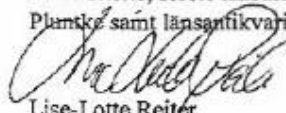
Skäl till länsstyrelsens beslut

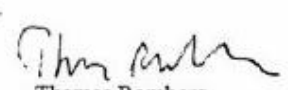
Ätminstone fram till tiden kring år 1600 förefaller Ballingstorp ha varit en ensamgård. Därefter har gården bestått av tre gårdar, varav två idag finns kvar. Endast den ena har bevarade ekonomibyggnader (Ballingstorpsgården). Var den tredje gården har legat är inte helt klart. Boningshuset på Västergård, såväl knuttimrat som uppfört i skiftesverk, är putsat och avfärgat i gult samt har stråtak. Både interiören och exteriören är mycket välbevarade. En fägata leder från byn ner till Gummatorpssjön och en annan nordväst mot de gamla utmarkerna. Betesmarkerna med sina stengärdsgårdar är ett viktigt inslag i det omgivande kulturlandskapet.

Såväl Ballingstorpsgården som Västergård är välbevarade. Marken inom skyddsområdet utgör väsentliga delar i förståelsen av Ballingstorp by. För att tydliggöra det kulturhistoriska värdet i kvarvarande delar av byn Ballingstorp och stärka skyddet av anläggningens samlade kulturhistoriska värde har länsstyrelsen antagit nya skyddsbestämmelser.

Detta beslut kan överklagas till länsrätten i Skåne län, se bilaga.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsöverdirektör Lise-Lotte Reiter, förste länsassessor Christina Cinthio, bebyggelseantikvarie Suzanne Plamke samt länsantikvarie Thomas Romberg, föredragande.

Lise-Lotte Reiter

Thomas Romberg

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Situationsplan med skyddsgränser
3. Byggnadsminnesbeslut från den 9 december 1960

Sändlista

Riksantikvarieämbetet
Östra Göinge kommun

Hur man överklagar

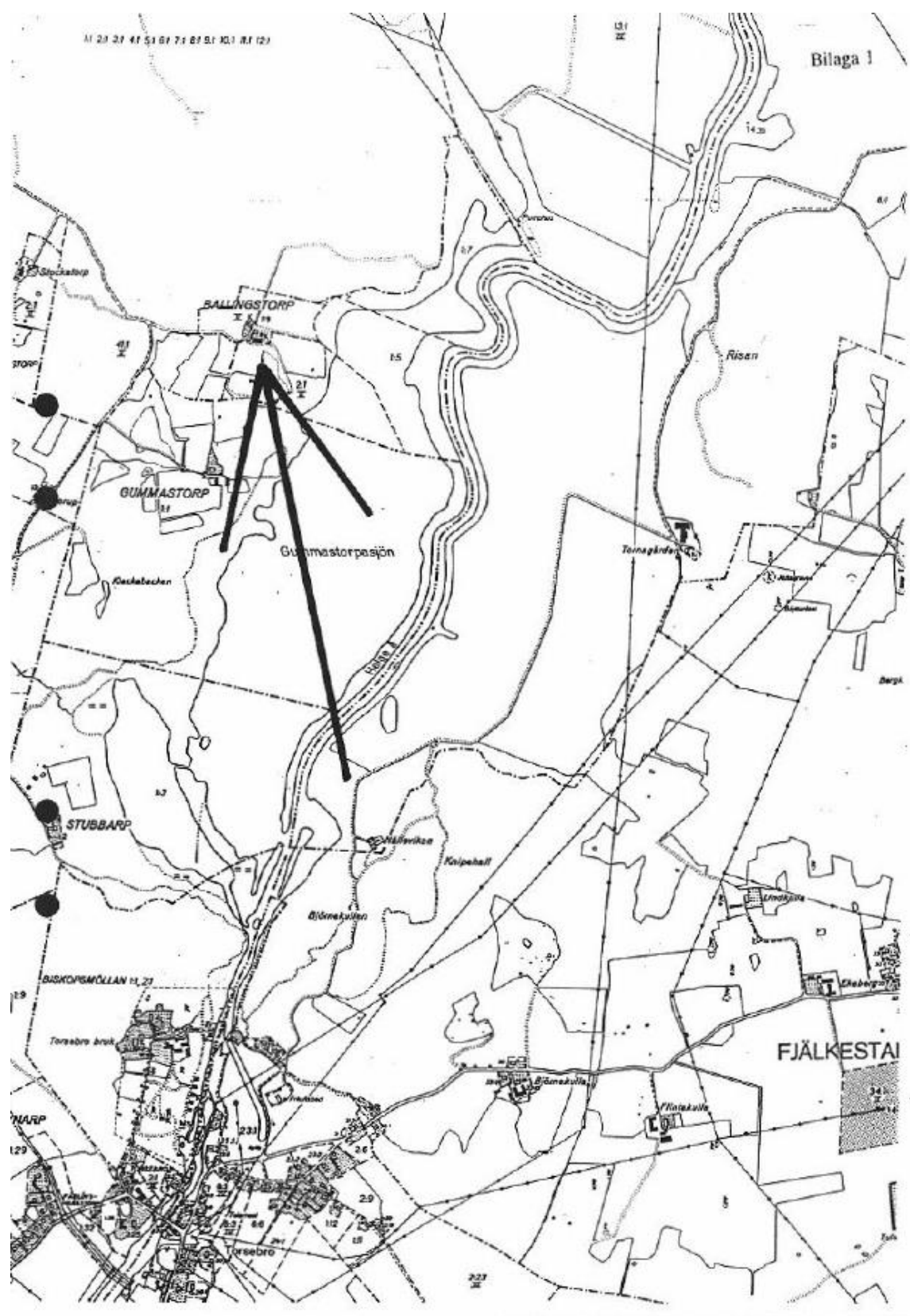
Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till Länsrätten i Skåne län. ***Överklagandet skall dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, 205 15 Malmö.***

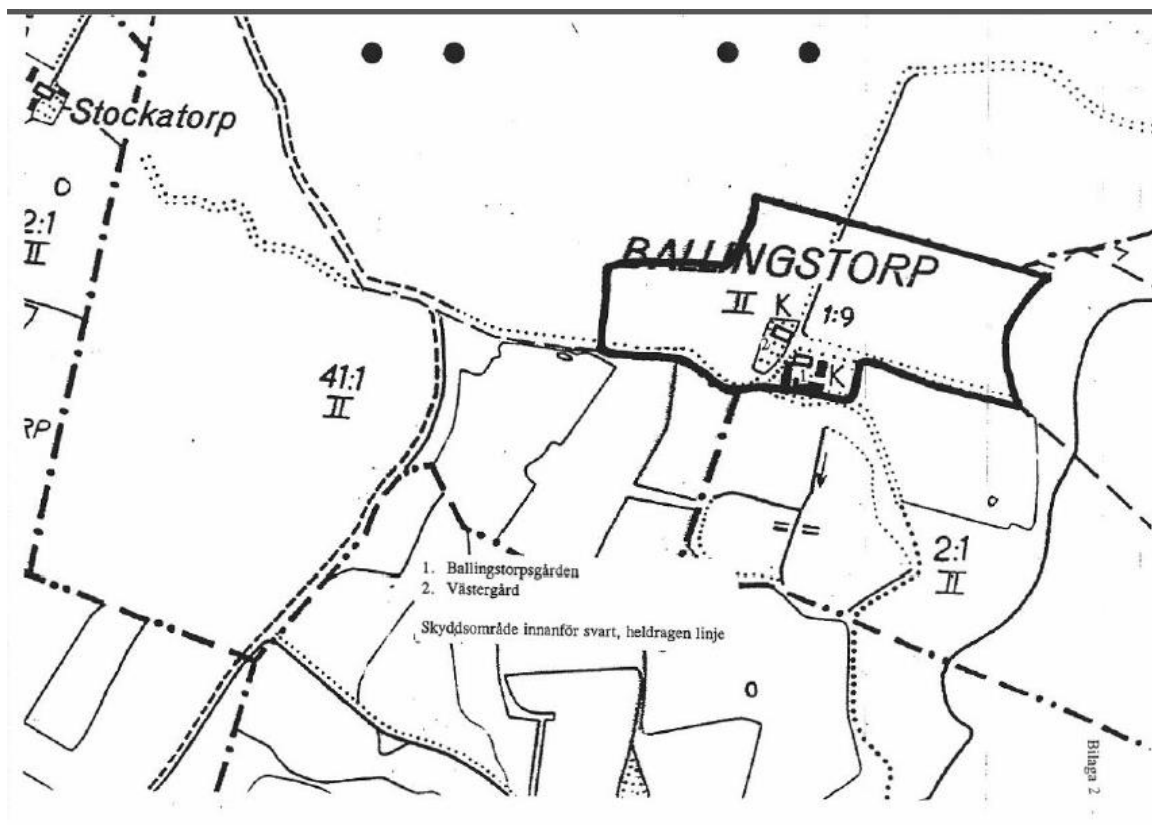
Av överklagandet skall framgå vilket beslut Ni överklagar (ange diarienummer) och hur Ni vill att beslutet skall ändras.

Skrivelsen skall undertecknas. Uppge också adress och telefonnummer. Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning så bör Ni skicka med detta.

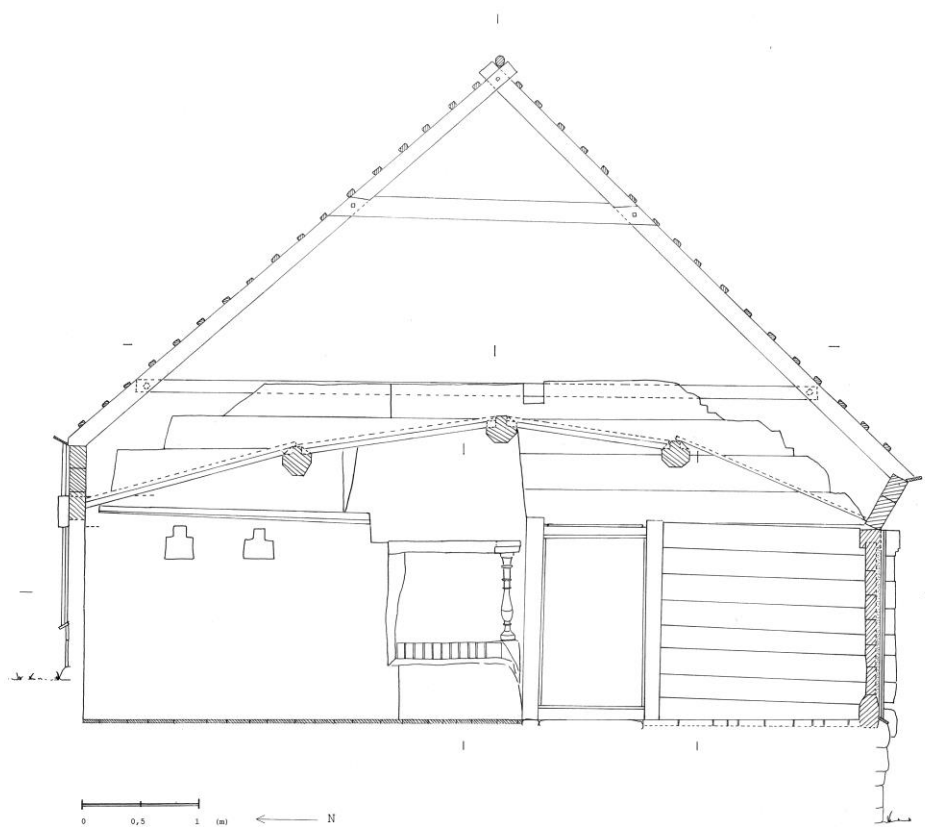
Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande ***inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.*** Är klaganden part som företräder det allmänna skall överklagandet ha kommit in ***inom tre veckor från den dag beslutet meddelandes. Annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.***

Behöver Ni veta mera om hur Ni skall göra kan Ni kontakta Länsstyrelsen, tel 040- 25 20 00 (växel).

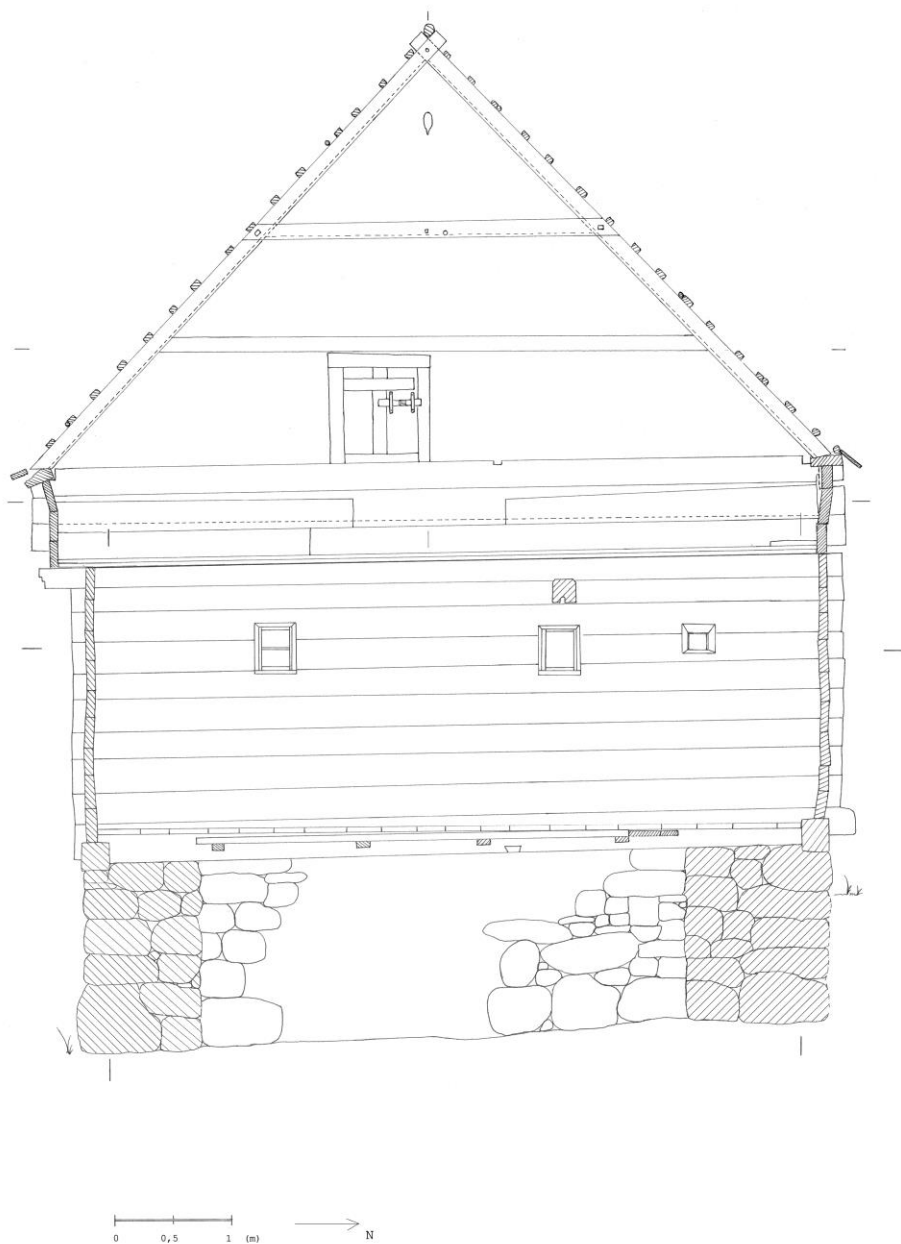

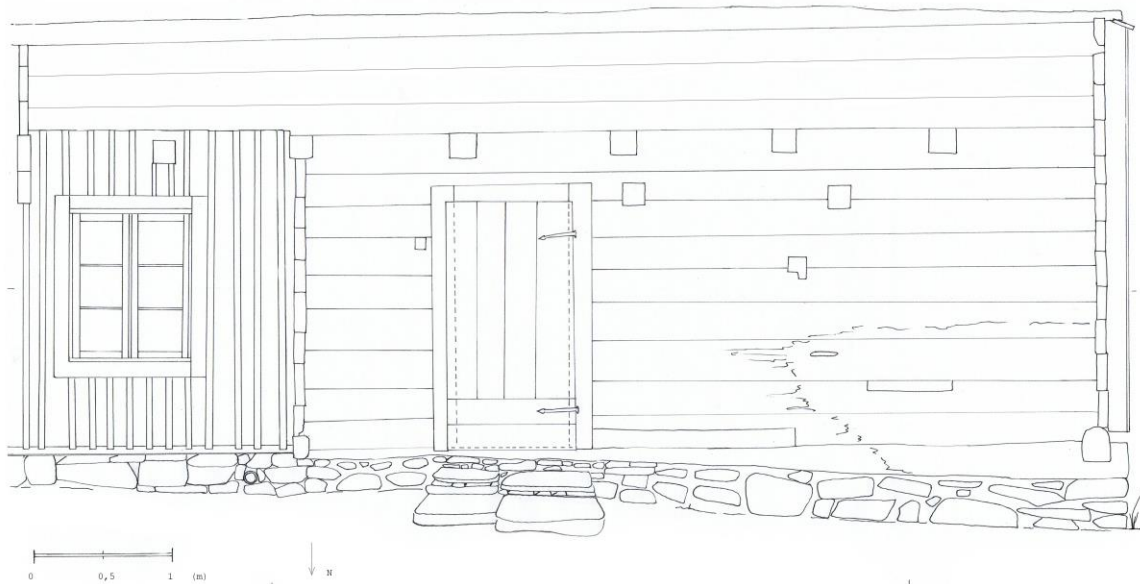
Bilaga 2.

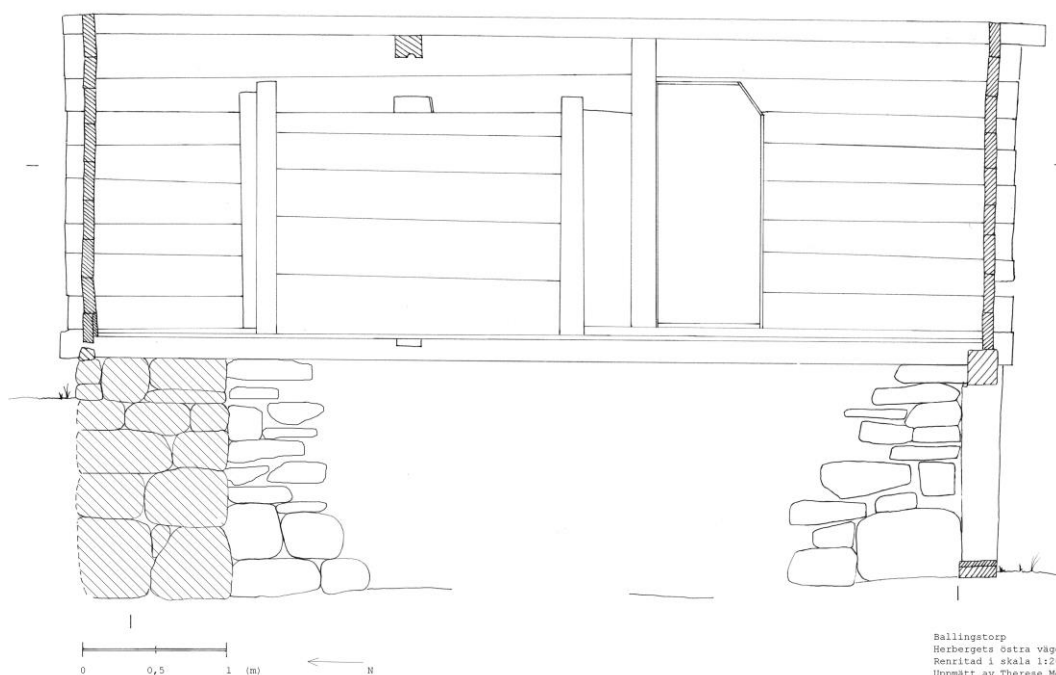
Ballingstorp
Stugans östra vägg
Förminskad till 608
Renritad i skala 1:20
Uppmätt av Therese Melin och
Henrik Sundahl, Knadriks Kulturbbygg
Renritad av Therese Melin 22/8-2014

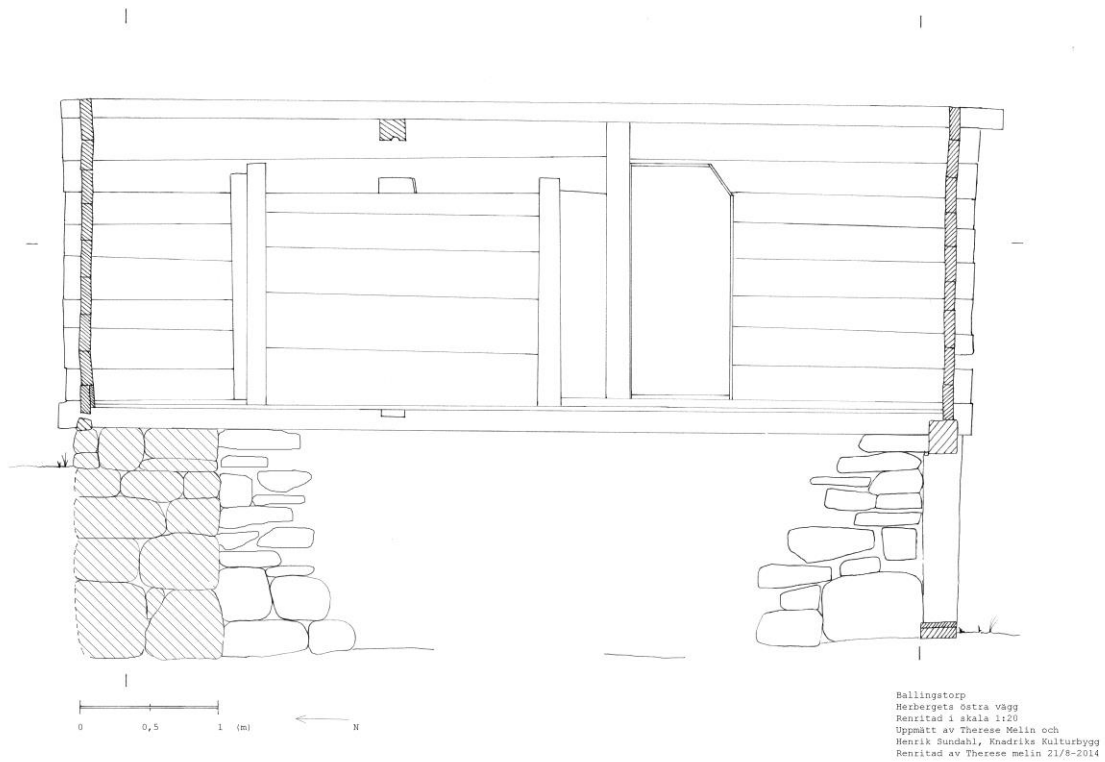
Ballingstorp
 Herbergets västra sida, uppmätt från insidan
 Förminskad till 60%
 Renritad i skala 1:20
 Uppmätt av Therese Melin och
 Maria Grönberg, Knadriks Kulturbbygg.
 Renritad av Therese Melin 18/8- 2014

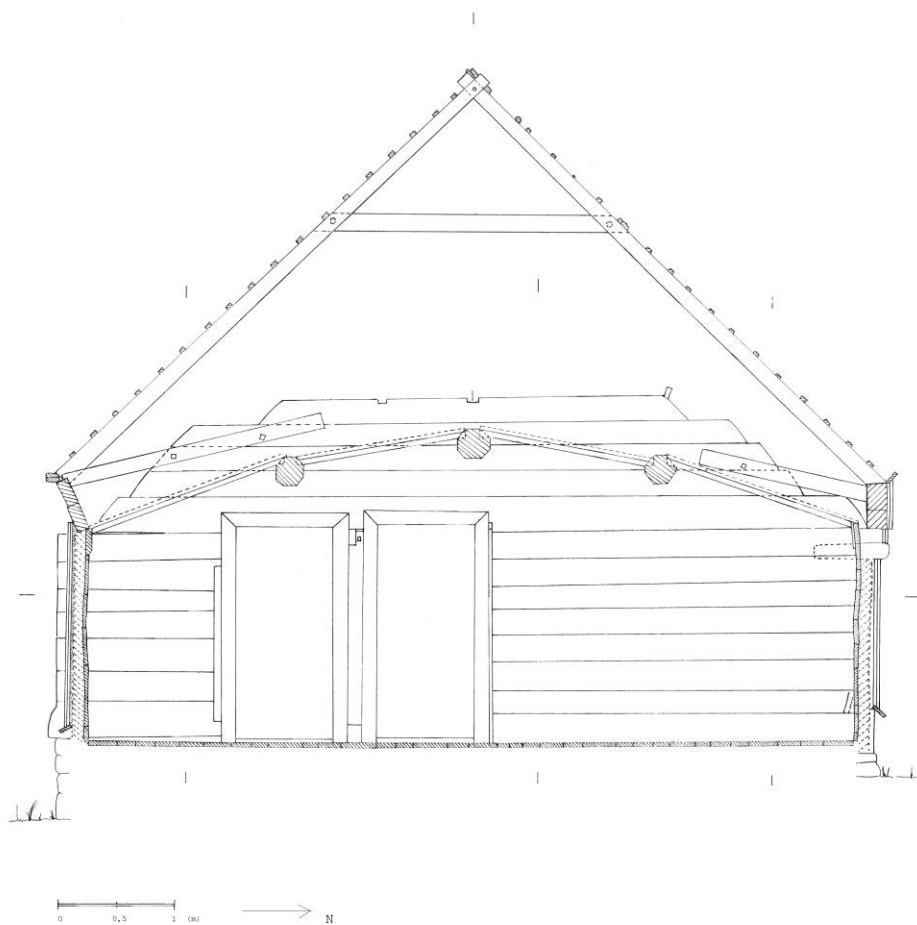

Ballingstorp
 Herbergets norra sida
 Renritad i skala 1:20
 Uppmått av Therese Melin och
 Henrik Sundahl, Knadriks Kulturbbygg
 Renritad av Therese Melin 21/8-2014

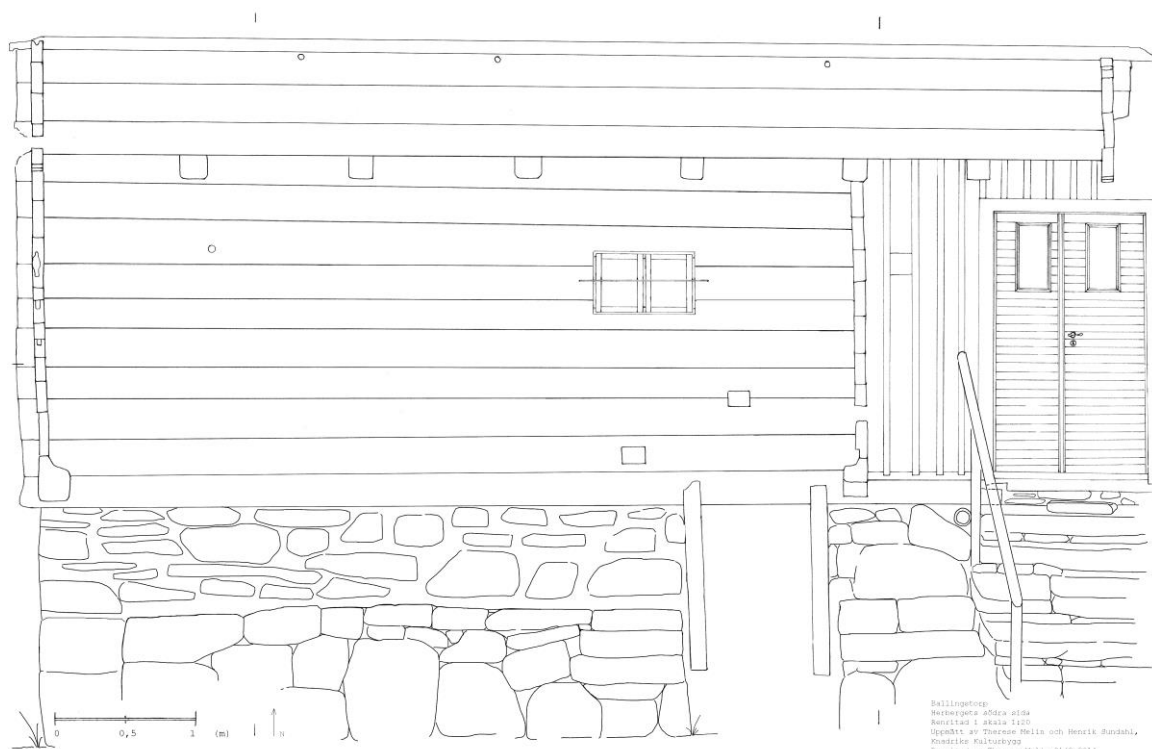

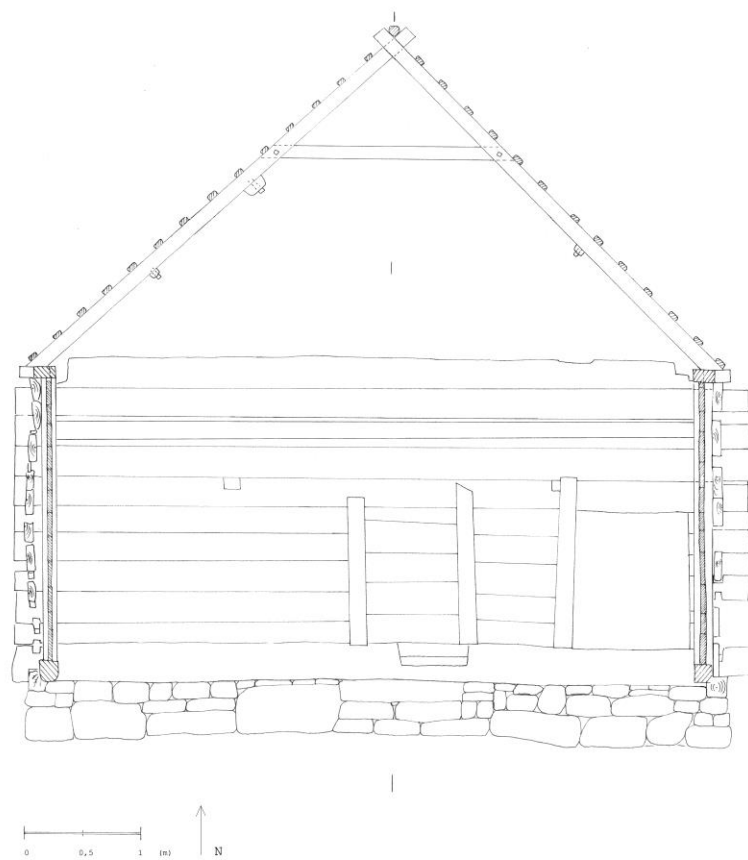
Ballingstorp
 Herbergets östra vägg
 Renritad i skala 1:20
 Uppmått av Therese Melin och
 Henrik Sundahl, Knadriks Kulturbbygg
 Renritad av Therese melin 21/8-2014

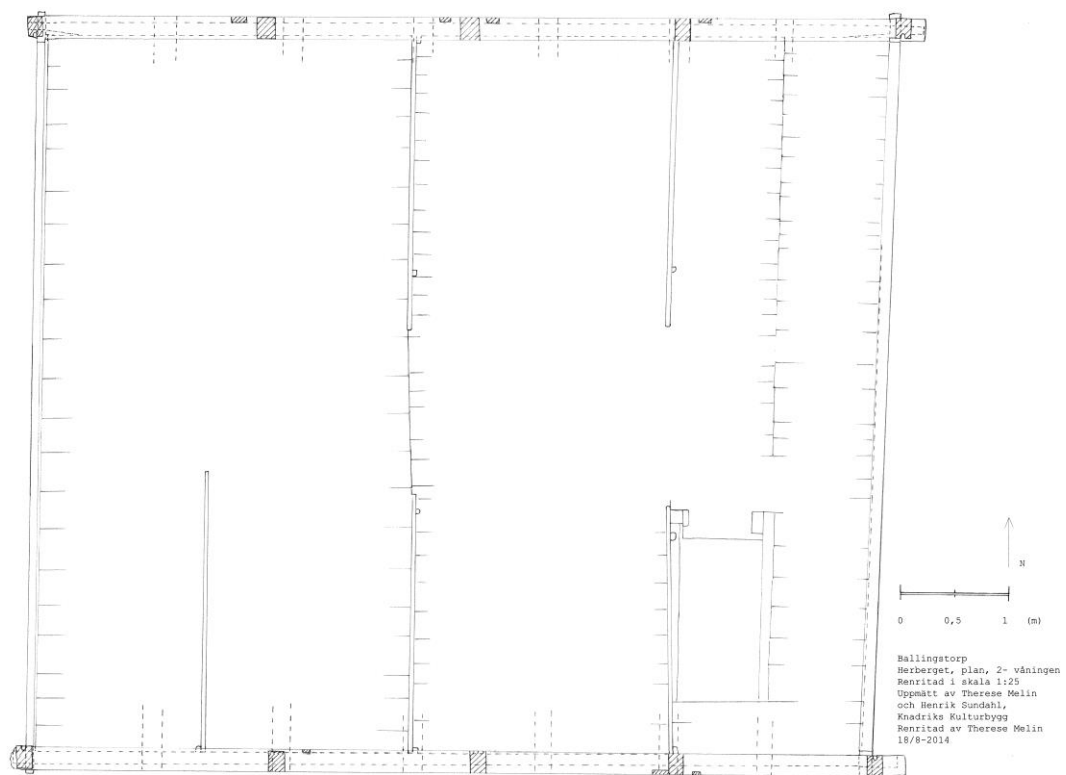
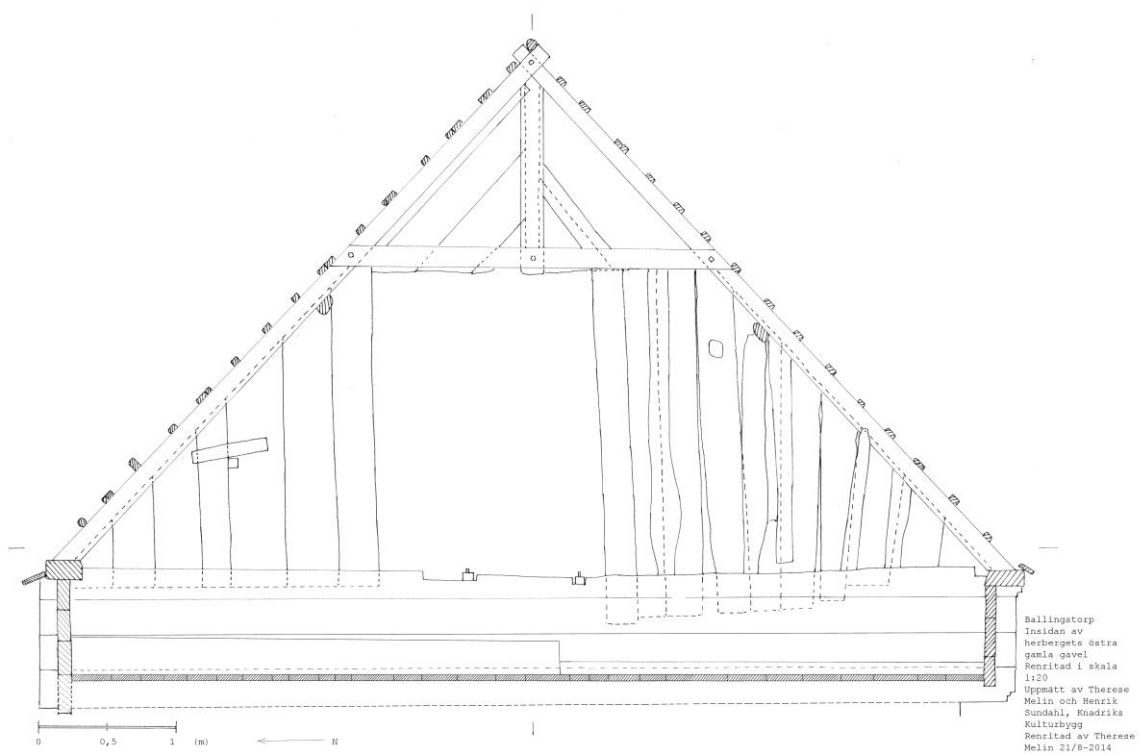

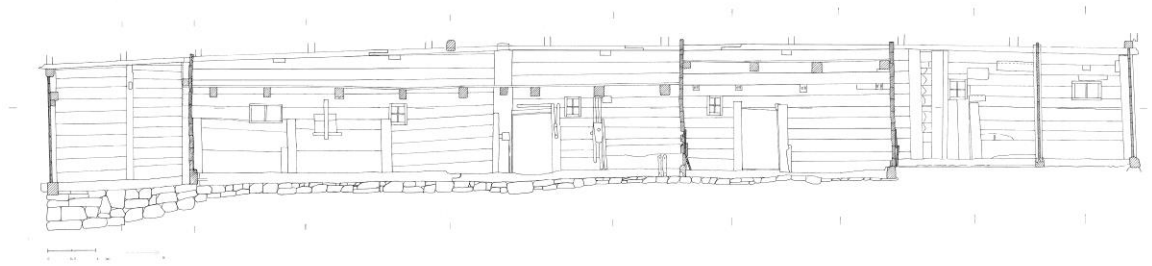
Ballingstorp
 Stugans västra vägg
 Förminskad till 60%
 Renritad i skala 1:20
 Uppmätt av Therese Melin och
 Henrik Sundahl, Knadriks Kulturbbygg
 Renritad av Therese Melin 21/8- 2014

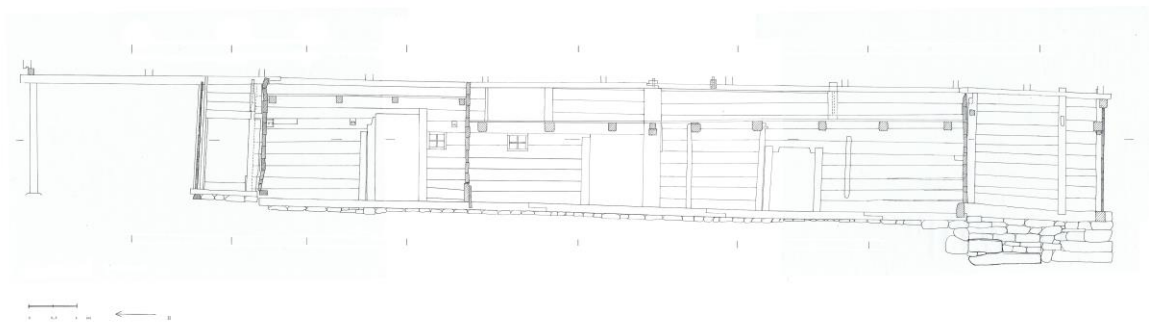

Ballingstorp
 Stallet, södra sidan av den södra gamla gaveln
 Förminskad till 60%
 Renritad i skala 1:20
 Uppmått av Therese Melin och
 Henrik Sundahl, Knadriks Kulturbygg
 Renritad av Therese melin 18/8- 2014

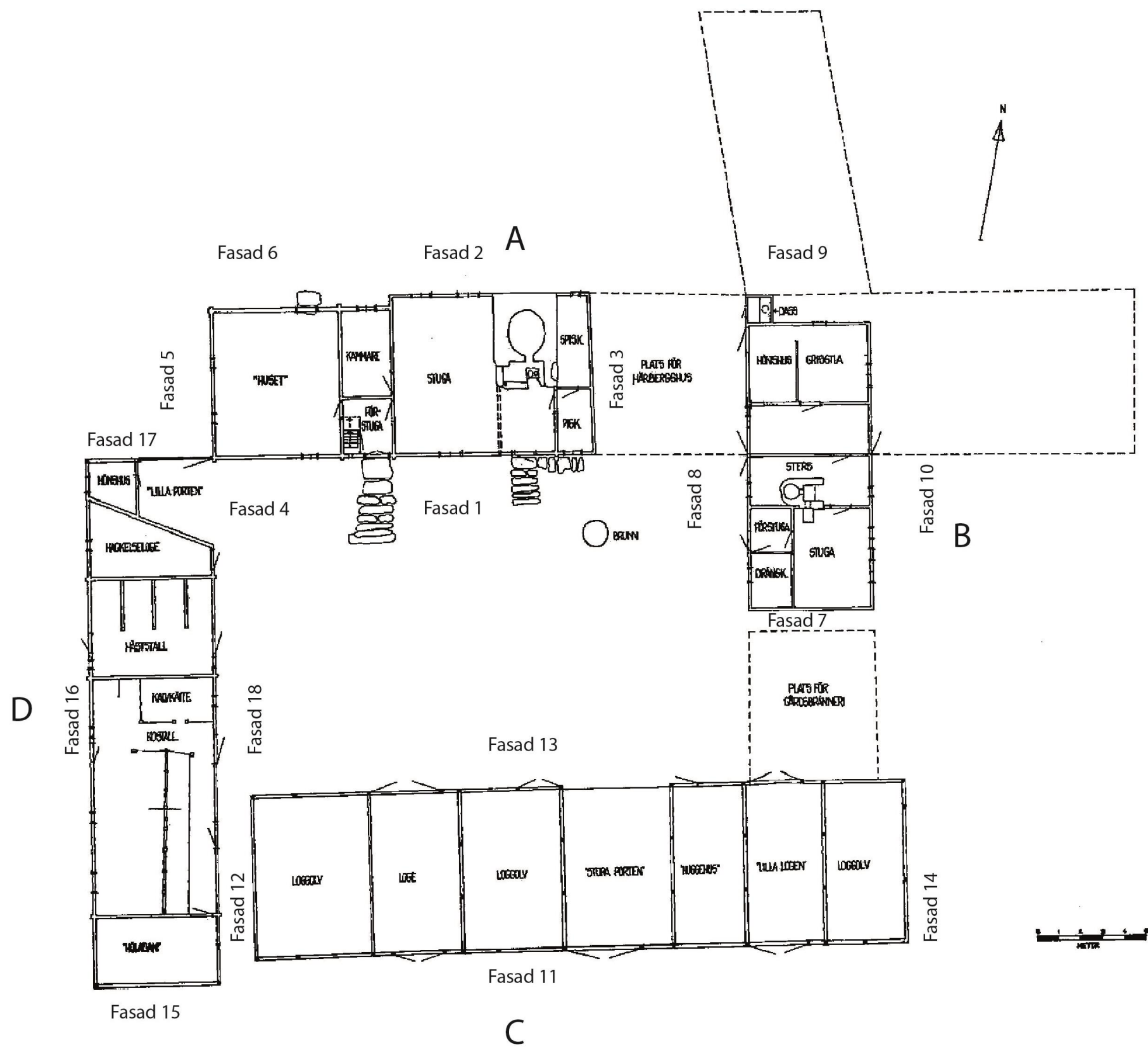

Ballingstorp
Stallets västra långsida, uppmätt från insidan
Förminskad till 35%
Renritad i skala 1:20
Uppmätt av Therese Melin och Henrik Sundahl,
Knadriks Kulturbbygg
Renritad av Therese Melin 22/8-2014

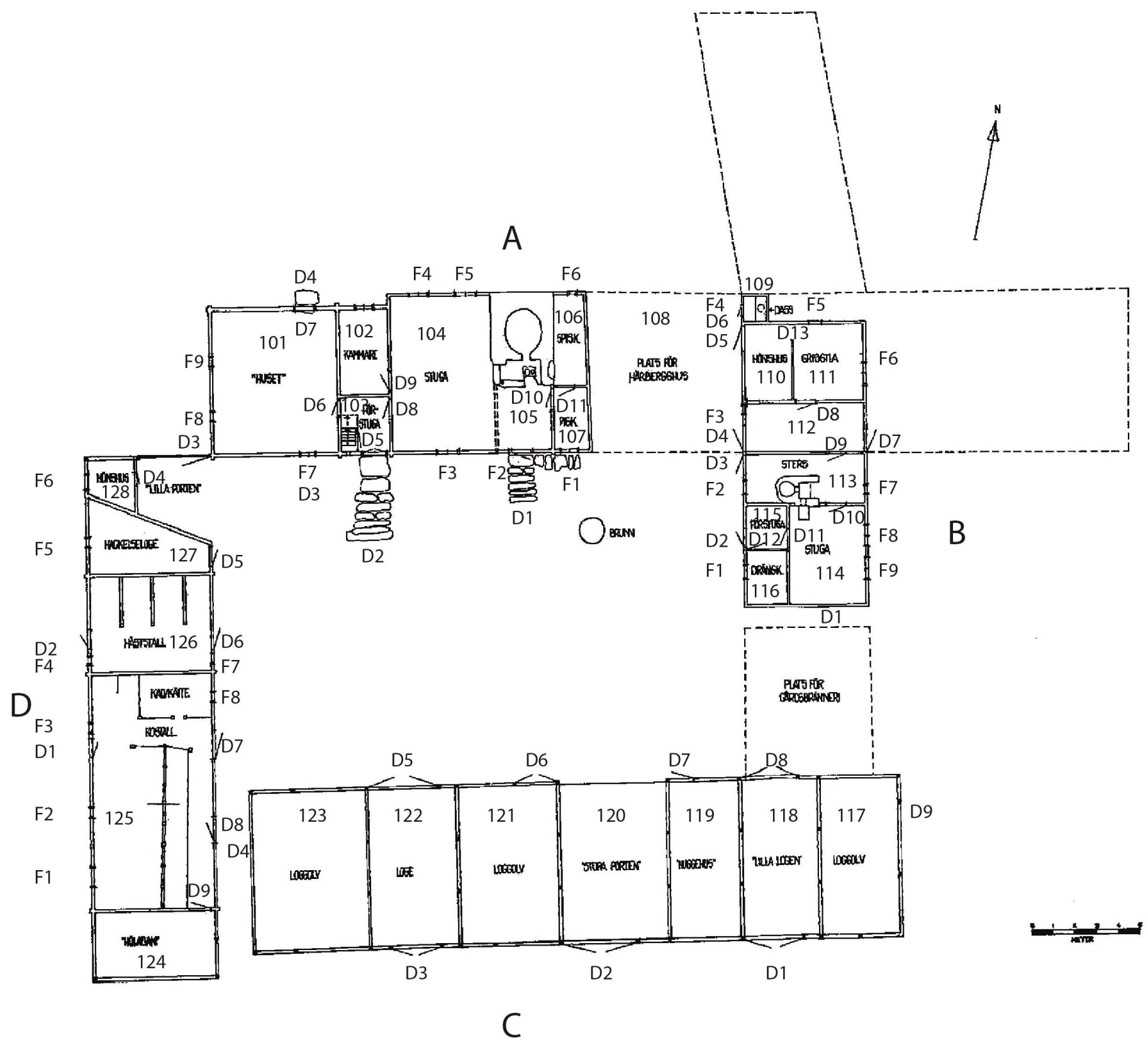
Ballingstorp
Stallets östra långsida, uppmätt från insidan
Förminskad till 35%
Renritad i skala 1:20
Uppmätt av Therese Melin och
Henrik Sundahl, Knadriks Kulturbbygg
Renritad av Therese Melin 22/8-2014

Bilaga 3.

A = Bostadshus och västra härbergshuset
B = Bryggghus
C = Logen
D = Stallet

Ballingstorpssgården. Planritning med byggnader A-D och fasader 1-18.

- A = Bostadshus och västra härbergshuset
- B = Bryggghus
- C = Logen
- D = Stallet

Ballingstorpsgården. Planritning med rums-, fönster- och dörrnumreringar.

